

№ 8° 141

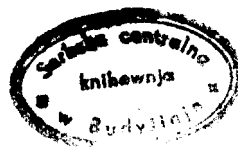
Wschodzena f.

Protyka

ja Sserbow

na lěto

1876.

Z nakładom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji J. G. Smolerja.

W tutym 1876 lécze po Sħrystufu, kotrež je pšhestupne lěto a 366 dnjow wopšhija, licži so:

wot stworjenja śwěta	5825,
wot mustajenja julianskeje protyfi	1921,
wot čzerpjenja a horjestacža Sħrystufoweho	1843,
wot spoczatka křesćejianskwa w Sserbach	856,

wot sałoženja budyškeho tachantstwa	656,
wot spoczatka reformazije	359,
wot naroda krala Alberta	48,
wot sałoženja maczizy šerbškeje	29.

Zyrkwinske lětne snamjenja.

W porjedzenej Rehorjowej protyzy		W starej julianskej protyzy.
XV	škota licžba	XV
IV	epakty	XV
IX	wobwod šlónza	IX
IV	romske danške cziško	IV
B A	pišmit njedželst	D C
16. haperl.	jutrowniczka	4. haperl.
24. njedžele po šwj. trojizy do 1. adv. 23.		

Sħtyri lětne czašy.

Sapoczatk	nalécža: 20. měrza rano 7 hodž.
=	lécža: 21. junija rano 3 hodž.
=	nashmy: 22. septembra wječor 6 hodž.
=	šmy: 21. decembra pšhip. 12 hodž.

Sħtyri kwatembry.

W porjedzenej Rehorjowej a w starej julianskej protyzy.		
8. měrza	Reminiscere	25. februara.
7. junija		šwj. trojizy
20. septembra	Křizja	15. septembra.
20. decembra		Luzije

Sacznice šlóniczka a měšaczka.

W l. 1876 šo dwoje sacznice šlóniczka a dwoje měšaczka směje. Prěnje sacznice šlóniczka stanje šo 25. měrza pop. 6 h. 27 m., druhe 17. septembra wječor 8 h. 10 m.; wobej pak pola naš njebudžetey widženej. — Měšaczšt šo saczni přeni trócž 10. měrza dop. wot 6 h. 18 m. hačž do 8 h. 19 m. a budže pola naš krotki czaš k widženju. Druhe sacznice měšaczka šo 3. septembra wot 9 h. 13 m. hačž do 11 h. 27 m. dop. směje a budže pola naš derje widžene.

Jutrowna tabella.

1877: 1. haperleje.	1881: 17. haperleje.
1878: 21. haperleje.	1882: 9. haperleje.
1879: 13. haperleje.	1883: 25. měrza.
1880: 28. měrza. (pšh. I.)	1884: 13. haperl. (pšh. I.)

W l. 1876 knježi Mars (♂)

Stoletna protyka praji, šo šu te lěta, w kotrychž Mars knježi, bóle šuche dyžli mokre. Nalěto šuche a šymne budže a hačž do 9. junija wjele šħfódnych mrosow směje. W léczu je wulka horzota a šuchota k doczakanju. Tež nashma je bóle šucha dyžli mokra a šyma jara posdže saštupi, tak šo jara nje wobstajne wjedro š twjerdym mjeršnjenjom smějemy. Sħtož nalětny šyw nastupa, dha jecznijej sahe wošytn, šo derje radžicž može, bjes tym šo mało womša, lena, šyna a wotamy budže. Nashmy šyw budže rjane žnje dawacž, hačž runje š pšhenzu jara nješeste budže. Dokelž semja sahe nješamjeršnje, dha šo š wšywom jara šhwatačž njetrjeba. Mało šada a mało rybow, ale wjele wina budže. Tež njebudže wjele dešćezifa, ale wjele czežkich hri-manjom. Nashmu smějemy wjele czežkich šhoroscžow.

12 njebjeske snamjenja.

♏ boran,	♋ lam,	♏ tšelnit,
♏ byř,	♋ knježna,	♏ košoróžk,
♏ dwójnikaj,	♋ waha,	♏ wódny muž
♏ raf,	♋ šħkorpion,	♏ rybje,

Abbreviatury abo pšħifrótschenja šlowow.

⊙ šlóniczko,	šħ. p. šħhadjenje popořdnju.
☾ měšaczšt,	šħ. d. šħhadjenje dupořdnja.
☺ Pořny měšaczšt,	šħ. p. šħowanje popořdnju.
☾ Pořleni bėrtlit,	šħ. d. šħowanje dupořdnja.
☾ Młody měšaczšt,	hod. hodžina.
☾ Přeni bėrtlit	min. minuta.
	* škóme wiki.

1876. Januar,

wulki rózſ,

ma 31 dnjow.

Měšaczkowe
přeheměnenj.
Wjedro.
Stołětna
Protyka.

Hermanſki
a
ſtótne wiski.

Ťndzenje a dnj.	Porjedžena protyka evangelſka.	katholſka.	Stara julianſka December.	ſſhad. h. m.	ſſhom. h. m.	○ Mjeſte namjen.	☾ ſſh. ſh. h. m.
** Text dop.: Mat. 17, 24—26; Mj. 102, 26—26; Hebr. 16, 35, 36; pop.: Jana 4, 34—36.							
1 ſobot.	Nowe lěto	Nowe lěto	20 Ignaca	8 5	4 3	A	8 59
1. ťndžen. Text dop.: 1. Měſj. 17, 1—4; Sej. 45, 5—7; Romſt. 14, 7—8; pop.: Luč. 12, 16—21.							
2 njedž.	Njedž. p. n. l.	njedž. p. n. l.	21 4. adventa	8 5	4 3	A	1015
3 pónďž.	Kaſchpra	Anthera	22 Anastija	8 5	4 4	A	1133
4 wut.	Baſzarja	Tita	23 Dagober.	8 4	4 5	A	ſſh. dop.
5 ſrjeda	Simeona	Simeona	24 Had. a Jev.	8 4	4 6	A	0 35
6 ſchtw.	Ťſjoch kral.	Swj. 3 kral.	25 Boži dž.	8 4	4 8	A	2 16
7 pjatſ	Juliany	Božidara	26 Šćěpana	8 4	4 9	A	3 45
8 ſobot.	Erharda	Severina	27 Bož. mać.	8 4	4 10	A	5 17
2. ťndžen. Text dop.: 1. Měſj. 28, 10—17; Mj. 139, 7—12; Kol. 2, 18. pop.: Mat. 3, 13—17.							
9 njedž.	1. n. p. 3. fr.	1. nj. p. 3. fr.	28 n. p. hod.	8 3	4 11	A	6 44
10 pónďž.	Zachar.	Agathona	29 Jonathan.	8 3	4 12	A	7 54
11 wut.	Mloſſije	Hygiena	20 Davita	8 3	4 14	A	ſſh. pop.
12 ſrjeda	Reinholda	Urſadija	31 Sylvestra	8 2	4 15	A	5 44
13 ſchtw.	Hilarija	Leontija	1 jan. 1876	8 1	4 17	A	7 17
14 pjatſ	Feliza	Hilarija	2 Manilije	8 1	4 18	A	8 41
15 ſobot.	Bohuwěra	Pawola	3 Gordija	8 0	4 19	A	10 0
3. ťndžen. Text dop.: 1. Měſj. 50, 15—21; Mj. 139, 7—12; Sal. 3, 1—7; Jan. 3, 17, 18; pop.: Mat. 4, 1—12.							
16 njedž.	2. n. p. 3. fr.	2. nj. p. 3. fr.	4 n. p. n. l.	7 59	4 21	A	1116
17 pónďž.	Antonija	Antonija	5 Theonasa	7 58	4 23	A	ſſh. dop.
18 wut.	Felicity	Pět. stol. w R.	6 Troch k.	7 57	4 24	A	0 31
19 ſrjeda	Priski	Kanuta	7 Ja. křćen.	7 57	4 25	A	1 45
20 ſchtw.	Jab. a Sebaſt.	Jab. a Baſt.	8 Jurija kr.	7 56	4 27	A	2 59
21 pjatſ	Haiže	Haiže	9 Polymut.	7 55	4 29	A	4 12
22 ſobot.	Winzenza	Vincenca	10 Reh. Naz.	7 54	4 31	A	5 23
4. ťndžen. Text dop.: 2. Měſj. 34, 4—10; Sej. 3, 10, 11; Hebr. 3, 5, 6; pop.: Jan. 1, 35—43.							
23 njedž.	3. n. p. 3. kral.	3. nj. p. 3. fr.	11 L. n. p. 3. k.	7 53	4 32	A	6 26
24 pónďž.	Charity	Marije ſlub.	12 Fastiana	7 51	4 34	A	7 13
25 wut.	Paw. w.	Paw. wobr.	13 Hermila	7 50	4 36	A	7 52
26 ſrjeda	Polykar.	Polykarpa	14 Zacheja	7 49	4 38	A	ſſh. pop.
27 ſchtw.	Jana Křryſ.	Jana Křry.	15 Paw. th.	7 48	4 40	A	5 31
28 pjatſ	Karolinj	Cyrylla	16 Marcella	7 47	4 41	A	6 49
29 ſobot.	Theobalda	Franca Sal.	17 Athanas.	7 46	4 42	A	8 5
5. ťndžen. Text dop.: Sej. 1, 7—9; Mj. 12, 2—6; 1. Egej. 5, 6—9; pop.: Jan. 1, 47—41.							
30 njedž.	4. n. p. 3. fr.	4. nj. p. 3. fr.	18 2. n. p. 3. k.	7 44	4 44	A	9 22
31 pónďž.	Virgilija	Pětra z Kol.	19 Makarija	7 43	4 46	A	10 40

☽ Prěni
běrl. 4. jan.
pop. 4 hodž.
21 min. ma
jaſne njebj
a mjerſnje
nje.
☺ Poſny
měš. 11. jan.
rano 7 hodž.
21 m. pſchi
njejſ po=
mrocžene
njejſo.
☾ Po=
ſleni běrl.
18. jan. dop.
9 hodž. 47 m.
poſaže na
czoplſſche
wjedro a
beſchczjſ.
Stołětna
protyka:
Januar bo
ſe ſynnym
niz jara ſu=
chim wje=
drom ja=
poczjuje: 14.
do 20. po=
mrocžene
njejſo;
21. hacž do
kónza mjer=
ſnjenje ama=
ſo ſněha.

2. Lipſt.
5. Mjeſtwaczi=
dlo.*
12. Minakaf.*
31. Kinsbórl.*
Humburg.
Lubań.
NB. Dofelž bo
hermanſki
druhdy pſche=
položa, dſa ſu
ſmótki móžne.
Enamjeſchko
* rěka ſtótne
wiski; ſu. ſ pak
hermanſ a
ſtótne wiski.
Šdžež mježo
ſtajene njeje,
tam je jenoz
hermanſ.

Wopomnjenja
hódne dnj.
1. Nowe lěto.
2. Landtag.
6. Ťſjoch kra=
tow.
20. Fabiana a
Sebaſtian.
22. Winzenza.
25. Pawola
wobrocženje
abo ptaczi
kwaž.

1876. Februar,

malý rŏžk, ma 29 dnjow.

Měšaczkowe
přichemenjenj
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Sermanki
a
štŏtne wiki.

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara julianska Januar.	Střad.		Měsjeće manjen.	D stř.kh. h. m.
	evangelska.	katholiska.		h. m.	h. m.		
1 wut.	Brigitty	Ignaca	20 Euthym.	7 41	4 48		stř.dop.
2 řrjeda	EsMa.	Sw. Marje	21 Maxima	7 40	4 50		0 1
3 řchtw.	Blažija	Blažija	22 Thimoth.	7 38	4 52		1 29
4 pjatk	Beroniki	Hau. d. forš.	23 Kfemenc.	7 36	4 54		2 56
5 řobot.	Agathy	Agathy	24 Xenije	7 35	4 56		4 22
6. tydžen. Text dop.: 1. Sam. 2, 25—30; Jer. 2, 19; Romš. 12, 11—12; pop.: Lut.: 4, 16—30.							
6 njedž.	5. n. p. 3 řr.	5. nj. p. 3 řr.	25 3. n. p. 3 k.	7 33	4 57		5 37
7 pŏndž.	Richarda	Romualda	26 Xenofona	7 31	4 59		6 35
8 wut.	Honorat.	Jana mart.	27 Jan. Kr.	7 30	5 0		7 14
9 řrjeda	Apoll.	Apollonije	28 Efraima	7 28	5 2		stř.pop.
10 řchtw.	Scholastiki	Scholastiki	29 Ignacija	7 27	5 4		6 8
11 pjatk	Eufrosiny	Defiderija	30 Basil. W.	7 25	5 6		7 31
12 řobot.	Jordana	Eulalije	31 Cyriaka	7 23	4 8		8 52
7. tydžen. Text dop.: 1. Kron. 18, 15—20; Jerem. 9, 23; 1. Pětr. 5, 6—7; pop.: Jan. 2, 23—26.							
13 njedž.	Septuages.	Septuages.	1 feb. Sep.	7 21	5 10		10 9
14 pŏndž.	Valentina	Valentina	2 Mar. wuč.	7 19	5 12		11 27
15 wut.	Faustina	Faustina	3 Blažija	7 17	5 14		stř.dop.
16 řrjeda	Dneřima	Jordana	4 Isidora	7 15	5 15		0 42
17 řchtw.	Konřtan.	Konřtantina	5 Agathy	7 13	5 17		1 58
18 pjatk	Konřfordije	Konřfordije	6 Dorothej.	7 12	5 18		3 10
19 řobot.	Susanny	Gabina	7 Parthena	7 10	5 20		4 16
8. tydžen. Text dop.: 2. Sam. 12, 1—7; Ěž. 18, 20; 1. Kor. 6, 19, 20; pop.: Jan. 4, 5—15.							
20 njedž.	Sexagesim.	Sexagesim.	8 Sexages.	7 8	5 22		5 10
21 pŏndž.	Cleonory	Abelheidy	9 Nikofora	7 6	5 24		5 52
22 wut.	Pětra stol	Pětra stol	10 Charal.	7 4	5 26		6 23
23 řrjedu	Lazara	Lazara	11 Eufrosiny	7 2	5 28		6 45
24 řchtw.	Reřtorija	Wiřeřt. dž.	12 Meticija	7 0	5 29		7 5
25 pjatk	Matija	Reřtora	13 Eulalije	6 58	5 30		stř.pop.
26 řobot.	Wiřtorina	Wiřtorina	14 Valentin.	6 56	5 32		7 9
9. tydžen. Text dop.: 1. Kral. 2, 1—4; Přěd. Sal. 7, 3—5; řebr. 13, 7; pop.: Jan. 4, 19—30.							
27 njedž.	Ěřtomihj	Quinquag.	15 Ěřtomj.	6 54	5 34		8 28
28 pŏndž.	Wolfbrechtu	Leandra	16 Onesima	6 52	5 36		9 49
29 wut.	Wŏřtnizh	Wŏřtnizh	17 Pamfila	6 50	5 38		11 15

Přěni
 běřtl. 3. řeb.
 dop. 2 hodž.
 51 m. přchi-
 njeřy mjer-
 jujenje.
 ☺ Pořny
 měř. 9. řeb.
 pop. 6 hodž.
 44 min. wa
 řynne dnj.
 ☾ Pořle-
 ni běřtl. 17.
 řeb. dop. 5
 hodž. 53 m.
 pořaje na
 ěřopřiške
 wjedro.
 ☽ Wřobdy
 měř. 25. řeb.
 dop. 7 hodž.
 18 m. mže
 deřeřeřiřojty
 bweč.
 Stoletna
 protyka.
 řebbruar ma
 přchi ťpo-
 ěřatku ěřop-
 řy a deřeřeři-
 řojty ěřař,
 wot 14. do
 18. budže
 wětr a řněh;
 wot 19. haěž
 do řŏnza dže
 řněh a budže
 řřěrowulka
 řyua.

2. Mjeřwa-
 ěřidlo.*
 5. Kalawa.*
 6. Ěřorjeřž +
 řarow.
 9. Wřinařaf.*
 Kadeberg.*
 19. Wřubřichin*
 22. Ěařyn.†
 24. Stara
 Darbna.*
 28. Wŏjereřp.†
 Wŏřrowřž.†
 Damna.*
 řařař.†
 29. Wřobdy.†
 Wŏpomnjenje
 hŏdnc dnj:
 1. Kralowřke
 dawki.
 2. Ěřwěěž
 Marije.
 24. Matřijařa
 29. Wŏřtnizh.

1876. Měrz,

naletník,

ma 31 dnjow.

Měřacjzowe
přeheměnenj.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Hermanfi
a
řkötne wisi.

Tydjenje a dnj.	Porjedjena protyka.		Stara julianřka Februar.	řhad. h. m.	řhom. h. m.	Měřicje inamjen.	M řh. řh. h. m.	Měřicje Prěni berř. 3. měřza dop. 10 hodj. 45 m. ma nte- wobřtaje wje- dro.	1. Njeřwa- cjidlo.* Berua- cizy.* 4. Drjowf.* Terbule.* 6. Wiřowizy* 7. Bert.* Bazřeř. † Kař. †
1 řjeda	Wopj. řjeda.	Wopjei. řr.	18 Pop. srj.	6 47	5 40		řh. dop.	Prěni berř. 3. měřza dop. 10 hodj. 45 m. ma nte- wobřtaje wje- dro.	8. Minafat.* 11. Wětořchow* 13. Nowojalž. Stořpno. † Košow. †
2 řchtw.	Amalije	Simplicija	19 Archippa	6 45	5 42		0 42		14. Dobrořug† Gubin. †
3 pjatř	Annigd.	Annigundy	20 Leakat.	6 43	5 43		2 8	Potny měř. 10. měřz. dop. 7 hodj. 7 m. je řacjni- eřom pořaje no- wulki wěir a deřeřit.	15. Kořtkow. † Nadeburg.* 18. řitawa Wilow.* Lubin.*
4 řobot.	Hadriana	Adriana	21 Thimoth.	6 41	5 45		3 27		20. řařch- trow. † Kařawa. † Řychwald. † Eřtanfnow† 22. Wošpört.* Krořřm. † Pořćeniza.* Řehland. †
10. tydžeń.	Text dop.: 1. Kral. 3, 5—15; ři. 85, 8—14; Romř. 12, 7—8; pop. Jan. 5, 5—18.								
5 njedj.	Invocavit	1. nj. pořta.	22 Quadr.	6 39	5 46		4 30		
6 pøndj.	Fridolina	Fridolina	23 Lazara	6 37	5 48		5 13		
7 wut.	Filemona	Domascha A.	24 Přest. dz.	6 35	5 50		5 44		
8 řjeda	Quatember	Suche dnj	25 Kwatbr.	6 32	5 51		6 5	Prěni berř. 18. měřz. ra no 2 hodj. 22m. ma řařne dnj řmjeřicje- njom.	14. Dobrořug† Gubin. †
9 řchtw.	Rebetti	Franciřka	26 Tarasiya	6 30	5 53		6 21		15. Kořtkow. † Nadeburg.* 18. řitawa Wilow.* Lubin.*
10 pjatř	Allegand.	Anařtařije	27 Porfora	6 28	5 55		řh. pop.		20. řařch- trow. † Kařawa. † Řychwald. † Eřtanfnow† 22. Wošpört.* Krořřm. † Pořćeniza.* Řehland. †
11 řobot.	Rošiny	Eulogija	28 Prokopa	6 25	5 57		7 46		25. Golořchin. † Eřřk omórow* 27. Wiřowizy* Draždjanj ř. m. Řychbach. †
11. tydžeń.	Text dop.: Eř. 33, 7—9; řeř. 58, 6—9; řetr. 1, 19—21; pop.: Luk. 9, 51—56.								
12 njedj.	Reminiřer.	2. nj. pořta	29 2. n. pořt.	6 23	5 59		9 3		
13 pøndj.	Salomona	Niceřora	1 měřca	6 21	6 1		10 21		
14 wut.	Abigaila	Mathildy	2 Eutropija	6 19	6 2		11 38		
15 řjeda	Řryřtořa	Łongina	3 Adriana	6 17	6 3		řh. dop.		
16 řchtw.	Řenrietty	Řeriberta	4 Gerasima	6 15	6 5		0 53		
17 pjatř	Wof. pj.	Patricija	5 Konona	6 12	6 7		2 3		
18 řobot.	Anřelma	Cyrilla	6 42 mar.řr.	6 10	6 9		3 - 2	Stoletna protyka:	25. Golořchin. † Eřřk omórow* 27. Wiřowizy* Draždjanj ř. m. Řychbach. †
12. tydžeń.	Text dop.: Řeh. 9, 30—34; ři. 77, 8—14; 1. řetra 1, 13—16; pop.: Jan. 11, 1—16.								
19 njedj.	Deuli	3. nj. pořta	7 3. n. pořt.	6 8	6 10		3 49		
20 pøndj.	Joachjima	Joachjima	8 Kapita	6 5	6 12		4 24		
21 wut.	Benedikta	Benedikta	9 Sebastia.	6 3	6 14		4 49		
22 řjeda	Řařimira	Oktawiana	10 Kodrata	6 1	6 15		5 7		
23 řchtw.	Řberharda	Wiřtorije	11 Sofronija	5 58	6 17		5 22		
24 pjatř	Gabriela	Simeona	12 Theofana	5 56	6 19		5 35		
25 řobot.	Ma. přřh.	Mar. přřhip.	13 Niceřora	5 54	6 21		řh. pop.		
13. tydžeń.	Text dop.: řiob. 22, 21—30; ři. 23; 2. řor. 5, 19—21; pop.: Jan. 11, 34—46.								
26 njedj.	Łatare	4. nj. pořta	14 4. n. pořt.	5 52	6 22		7 30		
27 pøndj.	Řuperta	Řuperta	15 Sabina	5 50	6 23		8 56		
28 wut.	Angeliki	Řirta III.	16 Agapiya	5 47	6 25		10 25		
29 řjeda	Āuřtařhija	Āuřtařhija	17 Aleksija	5 45	6 26		11 53		
30 řchtw.	Guida	Řwirina	18 Āyr. wulk	5 43	6 28		řh. dop.		
31 pjatř	Deřława	Walbing	19 Josefa	5 40	6 30		1 18		

Wopomněnja
hódne dnj:
8. Řwatembr.
17. Pokutny
pjatř w
Sařřke.
25. Marije
přřhipowje-
danje.
31. Kralowřka
renta.

1876. Saperleja,

jutrownik,

ma 30 dnjow.

Wëbaczfowe
pſchemëjen.
Wjedro.
Stolëtna
protyka.

Hermantki
a
ſtötne wiki.

Tydzenje a dnj.	Porjedzena protyka.		Stara julianska Mërz.	☉		☽ Wjeſte inamjen.	☾ ſſh. ſto. h. m.
	evangeliſka	katholiſka		ſhad. h. m.	ſhor. h. m.		
1 ſobot.	Thodo. ☾	Huga	20 Sabbasa	5 38	6 32	☾	2 25
14. tydzeń.	Text dop.: Jef. 53, 4—5; Wj. 73, 23—26; 1. Jan. 3, 5. 6; pop.: Jan. 11, 47—57.						
2 njedź.	Judica	5. nj. poſta	21 5. n. poſt.	5 36	6 34	☾	3 14
3 pòndź.	Tugendreichi	Richarda	22 Basilija	5 33	6 35	☾	3 48
4 wut.	Ambroſija	Ambroſija	23 Nika	5 31	6 37	☾	4 11
5 ſrjeda	Maxima	Vincenca Jer.	24 Gabriela	5 29	6 38	☾	4 27
6 ſchtw.	Louisy	Sixta	25 Mar. přip.	5 27	6 40	☾	4 41
7 pjatt	Cöleſtina ☽	Herm. Joſ.	26 Kortula	5 25	6 41	☾	4 53
8 ſobot.	Theoſila ☽	Manſueta	27 Matrony	5 23	6 43	☾	ſſh. pop.
15. tydzeń.	Text dop.: Jef. 53, 11. 12; Wj. 118, 16—22; Heb. 5, 7—9; pop. Jan. 12, 1—13.						
9 njedź.	Balmarum	Bowonezka	28 Palmar.	5 20	6 45	☾	8 1
10 pòndź.	Czechuela	Czech. pr.	29 Marka	5 18	6 46	☾	9 17
11 wut.	Julija	Lea	30 Jan. Kl.	5 16	6 48	☾	10 34
12 ſrjeda	Enſtorgija	Julija	31 Hypatija	5 13	6 50	☾	11 47
13 ſchtw.	Seln. ſchtw.	Zel. ſchtw.	1 hap. Zl. ſtw	5 11	6 52	☾	ſh. dop.
14 pjatt	Czichi pjatt	Wulki pjatt	2 Cichi pj.	5 9	6 53	☾	0 52
15 ſobot.	Paterna	Paterna	3 Niketasa	5 7	6 54	☾	1 44
16. tydzeń.	Text dop.: Luk. 24, 1—9; 2. Tim. 1, 9—10; Jan. 11, 25. 26; pop.: Mat. 28, 1—8.						
16 njedź.	1. ſw. jut.	1. ſ. dź. jut.	41. sw. jut.	5 5	6 56	☾	2 23
17 pòndź.	2. ſw. jut.	2. ſ. dź. jut.	52. sw. jut.	5 3	6 58	☾	2 51
18 wut.	Valeria. ☽	Glenthera	6 Eutyehija	5 1	6 59	☾	3 11
19 ſrjeda	Hermog. ☽	Rhryſoftoma	7 Jurija	4 59	7 1	☾	3 27
20 ſchtw.	Sulpizija	Sulpicija	8 Herodija	4 57	7 3	☾	3 41
21 pjatt	Abolara	Sotera	9 Eupſych.	4 55	7 4	☾	3 52
22 ſobot.	Sothera	Fidela	10 Terenca	4 53	7 5	☾	4 4
17. tydzeń.	Text dop.: Jan. 14, 1—6; Romſk. 1, 4; Kol. 3, 1—4; pop.: Jan. 20, 19—22.						
23 njedź.	Quaſimod.	1. nj. p. jut.	11 Quaſim.	4 51	7 7	☾	4 16
24 pòndź.	Alberta ☽	Anſelma	12 Basilija	4 49	7 9	☾	ſſh. pop.
25 wut.	Marka ☽	Marka	13 Martin. p.	4 47	7 10	☾	9 30
26 ſrjeda	Kleta	Kleta	14 Juſtina	4 45	7 12	☾	11 0
27 ſchtw.	Tertuliana	Anthima	15 Kreſcenc.	4 43	7 14	☾	ſſh. dop.
28 pjatt	Witala	Witala	16 Agapije	4 41	7 16	☾	0 15
29 ſobot.	Sibylle	Pëtra m.	17 Symeona	4 39	7 17	☾	1 12
18. tydzeń.	Text dop.: Mat. 19, 10—14; Wiſhiſt. Gal. 22, 17—19; Eph. 6, 1—4; pop.: Mat. 18, 1—7.						
30 njedź.	Wiſ Do. ☽	2. nj. p. jut.	18 Ms. Dom.	4 37	7 19	☾	1 50

☽ Prëni
bërl. 1. haper.
pop. 5 hodź. 10
m. tubi rjane
wjedro.

☺ Polny
mëb. 8. hap.
wječor 8 ho-
dſtinow 36 m.
może deſzcz
a wëtr pichi-
wiejſz.

☾ Poſł.
bërl. 16. hap.
wječ. 9 hodź.
35 min. je nje-
wobſtajny.

☺ Młodny
mëb. 24. hap.
rano 8 hodź.
1 m. pſchinje
rjenije
wjedro.

☽ Prëni
bërl. 30. hap.
wječor 11 ho-
25 m. na rjany
czaj potaje.

Stolëtna
protyka:
Dacz do 10.
haperlejemjer-
nienje; na to
czopliſzje wje-
dro naſtauje;
wot 23. do 29.
jaſno mròpy a
mjerſnjenja;
pichi fonzu ja-
pocznje czop-
liſzje bocz.

Wopomnjenja
hòdne dnj:
1. Dawki ja
wopaleiſtku
poſtadniz.
15. Parichouſke
a riemlekuſte
damki.
16. Jutrow-
niczka.
25. Marka.

1876. Mjeja,

różomnił,

ma 31 dnjow.

Měšaczkowe
přehemjenjen.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Sermantki
a
řtótne wiki.

Tydzenje a dnj.	Porjedžena protyka. evangeljska	katholska	Stara julianska Saperleja.	řhadž. h. m.	řhow. h. m.	Mješte namjen.	řh. řho. h. m.
1 pónďž.	Fil. a Jak.	Fil. a Jakuba	19 Pafnutija	4 35	7 21		2 16
2 wut.	Sigismunda	Sigismunda	20 Theodora	4 33	7 22		2 35
3 řrjeda	Řichiz nam.	Řichiz nam.	21 Januarja	4 32	7 23		2 48
4 řchtw.	Floriana	Monifi	22 Theodora	4 30	7 25		3 0
5 pjatk	Gottharda	Gottharda	23 Georgija	4 28	7 26		3 11
6 řobot.	Jana wrot.	Jan. wrot.	24 Sabasa	4 26	7 28		3 23
19. tydžen. Text dop.: Jan. 12, 24—26; 2. Kor. 4, 7—11; 1. Kor. 15, 19; pop. Jan. 21, 20—22.							
7 njedž.	Jubilat	3. n. p. jutr.	25 Jubilate	4 23	7 30		3 35
8 pónďž.	Dietrich.	Mich. zjew.	26 Basilija b.	4 32	7 31		řh. pop.
9 wut.	Stanisława	Rehorja Naz.	27 Symeona	4 21	7 33		9 32
10 řrjeda	Wiktarije	Antonija	28 Jos. j.	4 19	7 35		10 39
11 řchtw.	Adolfa	Pia V.	29 Sibylle	4 17	7 36		11 36
12 pjatk	Panfraza	Panfraza	30 Jakuba	4 16	7 37		řh. dop.
13 řobot.	Servaza	Servaza	1 meje	4 15	7 38		0 20
20. tydžen. Text dop.: Jan. 5, 28—29; 1. Kor. 15, 40—44; řj. Jan. 21, 4; pop.: Mat. 28, 18—20.							
14 njedž.	Cantate	4. n. p. jutr.	2 Cantate	4 13	7 40		0 52
15 pónďž.	Sofije	Sofije	3 Thimoth.	4 12	7 41		1 15
16 wut.	Sary	Jan. z Rep.	4 Pelagija	4 10	7 43		1 33
17 řrjeda	Jodoka	Bruna	5 Ireny	4 9	7 45		1 46
18 řchtw.	Benanzija	Benanzija	6 Hioba	4 7	7 46		1 58
19 pjatk	Potenzija	Ćeleřtina	7 Křiř. Khr.	4 5	7 48		2 9
20 řobot.	Theresije	Basilija	8 Jana j.	4 3	7 49		2 20
21. tydžen. Text dop.: Mat. 7, 7—11; řer. 5, 24; Jak. 5, 7. 8. ! pop.: řuf. 11, 1—10.							
21 njedž.	Rogate	5. nj. p. jutr.	9 Rogate	4 2	7 50		2 34
22 pónďž.	Heleny	Heleny	10 řimana	4 1	7 52		2 51
23 wut.	Deřiderj.	Deřiderija	11 Mozija	4 0	7 53		řh. pop.
24 řrjeda	Hany	Hany	12 Epiphani.	3 59	7 54		9 55
25 řchtw.	Bože řpicže	Bož. řpicže	13 Khr. řtp.	3 58	7 55		11 2
26 pjatk	Bedy	Bedy	14 řidora	3 57	7 56		11 49
27 řobot.	Florenza	Madlery	15 Pachomij.	3 56	7 58		řh. dop.
22. tydžen. Text dop.: Jan. 14, 12—17; 2. Pětr. 1, 2—4; řebr. 8, 1. 2.; pop.: řap řt. 1, 15—26							
28 njedž.	Āraudi	6. n. p. jutr.	16 Exaudi	3 55	7 59		0 20
29 pónďž.	Mamilij.	Magimiana	17 Andronik	3 54	8 0		0 40
30 wut.	Wiganda	řerdinanda	18 Pětr. a D.	3 53	8 1		0 56
31 řrjeda	Petronelle	Petronelle	19 Patrikija	3 52	8 3		1 9

Polny
měř. 8. meje
wjecř. 10 hodž.
51 m. ma řm-
ne deřeřzkitoje
wjedro.

Řořln.
běřtl. 16. meje
rano 6. hodž.
46 min. přeř-
njeřeřepřitiře
dnj.

Mlody
měř. 23. meje
pop. 4 hodž. 23
min. ma řute
řjane wjedro.

Řreni
běřtl. 30. meje
ran. 6 hodž. 46
m. može deřeřčj
a řob přeř-
njeřeřj.

**Stoletna
protyka:**
3. meje řrima-
nje přeřtůdže a
na to řymniře
wjedro nařtan-
je 8. do 11. břeř-
eřopto; 12. do
20. řob mjer-
řjenje a řačj
do 21. řyma wo-
řtanje; 21. do
27. řu řjane
dnj; 30. řob a
mřoř.

1. Bart.†
2. Kalawa.*
3. Ārajowf.*
4. Ārafow.†
5. Āamnia.†
6. Ārody.†
7. Ājeřwa-
eřjibfo.*
8. Āořřin.†
9. Āyřkomo-
row.*
10. Āětořřow.*
11. Ārafęj.
12. Āamenjow.†
13. Āahani.†
14. Āinafař.*
15. Āubnyřřin.*
16. Āobrolug.*
17. Āiřkopizy.
18. Āojereřj†
19. Āořřrow.†
20. Āufow.†
21. Āowe měřt.
pl. Āolpnyja.
22. Āumburg.†
23. Āuřland.†
24. Āęnr.†
25. Āolořřin.*
26. Āamjenj.†
27. Āubij.†
28. Āubir.†
29. Āiwom.
30. Āěteriza.†
31. Āęnr.
32. Āubin.*
33. Āřebule.*
34. Āufow.*
35. Āiřřkopizy.*
36. Āinřbōřř.*
37. Āořřōřř.*
38. Āubin.
39. Āřřtanřow.*
40. Āařřyn.†
41. Āadeburg.*
42. Āopomniřenja
řōdne dnj:
43. Ārafowřke
dawři.
44. Āalpora.
45. Āanřaza.
46. Āerwaza.
47. Āořřutny
džen w Āruř-
tej.
48. Āože řpicže.
49. Āetronelle.

1876. Junij,
 Smaznik,
 ma 30 dnjow.

Wëszaczkowe
 pschemjenjen.
 Wjedro.
 Stolëtna
 protyka.

Sermanki
 a
 fšótne wiki.

Tydzenje a dnj.	Prjedbena protyka		Stara julianska Meja.	☉		Nobele inajen.	☾ fšh.fho. h. m.
	evangeliska	katholiska		fšad. h. m.	fšow. h. m.		
1 šhtw.	Mifodema	Justina	20 Thalalea	3 52	8 4	☾	1 19
2 pjatk	Marzelina	Marcelina	21 P. P. S.	3 51	8 5	☾	1 30
3 šobot.	Grasma	Kwirina	22 Basfliska	3 50	8 6	☾	1 43
23. tydžen.	Text dop.: Jan. 14, 23—27; 1. Kor. 12, 3—7; Hebr. 2, 2—4; pop.: Zap. št. 2, 1—13.						
4 njedž.	1. š. šwjatf.	1. š. šwjat.	23 1. s. swj.	3 49	8 7	☾	1 58
5 pónđž.	2. š. šwjatf.	2. š. šwjat.	24 2. s. swj.	3 49	8 7	☾	2 15
6 wut.	Benigna	Norberta	25 Jan. hłow	3 49	8 8	☾	2 38
7 šrjeda	Kwtbr.	Suche dnj	26 Karpa	3 48	8 9	☾	fšh. pop.
8 šhtw.	Medarda	Medarda	27 Jana P.	3 48	8 10	☾	1018
9 pjatk	Prima	Feliciana	28 Eutycha	3 48	8 11	☾	105
10 šobot.	Onofrija	Onofrija	29 Theodos.	3 48	8 11	☾	1118
24. tydžen.	Text dop.: 1. Jan. 4, 12—16; 1. Kor. 2, 10, 11.; 2. Kor. 13, 13; pop.: Zap. št. 38, 39.						
11 njedž.	Šs. šj. troj.	Šs. š. troj.	30 1. n. p. sj.	3 47	8 12	☾	1137
12 pónđž.	Bafilida	Bafilida	31 Hermea	3 47	8 13	☾	1153
13 wut.	Tobiasha	Bafilija w.	1. junija	3 46	8 13	☾	fšh. dop.
14 šrjeda	Elizija	Eliseja	2 Marcellin.	3 46	8 14	☾	0 5
15 šhtw.	Wita	Bož. częto	3 Lucitiana	3 46	8 14	☾	0 15
16 pjatk	Engelberta	Rainera	4 Metrofan.	3 46	8 15	☾	0 26
17 šobot.	Lawry	Marka	5 Dorothej.	3 46	8 15	☾	0 39
25. tydžen.	Text dop.: Lut. 17, 20, 21.; Pl. 78, 1—7; Hebr. 10, 23—25; pop.: Zap. št. 2, 42—47.						
18 njedž.	1. n. p. š. troj.	2. n. p. šwj.	6 2. n. p. sj.	3 46	8 16	☾	0 53
19 pónđž.	Gervastija	Gervastija	7 Theodora	3 46	8 16	☾	1 13
20 wut.	Sylberij	Sylberija	8 Theodota	3 46	8 17	☾	1 41
21 šrjeda	Filipiny	Alonšija	9 Cyrilla A.	3 46	8 17	☾	fšh. dop.
22 šhtw.	Pomhajboha	Pawliny	10 Alexandr.	3 46	8 17	☾	9 39
23 pjatk	Bafilija	Edeltrauda	11 Bartromj	3 46	8 17	☾	1016
24 šobot.	Jan. kščež.	Jan. kščež.	12 Onofrija	3 46	8 17	☾	1042
26. tydžen.	Text dop.: Jan. 5, 23, 24.; Jer. 7, 25—28; 2. Kor. 13, 8; pop.: Zap. št. 3, 1—10.						
25 njedž.	2. n. p. š. troj.	3. n. p. šwj.	13 3. n. psj.	3 47	8 17	☾	11 1
26 pónđž.	Jeremiasza	Jana pow.	13 Elisy	3 48	8 17	☾	1115
27 wut.	7 spanzow	Ladiskawa	15 Amosa	3 48	8 17	☾	1127
28 šrjeda	Lea	Lea II.	16 Tychona	3 48	8 17	☾	1138
29 šhtw.	Štr. Šw.	Šetra a Šaw.	17 Emanuel.	3 49	8 17	☾	1149
30 pjatk	Šaw. wop.	Šaw. wop.	18 Leoncija	3 49	8 16	☾	fšh. dop.

☺ Polny
 niš. 7 jun. ra.
 1 hodž. 35 min.
 vchinske rja-
 ne dnj.

☾ Pošlu.
 bértl. 15. jun.
 rano 4 hodž. 12
 m. pošaje na
 hrmanje a
 deščeziti.

☺ Miodny
 meš. 21. jun.
 wječ. 11 hodž.
 15 m. čjopte
 wjedro všč-
 njeke.

☾ Prëni
 bértl. 28. jun.
 pop. 4 hodž. 12
 m. maczjoptotu.

Stolëtna
 protyka:
 Junij šo f
 mrosom ja-
 pocznje; a na
 to jaranjewob-
 šajne wjedro
 nastanje; 9.
 mros; 10. do
 fónza rjenje
 czjopto.

6. Wolbra-
 mežb.†
 Kulow.†
 Barščez.†

7. Nješwa-
 czjbio.*

12. Rndwald.†

13. Wizi.†

14. Winafal.*

16. Stara.
 Darbna.†

17. Lubin.*
 Lubujow.*

19. Hallschtrow.*
 Duczina.†
 Šporjels.†
 Mužafow.†

20. Gubin.†

21. Radeberg.*
 Kroyhn.*
 Damna.*
 Röstow.*

23. Goloschin.*
 Ortrand.†

24. Wöplint.†
 Wjelecjin.†
 Brodn.

26. Drazdžany
 now. mešo.
 Rndbach.†
 Trjomf.†
 Luban.
 Jarow.
 Rosbört.†

27. Bart.*

Woppmanjenja
 hódne dnj:
 4. Šwjatocz-
 nicza.
 7. Kmatembr.
 8. Medarda.
 15. Wita.
 24. Jana
 kščež. wita.
 29. Šetra a
 Pawola.
 30. Kralowška
 renta.

1876. Julij,

prażnik,

ma 31 dnjom.

Měřaczkowe
přcheměnen.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Sermantfi
a
řkótne wiki.

Tydženje a dnj.	Porjedžena evangelřka	protyka katholřka	Stara julianska Junij.	řtab. h. m.	řthov. h. m.	Měřeřte řmanjen.	řřth. h. m.
1 řobot.	Theodoricha	Theodoricha	19 Judařa	3 51	8 16	ř	0 3
27. tydžen.	Text dop.: Jan. 5, 39—44; Mat. 5, 13—16; 2. Tim. 4, 15—17; pop.: řap. řř. 4, 8—21.						
2 njedž.	3. n. p. ř. troj.	4. n. p. řwj.	20 4. n. p. řj.	3 51	8 15	ř	0 20
3 pøndž.	Kornelija	Heliadora	21 Juliana	3 52	8 15	řř	0 43
4 wut.	Ulřifa	Udalřifa	22 Eusebija	3 53	8 14	řřř	0 13
5 řřjeda	řharlo.	Dominiki	Agripiny	3 54	8 14	řřřř	1 54
6 řřthw.	řesaiařa	řezaiara	Jan. nar.	3 55	8 13	řřřřř	řřth. řov.
7 pjařř	Wilibalda	Wilibalda	Febronije	3 56	8 13	řřřřřř	9 23
8 řobot.	řiliana	řiliana	Davita	3 57	8 12	řřřřřřř	9 44
28. tydžen.	Text dop.: Jan. 6, 47—51; Mat. 7, 24—27; 1. řim. 1, 18, 19; pop.: řap. řř. 5, 16—21.						
9 njedž.	4. n. p. ř. troj.	5. n. p. řwj.	27 5. n. p. řj.	3 57	8 12	řř	9 50
10 pøndž.	Bohukhwala	Felicity	28 Cyra	3 58	8 12	řřř	10 12
11 wut.	řia	řia I.	29 Pět. a Pw.	3 59	8 10	řřřř	10 23
12 řřjeda	řendřicha	řau. řualb.	30 Paw. nar.	4 0	8 9	řřřřř	10 33
13 řřthw.	Margarethy	Margarethy	1 julija	4 1	8 8	řřřřřř	10 45
14 pjařř	Bonar.	Bonaventury	2 Mar. suk.	4 2	8 7	řřřřřřř	10 58
15 řobot.	řap. řžěl.	řap. řžěl.	3 Hyacinta	4 3	8 7	řřřřřřřř	11 15
29. tydžen.	Text dop.: Jan. 8, 31—36; Mat. 6, 22, 23; řěbr. 13, 9; pop.: řap. řř. 34—42.						
16 njedž.	5. n. p. řj. řř.	6. n. p. řwj.	46. n. p. řj.	4 5	8 6	řř	11 38
17 pøndž.	Alexija	Alexija	5 Athanasi.	4 6	8 5	řřř	řřth. řov.
18 wut.	Eugena	Somřrořa	6 Siloasa	4 7	8 4	řřřř	0 12
19 řřjeda	Aufina	Marthy	7 Dom. Ak.	4 8	8 2	řřřřř	1 4
20 řřthw.	řliařa	řliařa	8 Prokopa	4 9	8 1	řřřřřř	2 17
21 pjařř	řrařřid.	Daniela	9 Pankraca	4 10	8 0	řřřřřřř	řřth. řov.
22 řobot.	řar. řadl.	řar. řadl.	10 45. martr.	4 12	7 59	řřřřřřřř	9 3
30. tydžen.	Text dop.: řan. 10, 23—30; Mat. 5, 44—48; 1. řan. 1, 8—10; pop.: řap. řř. 6, 1—7.						
23 njedž.	6. n. p. řwj.	7. n. p. řwj.	11 7. n. p. řj.	4 13	7 58	řřř	9 19
24 pøndž.	řhryřtiny	řhryřtiny	12 Prokla	4 15	7 57	řřřř	9 33
25 wut.	řafuba	řafuba	13 Gabriela	4 16	7 55	řřřřř	9 45
26 řřjeda	řany	řany	14 Anwile	4 18	7 54	řřřřřř	9 56
27 řřthw.	Marthy	Pantaleona	15 Kwirina	4 19	7 52	řřřřřřř	10 9
28 pjařř	Pantale.	řarciřa	16 Athenog.	4 21	7 51	řřřřřřřř	10 25
29 řobot.	řeatřiry	řbdona	17 Mariny	4 22	7 49	řřřřřřřřř	10 45
31. tydžen.	Text dop.: Mat. 16, 15—19; Mat. 6, 1—8; řěbr. 13, 8; pop.: řap. řř. 6, 8—15.						
30 njedž.	7. n. p. ř. troj.	8. n. p. řwj.	18 8. n. p. řj.	4 24	7 48	řřř	11 13
31 pøndž.	řlorentiny	řgnaca ř řojř.	19 Dia	4 25	7 46	řřřř	11 51

☺ **řolny**
měř. 6. julija
pop. 4 hodž. 35
m. ma řjane
řřopte wjedro.

☾ **řošln.**
běřil. 14. jul.
pop. 2 hodž. 53
m. pořaže na
řřimanie a
beřře řiti.

☾ **řiody**
měř. 21. jul.
rano 5 hodž.
50 m. ma nje-
mobřřajne wje-
dro.

☾ **řřeni**
běřil. 28. jul.
rano 4 hodž. 17
m. mōže řřopte
wjedro přři-
njeřř.

**Stoletna
protyka:**
Julij řř řwul-
tej horřonu řa-
pocžnje; wřře-
dnje řř řřima,
řjenje hačž do
12., na to hačž
do 28. njewob-
řřajne wjedro;
řwot 28. hačž do
řřnza dže
beřře řř.

1. řly řomo-
row.*
3. řalawa.†
- řřeraw-
cřijy.*
- řřeže.†
- řemr.†
5. řřeřwa-
cřidlo.*
- řřebule.†
8. řubin.
- řutow.*
- řufow.*
10. řiřřovizy.*
11. řařřyn.†
12. řřinakar.*
13. řarřečř.†
17. řubij.*
- řolcžniza.†
19. řadeburg.*
24. řošpōřř.†
- řřakow.*
25. řarow.*
27. řamjeniz.*
31. řowy
- řersdorř.

řopomnjenja
řōdne dnj:

2. řarije do-
maphytanje.
25. řafuba.
26. řany.

1876. August,

žnjež,

ma 31 dnjow.

Měšackowe
pšchemjenjen.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermaniti
a
šćotne wiski.

Tydjenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara juliansta Julij.	☉		Měsjeće imamjen.	☾ h. m.	☺ Polny měř. 5. aug. rano 7 hodž. 35 min. pšchi- nješe wětr a dešček.	☾ Pohl. bėtr. 12. aug. wječor 10 hodž. 56 m. ma- njewobšajne wjedro.	☺ Młody měř. 19. aug. pop. 1 hodž. 23 m. wołaje na šćepce wjedro.	☾ Prėni bėtr. 26. aug. wječor 7 hodž. 57 min. pšchi- nješe czjoplotu.
	evangeliska	katholiska		h. m.	h. m.						
1 wut.	Pětra w rjecž.	Pětr. wrjecž.	20 Eliasa	4 26	7 45	☾	sth.dop.	meř. 5. aug. rano 7 hodž. 35 min. pšchi- nješe wětr a dešček.	☺	Polny měř. 5. aug. rano 7 hodž. 35 min. pšchi- nješe wětr a dešček.	☾
2 řrjeda	Gustawa	Šečžěpana	21 Simeona	4 27	7 44	☾	0 42				
3 řhtw.	Augusta	Augusta	22 Mar. Madl	4 29	7 42	☾	1 44				
4 pjatt	Domini. ☺	Dominiķa	23 Fokasa	4 30	7 40	☾	2 55				
5 řobot.	Dšwald. ☺	Ařry	24 Khrystin.	4 23	7 38	☾	sth.pop.				
32. tydžėn.	Tert dop.: Mat. 9, 9—13; Mat. 6, 19—21; Romf. 8, 8. 9.; pop.: Zap. ř. 8, 14—21.										
6 njedž.	8. n. p. ř. troj.	9. n. p. řwjat.	25 9. n. p. ř.	4 34	7 36	☾	8 21				
7 pøndž.	Donata	Kajetana	26 Hermola.	4 35	7 35	☾	8 31				
8 wut.	Severa	Cyriaka	27 Pantaleo.	4 37	7 33	☾	8 42				
9 řrjeda	Eriča	Romana	28 Prochora	4 38	7 31	☾	8 52				
10 řhtw.	Lawrjeńza	Lawrjeńca	29 Kalinika	4 40	7 29	☾	9 4				
11 pjatt	Herman. ☺	Susanny	30 Siliasa	4 41	7 28	☾	9 18				
12 řobot.	Klary ☺	Hippolita	31 Eudikim.	4 42	7 26	☾	9 38				
33. tydžėn.	Tert dop.: Łut. 12, 42—48; 1. Młj. 37, 7—11; Rom. 6, 6—18; pop.: Zap. ř. 8, 26—30.										
13 njedž.	9. n. p. ř. troj.	10. n. p. řw.	110. n. p. ř.	4 44	7 24	☾	10 7				
14 pøndž.	Eusebija	Eusebija	2 Šečžěpana	4 46	7 22	☾	10 50				
15 wut.	Mar. kn. řtp.	Mar. kn. řtp.	3 Isaaka	4 47	7 20	☾	11 53				
16 řrjeda	Koča	Koča	4 7 martr.	4 49	7 18	☾	sth.dov.				
17 řhtw.	Liberata	Liberata	5 Eusigna	4 51	7 16	☾	1 14				
18 pjatt	Augusti. ☺	Heleny	6 Přek Khr.	4 54	7 14	☾	2 46				
19 řobot.	Sebalda ☺	Agapita	7 Domicija	4 53	7 12	☾	sth.dop.				
34. tydžėn.	Tert dop.: Łut. 13, 31—35; 1. Sam. 19, 1—6; Pětr. 3, 15. 16.; pop.: Zap. ř. 9, 1 8										
20 njedž.	10. n. p. ř. tr.	11. n. p. řw.	811. n. p. ř.	4 55	7 10	☾	7 38				
21 pøndž.	Anastafija	Franciřka	9 Mathiasa	4 56	7 8	☾	7 50				
22 wut.	Alfouřa	Šymfrontija	10 Ławrjenc.	4 58	7 6	☾	8 2				
23 řrjedu	Zacheja	Řilipa biskop.	11 Euple	5 0	7 4	☾	8 15				
24 řhtw.	Bartramja	Bartramja	12 Focija	5 2	7 2	☾	8 30				
25 pjatt	Ludwika ☺	Ludwika	13 Maxima	5 3	6 59	☾	8 48				
26 řobot.	Samuel. ☺	Řefyrina	14 Michy	5 5	6 57	☾	9 13				
35. tydžėn.	Tert dop.: Łut. 13, 23—25; 1. Sam. 24, 17—20; Rom. 14, 14—20; pop.: ř. 10, 20—35										
27 njedž.	11. n. p. ř. tr.	12. n. p. řw.	1512. n. p. ř.	5 6	6 55	☾	9 47				
28 pøndž.	Belagija	Řawřřhtyna	16 Mandelin.	5 8	6 53	☾	10 34				
29 wut.	Řan. řm.	Řan. řmjercž.	17 Myrona	5 9	6 51	☾	11 33				
31 řrjeda	Ernřta	Kořp	18 Nikona	5 11	6 49	☾	sth.dop.				
30 wut.	Řofuy	Řaimunda	19 Handrija	5 12	6 47	☾	0 41				

Stolětna
protyka:
Byly měřaz
auguřt jmeře
czjopce wjedro;
rano budžetur-
jaw a wodnojo
rjenje, pšchi-
řonzu wulfa
horžota na-
řtanje.

2. Měřwa-
czjido.*
5. Dubyřčin.
Řikom.* *
7. Řinsbort.†
Dubuřčin.
Řulow.†
8. Bort.*
Řubin.*
9. Řinařal.*
Řty Řomto-
row.*
Řem.†
12. Řubin.*
14. Řřant-
now.†
Řahan.†
15. Dobrořug.*
Řas.†
19. Řiřtořow.*
21. Šhorjěz.†
Řrabın.†
Řumburg.†
Řuhland.†
22. Řařyn.†
23. Řadeberg.*
Řelořčin.†
24. Řařřhtrow†
Řtara
Řarba.†
26. Řariřečž.*
Řubujow.*
28. Řořpört.†
Řuban.
Řukow.†
Řtrraub.†
29. Řrody.†

Wopomnjenja
hōdne dnj.
1. Řralowřte
dawki.
10. Ławrjeńza.
24. Bartramja.

1876. September,

pożnięż,
na 30 dnjow.

Węścackowe
pichemienjenj.
Wjedro.
Stoletna
Brotyka.

Hermani
a
skotne witi.

Wydzienje a dnj.	Porjedżena protyka evangeliska. katholicka.		Starajulianska August.	skhad. h. m.	thow. h. m.	Węścackie manjow.	skhad. h. m.
1 pjatk	Egidija	Egidija	22 Samuela	5 14	6 45		1 55
2 sobot.	Abfaloma	Matfima	21 Thaddeja	5 15	6 42		3 11
36. tydzień. Text dop.: Lut. 15, 11—32; Sam. 18, 31—33; Jan. 2, 10; pop.: Zap. st. 10, 20—37.							
3 njedż.	12. n. p. sz. tr.	13. n. p. swj.	22 13. n. p. sj.	5 17	6 40		skh. pop.
4 pondż.	Mojfafa	Rosalije	23 Lupa	5 19	6 38		6 50
5 wut.	Nathan.	Lavr. Just.	24 Bartromj.	5 20	6 35		7 1
6 frjeda	Magna	Dnesifora	25 Eusebija	5 22	6 33		7 12
7 schtw.	Reginy	Reginy	26 Adriana	5 24	6 31		7 26
8 pjatk	Mar. nar.	Mar. nar.	27 Pimona	5 25	6 29		7 43
9 sobot.	Sidonije	Gorgonija	28 Mojzasa	5 26	6 27		8 8
37. tydzień. Text dop.: Lut. 9, 57—62; 1. Mojf. 43, 26—30; 1. Kor. 7, 24; pop.: Zap. st. 12, 1—12.							
10 njedż.	13. n. p. sz. tr.	14. n. p. swj.	29 14. n. p. sj.	5 28	6 25		8 45
11 pondż.	Abraha.	Prota	30 Alexandr.	5 30	6 22		9 37
12 wut.	Bohulu.	Macedonija	31 Mar. pas.	5 31	6 20		10 53
13 frjeda	Amata	Materna	1 septembr.	5 33	6 18		skh. dop.
14 schtw.	Kschiz. pow.	Kschiz. pow.	2 Amarant.	5 35	6 15		0 19
15 pjatk	Frideriki	Ritodema	3 Anthima	5 36	6 13		1 50
16 sobot.	Eufemije	Kornela	4 Babyla	5 39	6 10		3 21
38. tydzień. Text dop.: Mat. 11, 16—19; Sam. 3, 11—13; Jan. 1, 5, 6; Zap. st. 13, 42—49.							
17 njedż.	14. n. p. sz. tr.	15. n. p. swj.	5 15. n. p. sj.	5 39	6 8		skh. pop.
18 pondż.	Tita	Tita	6 Michala j.	5 40	6 7		6 8
19 wut.	Renata	Januarija	7 Solona	5 42	6 4		6 20
20 frjeda	Kwatember	Suche dnj	8 Mar. nar.	5 44	6 2		6 34
21 schtw.	Mateja	Mateja	9 Joachima	5 45	6 0		6 51
22 pjatk	Moriza	Moriza	10 Monador.	5 46	5 57		7 13
23 sobot.	Thelle	Thelle	11 Theodory	5 48	5 55		7 43
39. tydzień. Text dop.: Mat. 11, 25—30; Dan. 5, 13—17; Lut. 17, 10; pop.: Zap. st. 14, 11—18.							
24 njedż.	15. n. p. sz. tr.	16. n. p. swj.	12 16. n. p. sj.	5 50	5 53		8 26
25 pondż.	Kleosafa	Kleosafa	13 Kornelija	5 52	5 50		9 20
26 wut.	Cyprian.	Cypriana	14 Kriż. pow.	5 53	5 48		10 26
27 frjeda	Kof. Dam.	Kof. a Dam.	15 Nikotasa	5 55	5 45		11 37
28 schtw.	Wjazsława	Wjazsława	16 Eufemije	5 57	5 43		skh. dop.
29 pjatk	Michala	Michala	17 Sofije	5 58	5 41		0 53
30 sobot.	Hieronyma	Hieronyma	18 Eumena	5 59	5 40		2 8

☺ Polny
miej. 3. jęstr.
wjeźer 10 ho-
dzinach 11 m.
je jaczniczym
miejaczka po-
taje na wietr a
dechczjz.

☾ Po-
kleni beril. 11.
sept. rano 5
hodż. 18 min.
wchynije
krypche wiedro.

☉ Miodny
miej. 17. jęstr.
wjeźer 10
hodż. 52 min.
ma rjane dnj.

☾ Przeni
beril. 25. jęstr.
pop. 1 hodż. 1
min. potaje na
jafne njebio.

**Stoletna
protyka:**
September
jo i rjanym
trafnym wje-
drom sapocz-
nje; 13. do 27.
bóte hymne
dnj budza;
pŃchi tym pat
rjenje; 28.
dechczjz.

- 2. Kinsbort *
- 3. Zitawa.
- 4. Rukow.*
- 4. Ramjenow.†
- 5. Zitawa.*
- 6. Khoczebns.†
- 7. Trébule.*
- 6. Męchw-
cjidlo.*
- 8. Damna.†
- 9. Kostow.†
- 7. Wuzafow.†
- 8. Wolbra-
mozy.†
- 10. Kalawa.*
- 11. Wistopizh.*
- 12. Nowojalž.
- 13. Dęže.†
- 14. Jarow.
- 13. Winafak.*
- 14. Radeburg.*
- 15. Zemn.*
- 10. Drjowf.†
- 16. Lubin.†
- 18. Kamjeniz.†
- 19. Wostrowz.†
- 20. Rychnow.†
- 21. Radeberg.*
- 22. Bart.†
- 25. Wistopizh.
- 26. Wojerezjz.†
- 27. Gubin.†
- 28. Stankowf.†
- 29. Trébule.†
- 27. Polczuiza.†
- 29. Woplint.†
- 30. Grodzkichezo.†
- 31. Sulka.†
-
- Woppunjenja
hódn dnj:
1. Sapoczatt
hontow.
- 10. Kernuscha
hodżijsta.
- 20. Kwatem-
ber.
- 21. Mateja.
- 29. Michala.
- 30. Kralowsta
renta.

1876. **Oktober,** winowz, ma 31 dnjow.

Wěsaczkowe
přichemjenjen.
Wjetro.
Stolětna
protyka.

Sermanti
a
škótné wiki.

Dňdzjenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska September.	○		Wjetro přichemjen.	☾ iřh. hřo. h. m.	☺ iřh. hřo. h. m.	☾ iřh. hřo. h. m.
	evangeliska	katholiska		řhadž. h. m.	řhow. h. m.				
40. dnjden. <i>Text dop.: Jan. 9, 1—5; 2. Sam. 12, 18—23; řat. 4, 7—10; pop.: řap. ř. 14, 19—23.</i>									
1 njedž. 16. n. p. ř. tr.	17. n. p. řw.	19 17. n. p. ř. s. j.	6	1	5 37		3	23	
2 póněž. Kabele	Kabele	20 Eustathij.	6	3	5 35		4	39	
3 wut. Magim.	Gerharda	21 Kodrata	6	4	5 33		iřh. pop.	5	34
4 řrjeda Franziska	Franciska	22 Fokasa	6	6	5 30		5	51	
5 řchtw. Wlazida	Placida	23 Jan. podj.	6	8	5 28		6	14	
6 pjatř Fidj	Bruna	24 Rhekle	6	10	5 25		6	47	
7 řobot. Eřherj	Marfa	25 Eufrosiny	6	11	5 23		6	47	
41. dnjden. <i>Text dop.: řut. 12, 54—57; 2. Mójř. 2, 16—20; 1. řh. 4, 11. 12.; pop.: ř. ř. 15, 6—11.</i>									
8 njedž. 17. n. p. ř. tr.	18. n. p. řw.	26 18. p. p. ř. s. j.	6	13	5 21		7	35	
9 póněž. Djomjř.	Djomjřija	27 Kalistrat.	6	14	5 19		8	42	
10 wut. Athanař.	Franza Borr.	28 Chariton.	6	15	5 17		10	3	
11 řrjeda Gereona	Burřharda	29 Michala	6	17	5 15		11	31	
12 řchtw. Magimiliana	Magimiliana	30 Reh. A.	6	19	5 13		iřh. dop.	0	59
13 pjatř Kolomana	Kolomana	1. oktobra	6	21	5 10		2	26	
14 řobot. Burřharda	Fortunata	2 Cypriana	6	22	5 8		2	26	
42. dnjden. <i>Text dop.: řat. 10, 16—22; 1. Mójř. 18, 20—32; řat. 5, 33—37; pop.: ř. ř. 17, 16—28.</i>									
15 njedž. 18. n. p. ř. tr.	19. n. p. řw.	3 19. n. p. ř. s. j.	6	24	5 6		3	49	
16 póněž. Hawka	Hawka	4 Hierothe.	6	26	5 4		5	10	
17 wut. řnoženj.	Margarethy	5 Charitiny	6	28	5 2		iřh. pop.	4	59
18 řrjeda Luřařcha ev.	Luřařcha	6 Dom. pat.	6	29	5 0		5	17	
19 řchtw. řerdinanda	Řětr. ř Alf.	7 řergija	6	31	4 58		5	43	
20 pjatř Wendelina	řreneja	8 Pelagija	6	32	4 56		6	19	
21 řobot. Wurfchle	Wurfchle	9 řak. Alf.	6	34	4 54		6	19	
43. dnjden. <i>Text dop.: řatř. 9, 38—41; 1. Mójř. 33, 9—11; řat. 3, 5—10; pop.: ř. ř. 19, 1—11.</i>									
22 njedž. 19. n. p. ř. tr.	20. n. p. řw.	10 20. n. p. ř. s. j.	6	36	4 52		7	8	
23 póněž. Severina	Wendelina	11 Filipa	6	38	4 50		8	10	
24 wut. řalomy	Řafaela	12 Proba	9	40	4 48		9	21	
25 řrjeda Wylem.	řhryřantha	13 Karpa	6	41	4 46		10	34	
26 řchtw. řioba	řwanafa	14 Kazarija	6	43	4 44		iřh. dop.	1	48
27 pjatř řabiny	Łuciana	15 Łuciana	6	45	4 42		1	2	
28 řobot. řchim. řud.	řchim. řud.	16 Longina	6	46	4 41		1	2	
44. dnjden. <i>Text dop.: řat. 19, 3—8; 1. Mójř. 13, 8. 9.; řat. 5, 27—30; pop.: ř. ř. 19, 23—40.</i>									
29 njedž. 20. n. p. ř. tr.	21. n. p. řw.	17 21. n. p. ř. s. j.	6	48	4 39		3	12	
30 póněž. řlandija	řlandija	18 Łuk. w.	6	50	4 37		3	13	
31 wut. řřw. refor.	Łolřganga	19 Joela pr.	6	51	4 35		4	56	

☺ Polny
měř. 3. ofř.
dop. 11 hodj.
54 min. pich-
njeře deřeře.
☾ Pořřtn.
běřř. 10. ofř.
dop. 11 hodj.
17 min. ma
wulři wěr.
☺ Młody
měř. 17. ofř.
dop. 10 hodj.
50 m. pokaze
na řymu.
☾ řrěni
běřř. 25. ofř.
dop. 8 hodj.
52 ma řařne
uřeře a řymne
wjetro.
Stolětna
protyka.
Okřober řo ř
řrořřum wje-
drom řapče-
nje; 10. do 17.
je wřrřř; na to
řjane ězople
dnj; 25. řyma
a na to řjenje;
wot 27. do 30.
budje řřetro
řyma.
Wopomjřenja
řčdne dnj:
16. řawka.
28. řchimana
řudafařa.
31. řřwjedžeř
reřormarjije.
29. řer-
muřřa ěro-
dřiřčeřanřa,
řowřřa.
22. řřermu-
řřa ěuřeřanřa

1876. November,

nashymnił,

ma 30 dnjow.

Wëszczekowe
 wshemënenj
 Wjedro.
 Stoletna
 protyka.

Germanki
 a
 skótne wifl.

Dydzienje a dnj.	Porjeczdena protyka		Stara julianska Oktober.	☉		Wjeleste mjanjen.	☾
	evangeliska.	katholiska.		sthad. h. m.	thow. h. m.		
1 frjeda	Wsch. św.	Wschitt. śwj.	20 Artimija	6 53	4 33		6 13
2 schtw.	Wsch. du.	Wschitt. du sch.	21 Hilariony	6 55	4 31		sth.vop.
3 pjatk	Huberta	Huberta	22 Albercija	6 57	4 29		4 46
4 sobot.	Korle	Korle Barr.	23 Jakuba	6 58	4 28		5 30
45. tydzeń. Text dop.: Mat. 12, 16—30; Ruth. 1, 15—17; Eph. 5, 25; pop.: Zap. st. 20, 17—38							
5 njedz.	21. n. p. św. tr.	22. n. p. śwj.	24 22. n. p. sj.	7 0	4 26		6 32
6 pøndz.	Leonharda	Leonharda	25 Marianny	7 2	4 25		7 51
7 wut.	Erđman.	Engelberta	26 Demetrij.	7 3	4 23		9 18
8 frjeda	Emmeri.	Godofreda	27 Nestora	7 5	4 21		10 48
9 schtw.	Bozidara	Ursina	28 Ščëpana	7 7	4 20		sth.vop.
10 pjatk	Marcz. Luth.	Proba	29 Anastasi.	7 9	4 18		0 14
11 sobot.	Marcz. bift.	Marcz. bift.	30 Zenobije	7 11	4 16		1 35
46. tydzeń. Text dop.: Mat. 21, 28—31; 1. Mójš. 39, 2—5; Mat. 23, 27, 28; pop.: Z. st. 21, 8—14							
12 njedz.	22. n. p. św. tr.	23. n. p. śwj.	31 23. n. p. sj.	7 12	4 15		2 54
13 pøndz.	Arkadija	Stanislawa	1 novembr.	7 14	4 13		4 16
14 wut.	Levina	Klementiny	2 Ancid.	7 15	4 12		5 33
15 frjeda	Leopolda	Leopolda	3 A cepsim.	7 17	4 11		6 53
16 schtw.	Edmund.	Edmunda	4 Joanicija	7 19	4 10		sth.vop.
17 pjatk	Huga	Rehorja z W.	5 Galantio.	7 20	4 9		4 15
18 sobot.	Hesyhija	Alseja	6 Pawoła	7 22	4 7		5 0
47. tydzeń. Text dop.: Mat. 12, 41—44; 2. Mójš. 5, 1—4; Zap. 4, 2, 3; pop.: Zap. st. 24, 10—16							
19 njedz.	23. n. p. św. tr.	24. n. p. śwj.	7 24. n. p. sj.	7 24	4 6		5 58
20 pøndz.	Emilije	Benigna	8 Michala j.	7 26	4 5		7 5
21 wut.	Mar. wopr.	Mar. wopr.	9 Onesifora	7 27	4 4		8 17
22 frjeda	Căzilije	Căciltije	10 Erasta	7 29	4 2		9 31
23 schtw.	Klemenſa	Felicity	11 Menasa	7 31	4 1		10 44
24 pjatk	Boł. pj.	Jan. st.	12 Nila	7 32	4 0		11 56
25 sobot.	Rhryſog.	Katrzyń	13 Jan. Khr.	7 34	3 59		sth.vop.
48. tydzeń. Text dop.: Mat. 20, 20—23; Jef. 55, 8, 9; Filip. 1, 20, 21; pop.: Zap. st. 24, 24—27							
26 njedz.	24. n. p. św. tr.	25. n. p. śwj.	14 25. n. p. sj.	7 35	3 59		1 9
27 pøndz.	Hunczerja	Virgilitja	15 Jap. póst.	7 36	3 58		2 25
28 wut.	Kuffa	Soſthena	16 Mateja	7 38	3 57		3 44
29 frjedn	Waltera	Saturmina	17 Reh. th.	7 40	3 57		5 9
30 schtw.	Handrija	Handrija	18 Platona	7 41	3 56		6 38

☉ Potny
mëd. 2. nov.
rano 6 hodz.
28 min. wſch.
njebe ſumie
wjedro.

☾ Po-
ſtëni bërl. 8.
nov. wjeçzor
6 hodz. 15 m.
ma noſre
wjedro.

☽ Metody
mëš. 16. nov.
rano 1 hodz.
45 m. pofaje
na žnëh.

☾ Prëni
bërl. 24. nov.
rano 5 hodz.
25 m. ma ſum-
ie dnj a mjer-
injenja.

**Stoletna
protyka.**
1. do 10. no-
wembra je ſp-
ma; wpozdniju
pał i wjeſſcha
wjenje czopło;
11. do 13.
deſceç; 14. do
30. mjerſnjenje
w noz; na
wpozdnijach
je rienje a
czopło.

1. Njeſwa-
cjidło.*
 4. Widyhjin.†
 - Bukow.†
 - Lubnjow.†
 - Trëbule.†
 - Widyhjin.*
 6. Kuchbach.†
 - Gubin.†
 - Lufow.†
 7. Barr.*
 - Las.†
 8. Drazdžany
nowe mëſio.†
 - Minafal.*
 - Damna.†
 10. Polcżniza.*
 11. Lubin.*
 13. Stolpnjo.†
 - Grodziſhczjo.*
 - Kosbört.†
 18. Żitawa.†
 - Sty Komow-
row.*
 26. Kalawa.*
 27. Wôspôrt†
 28. Dobrolug†
 29. Radeburg*
 Zemr.†
- Wopomnjenja
hëdne dnj:**
1. Kralowite
 dawſi.
5. Kjermsicha:
 Bartſka, hu-
 czjanſta, ma-
 leſchanſta, por-
 ſchiſta, mëſch-
 czjanſta, buti-
 czjanſta.
12. Kjermsicha
 Kluſchanſta,
 Minafalſta,
 Rafecjanſta;
 atb.
24. Potutny
 pjatk w Saf-
 ſtej.
30. Handrija.

1876. December,

hodownik,

ma 31 dnjów.

Męścackowe
přcheměnjeni.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermantki
a
řkótne wiki.

Tydźenje a dnj.	Porjędžena protyka.		Stara julianska November.	řhad. h. m.	řhov. h. m.	Měsjeće namjen.	řh. řh. h. m.
1 pjatř	Longina	Eligija	19 Obadja	7 42	3 55		řh. pop.
2 řobot.	Aurelije	Pawlinj	20 Reh. X.	7 44	3 54		4 13
49. tydźeni. Text dop.: Jan. 15, 1—15; pop.: Jer. 31, 31—34.; řf. 100; 1. řat. 17, 3.							
3 njeđž.	1. n. adventa	1. n. adventa	21 26. n. p. sj.	7 45	3 54		5 29
4 pónđž.	Borbory	Borbory	22 Filemona	7 47	3 53		6 58
5 wut.	Amořa	Sabařa	23 Reh. agr.	7 48	3 53		8 31
5 řjeda	Witkawscha	Witkawscha	24 Khrysog.	7 49	3 53		10 3
7 řhtw.	Marřw.	Ambrořija	25 Katrziny	7 50	3 53		11 24
8 pjatř	Mar. p.	Mar. podj.	26 Aлыпja	7 51	3 53		řh. dop.
9 řobot.	Agripinj	Leofadije	27 Jan. p.	7 52	3 52		0 45
50. tydźeni. Text dop.: Mat. 5, 17—19; pop.: řef. 40, 1—5; 1. řim. 1—15.							
10 njeđž.	2. n. adventa	2. adventa	28 1. advent.	7 53	3 52		2 3
11 pónđž.	Damařa	Damařa	29 Paramon.	7 54	3 52		3 21
12 wut.	Epimacha	Otilije	30 Handrija	7 55	3 52		4 39
13 řjeda	Lucije	Lucije	1 decembra	7 56	3 52		5 57
14 řhtw.	řidora	Nitafija	2 Habakuk.	7 57	3 52		7 13
15 pjatř	řgnazija	řonathana	3 Cefanja	7 58	3 52		řh. pop.
16 řobot.	Ananiařa	Eusebija	4 Bobory	7 59	3 52		3 49
51. tydźeni. Text dop.: Mat. 11, 2—10; pop.: řagg. 2, 7—10; 1. Mójř. 49, 18; 1. řim. 2, 4—5.							
17 njeđž.	3. n. adventa	3. adventa	5 2. adven.	8 0	3 52		0 4
18 pónđž.	Wunibalba	Wunibalba	6 Mikław.	8 1	3 53		1 20
19 wut.	Reinharda	řelagija	7 Ambrořij.	8 1	3 53		2 39
20 řjeda	řwatember	řudhe dnj	8 Patapija	8 2	3 54		4 4
21 řhtw.	Domařcha	Domařcha	9 Hańj p.	8 2	3 54		5 32
22 pjatř	Beať	Demetrija	10 Minasa	8 3	3 54		6 58
23 řobot.	Dagoberta	řiktorije	11 Davida	8 4	3 55		řh. pop.
52. tydźeni. Text dop.: Jan. 1, 19—27; pop.: řef. 12, 2—6; 5. Mójř. 18, 18, 19; 1. řan. 4, 6.							
24 njeđž.	4. n. adv.	4. adventa	12 3. adven.	8 4	3 56		0 4
25 pónđž.	Bož. dž.	1. řw. hodow	13 Eustracij.	8 5	3 56		1 20
26 wut.	2. řw. hodow	2. řw. hodow	14 Thyria	8 5	3 57		2 39
27 řjeda	řana řezen.	řan. ev.	15 Kwatbr.	8 5	3 58		4 4
28 řhtw.	řjew. džěčzi	řjew. džěčž.	16 Haggaja	8 5	3 59		5 32
29 pjatř	řanatha.	Dom. biřř.	17 Daniela p.	8 5	4 0		6 58
30 řobot.	Davida	Eugenija	18 Sebastian.	8 5	4 1		řh. pop.
** Text dop.: Mat. 25, 14—30; pop.: řef. 40, 27—31; řf. 10, 3, 8—18; řud. 24, 25.							
31 njeđž.	ř. p. hodž.	ř. p. hodž.	19 4. adven.	8 5	4 2		4 25

☺ Boťny
měř. 1. dež.
pop. 6 hodž. 1
m. ma řymne
a motre dnj.

☾ Bo-
řleni běřř. 8.
dež. pop. 3
hodž. 21 min.
přřtinjeře ku-
řjawa a řněh.

☉ Młody
měř. 15. dež.
wječřor 7 hodž.
12 m. ma řněh
a wětr.

☽ Přeni-
běřř. 24. dež.
rano 0 hodž.
39 m. pořaře
na řymu.

☉ Boťny
měř. 30. dež.
wječřor 10
hodž. 37 min.
přřtinjeře
řněh a řymu.

Stolětna
protyka:
Dezember řo
ř mjerinje-
řjem řapocž-
nje; 10 deřčez;
wot 12. do 19.
dže řněh a ře-
nja řamjer-
řnje; 20. řařo
deřčez; wot
21. do řonja.
řněh a řyma.

2. Budyřchin.*
5. řařřn. ř
6. Měřwa-
čžidto.*
řrořřn. ř
11. Rowořař.
Džěže.
12. Brody. ř
13. Minakař.*
15. Stara
Darbna.
16. řrebile.
18. Kulow. ř
řuhlaud.
19. řarřčez. ř
21. Muřatow. ř
23. Wojerezn. ř

Wopomnjenja
hódne dnj
4. Bobory.
20. řwatem-
ber.
21. Domařcha.
24. řator-
řizj.
31. řratowřja
renta.

Zuliczbowanje danje.

Kapital.	3 Procent.		3 1/2 Procent.		4 Procent.		4 1/2 Procent.		5 Procent.		Kapital.	
	létnje. tof. nřl. up.	měřacžnje. tof. nřl. up.	létnje. tof. nřl. up.	měřacžnje. tof. nřl. up.	létnje. tof. nřl. up.	měřacžnje. tof. nřl. up.	létnje. tof. nřl. up.	měřacžnje. tof. nřl. up.	létnje. tof. nřl. up.	měřacžnje. tof. nřl. up.		
10000	9	7/10	1	9/10	1	2	1	135/10	1	5	13/10	10000
5	4	37/10	5	44/10	6	5	5	675/10	7	5	63/10	5
10	9	75/10	10	83/10	12	1	13	135/10	15	5	125/10	10
15	13	141/10	15	137/10	18	1	20	25/10	22	5	188/10	15
20	18	15	21	175/10	24	2	27	35/10	28	5	25	20
25	22	187/10	26	25/10	1	2	1	373/10	1	7	313/10	25
30	27	225/10	1	15	6	3	1	105	1	15	375/10	30
35	1	263/10	1	675/10	1	3	1	1725/10	1	22	438/10	35
40	1	3	1	12	1	4	1	24	2	5	5	40
45	1	338/10	1	1725/10	1	4	2	75/10	2	7	5	45
50	1	375/10	1	225	2	5	2	75	2	15	5	50
60	1	45	2	3	2	6	2	21	3	15	5	60
70	2	523/10	2	135	2	7	3	45	3	15	5	70
80	2	6	2	24	3	8	3	18	4	15	5	80
90	2	675/10	3	45	3	9	4	15	4	15	5	90
100	3	75	3	15	4	10	4	15	5	15	5	100
200	6	15	7	175	8	20	9	225	10	25	5	200
300	9	225	10	15	12	1	13	15	15	25	5	300
400	12	1	14	5	16	1	18	15	20	25	5	400
500	15	1	17	15	20	1	22	15	25	25	5	500
1000	30	2	34	275	40	3	45	225	50	25	5	1000
5000	150	175	175	14175	200	16	225	18225	250	2025	5	5000

Zuliczbowanje, kať wyřoko 1 punt přichůdže, hůnj žentnat 1, 2, 3 hač 100 tof. pkačj. Žentnat ma 100 puntow; 1 tof. 30 nřl., 1 nřl. 10 up.

žent. fl.	3 Procent.		3 1/2 Procent.		4 Procent.		4 1/2 Procent.		5 Procent.		žent. fl.	
	punt. nřl. up.	žent. fl. nřl. up.	punt. nřl. up.	žent. fl. nřl. up.	punt. nřl. up.	žent. fl. nřl. up.	punt. nřl. up.	žent. fl. nřl. up.	punt. nřl. up.	žent. fl. nřl. up.		
1	3	11	3	31	3	51	3	18	3	81	3	27
2	6	12	6	32	6	52	6	18	6	82	6	27
3	9	13	9	33	9	53	9	18	9	83	9	27
4	1	14	1	34	1	54	1	19	1	84	1	28
5	1	15	1	35	1	55	1	19	1	85	1	28
6	1	16	1	36	1	56	1	19	1	86	1	28
7	2	17	2	37	2	57	2	20	2	87	2	29
8	2	18	2	38	2	58	2	20	2	88	2	29
9	2	19	2	39	2	59	2	20	2	89	2	29
10	2	20	2	40	2	60	2	21	2	90	2	30

II. Wuliczbowanje placiziny fija abo metra, bdyz stary jaffi tobez 1 np. hacz 1 tol. placzi.

Sdyz stary jaffi tobez pla-czi:		dha placzi tij abo meter.		Sdyz stary jaffi tobez pla-czi:		dha placzi tij abo meter.		Sdyz stary jaffi tobez pla-czi:		dha placzi tij abo meter.		
tl.	ufl.	np.	tl.	ufl.	np.	tl.	ufl.	np.	tl.	ufl.	np.	
1	18	1	3	7 ₁	4	1	7	2 ₄	6	5	11	4 ₈
2	3 ₅	2	3	8 ₈	4	2	7	4 ₂	7	5	12	3 ₆
3	5 ₃	2	3	0 ₆	4	3	7	5 ₉	7	5	13	2 ₄
4	7 ₁	2	4	2 ₄	4	4	7	7 ₇	8	5	14	1 ₂
5	8 ₈	2	5	4 ₁	4	5	7	9 ₅	8	5	15	0 ₁
6	0 ₆	2	6	5 ₉	4	6	8	1 ₂	9	5	16	8 ₉
7	2 ₄	2	7	7 ₇	4	7	8	3 ₀	9	5	17	7 ₇
8	4 ₁	2	8	9 ₄	4	8	8	4 ₇	10	5	18	6 ₆
9	5 ₉	2	9	1 ₂	4	9	8	6 ₅	10	5	19	5 ₄
1	7 ₇	3	1	3 ₀	5	1	8	8 ₃	11	5	20	4 ₂
1	9 ₄	3	2	4 ₇	5	2	9	—	11	5	21	3 ₀
1	1 ₂	3	3	6 ₅	5	3	9	1 ₈	12	5	22	1 ₉
1	3 ₀	3	3	8 ₃	5	3	9	3 ₆	12	5	22	0 ₇
1	4 ₇	3	4	—	5	4	9	5 ₃	13	5	23	9 ₅
1	6 ₃	3	4	1 ₈	5	5	9	7 ₁	13	5	23	8 ₄
1	8 ₂	3	5	3 ₆	5	6	9	8 ₉	14	5	24	7 ₂
1	—	3	6	5 ₃	5	7	9	0 ₆	14	5	25	6 ₀
1	1 ₈	3	7	7 ₁	5	8	10	2 ₄	15	5	26	4 ₈
1	3 ₅	3	8	8 ₉	5	9	10	4	16	5	28	2 ₅
1	5 ₃	3	9	0 ₆	6	9	10	5 ₉	17	5	28	0 ₂
2	—	4	—	—	6	—	—	—	17	—	—	—

III. Wuliczbowanje placiziny noweho luta, bdyz stary lut placzi 1 np. hacz do 1 tl.

Sdyz stary lut placzi:		dha placzi no- wy lut.		Sdyz stary lut placzi:		dha placzi no- wy lut.		Sdyz stary lut placzi:		dha placzi no- wy lut.		
tl.	ufl.	np.	tl.	ufl.	np.	tl.	ufl.	np.	tl.	ufl.	np.	
1	—	1	—	6 ₀	2	1	1	2 ₀	1	8	4	8
2	—	1	1	6 ₆	2	2	1	2	1	8	5	1
3	—	1	2	7 ₂	2	2	3 ₂	2	2	9	5	4
4	—	1	3	7 ₈	2	3	3 ₈	2	2	9	5	7
5	—	1	4	8 ₄	2	4	4 ₄	3	3	10	6	—
6	—	1	5	9 ₀	2	5	5 ₀	3	3	11	6	6
7	—	1	6	9 ₆	2	6	5 ₆	3	3	12	7	2
8	—	1	7	0 ₂	2	7	6 ₂	3	3	13	8	8
9	—	1	8	0 ₈	2	8	6 ₈	4	4	14	8	4
10	—	1	9	1 ₀	2	9	7 ₄	5	5	15	9	—

Wschidawk.

1.

Někotre europiske fraje

se swojimi wobydlerjemi po najnowišchim ludliczenju w l. 1871 a se swojimi wjetčami.

Němski kraj: 9813 □mil a 41,058,139 wobydlerjow; 215 mill. tol. lětnych wudawkow; křezor Wylem, rodź. 22. měrza 1797; ženjeny s Augustu wajmarstej prynzešny; křezorški křonprynz: Bjedrich Wylem, rodź. 18. oktobra 1831.

Sakska ma 272 □mil a 2,556,244 wobyd., 15 mill. tol. lětnych wudawkow a 116 mill. tol. dołha; kral Bjedrich Albert, rodź. 23. haperleje 1828; ženjeny s prynzešny Karolu s Wajsa, rodź. 5. augusta 1833. Křonprynz Bjedrich August Turij, rodź. 8. augusta 1832; ženjeny s portugalskej prynzešny: Hanu Marju, rodź. 21. julija 1843.

Pruska ma 6322 □mil a 24,693,065 wobyd.; 187 mill. tol. lětnych wudawkow a 442 mill. tol. dołha; kral: Wylem I., rodź. 22. měrza 1797.

Wajerska ma 1377 □mil a 4,851,402 wobyd.; 49 mill. tol. lětnych wudawkow a 225 mill. tol. dołha; kral: Ludwif II. rodź. 25. augusta 1845.

Würtembergiska ma 354 □mil a 1,818,484 wobydlerjow; 12 mill. tol. lětnych wudawkow a 85 mill. tol. dołha; kral: Korla, rodź. 6. měrza 1823.

Badenska ma 278 □mil a 1,461,428 wobyd.; 11 mill. tol. lětnych wudawkow a 85 mill. tol. dołha; wójwoda: Bjedrich, rodź. 6. septembra 1826.

Awstria ma 11,306 □mil a 35,904,435 wobyd.;

323 mill. tol. lětnych wudawkow a 1848 mill. tol. dołha; křezor: Franz Josef, rodź. 18. augusta 1830.

Italiska ma 5370 □mil a 26,716,809 wobyd.; 415 mill. tol. lětnych wudawkow a 2400 mill. tol. dołha; kral: Viktor Emanuel, rodź. 14. měrza 1820.

Fransowska ma 9599 □mil a 36,469,826 wobyd.; 840 mill. tol. lětnych wudawkow a 6000 mill. tol. dołha; prašident republiki: MacMahon, rodź. 13. julija 1808.

Sendželska ma 5697 □mil a 31,817,108 wobyd.; 404 mill. tol. lětnych wudawkow a 5393 mill. tol. dołha; kralowa: Viktorija, rodź. 24. meje 1819.

Španiska ma 9076 □mil a 16,374,844 wobyd.; 184 mill. tol. lětnych wudawkow a 1750 mill. tol. dołha; kral: Alfons XII. rodź. 1857.

Portugaliska ma 1623 □mil a 3,996,000 wobyd.; 34 mill. tol. lětnych wudawkow a 516 mill. tol. dołha; kral: Ludwif I., rodź. 31. oktobra 1838.

Ruska ma 96,850 □mil (w Europje) a 72,195,405 wobyd.; 518 mill. tol. lětnych wudawkow a 4900 mill. tol. dołha; křezor: Alexander II., rodź. 29. hap. 1818.

Turkowska ma 6302 □mil w Europiskej, s zyła s ašijskimi krajami 38,034 □mil a 11 mill. wobyd., 124 mill. tol. lětnych wudawkow a 880 mill. tol. dołha; křezor: Abdul Aziz, rodź. 9. februara 1830.

2.

Bombaj Bóh wam!

Ma to praschenje, kotrej jemu jastnik w Filipušu na Pawola a Silasa czinjese: shto mam czinic, so sbóžny budu? so jemu to wotmolwenje dosta: Wěr do teho knjesa Jesom Khrysta, dha budžeseš ty a twój dom sbóžny. Ty a twój dom — wopomú to kóždy kwěru, to je wulzy wažne wuprajenje. Ty a twój dom, woj wobaj w hromadze, woj jedyn k druhemu kłusčataj. Se wěsty potajny ale twjerdy swjast, pšes

kotryž staj woj, ty a twój dom, w hromadu swjastanaj. Tón so swježe kam wot so, hdyž do tuteho žiwjenja stupiš a so rostornje, hdyž popjenje sychowanje s twojeho rta wuńdže. Kaž so tebi tudy, tak so tež twojemu domu dže, slě abo derje. Těho dla so wosebje w našich domach na to lube nowe lěto to pšecze stanje: sbože a měr, strowość a czerstwość, Boža hnada a Bože žohnowanje po cžele kaž po duschi. Szami sa so, ale tež sa swoj dom a domjaze žiwjenje my to jara nušnje trjebamy.

Domjaze živjenje je wot wažnoscje, psches měru wulkeje. Wot teho, jako so wone ma a wjedže, sbože dušchow, ludow a krajow wotwisuje! Nasch dom je nasch hród a hdy by tež najkhubdscha khezta była, je słómjanej třechu kryta, wón je nascha khowanka, nascha swjatniza, nasche najlubšaje město wot naroda hacž do smjercje. W nim je nascha kolebka staka, w nim, je-li so Bóh sechze, budže nasche smjertne ložo stacž. W domje je blido, sa kotrymž i tymi swojimi, kotrychž nam Bóh je dał, so wšchědnje bydamy, so bychmy swój wšchědný khléb i šebi brali. Tam swoje džělo a swój wotpocžink mamy, tam teho živjenja wješeke a sbože mužiwamy, tam swoju komoru wobšedžimy, w kotrejž i modlenju ruzy so stynku, hdyž staroscje naš tyscha. Zandžel luboscje móže twój dom tebi i paradisej wuhotowacž, cžert pak jón tež lóhzy tak škasy, so so w nim hóršcho a hubjenšcho masch, dhyžli w heli. Niz na tym njeje ležane, hdyž twój dom so ma, hacž w měsce abo na wšy, hacž na horje abo w dole, niz na tym, kajž wón je, hacž nowy abo stary, hacž wulki abo mały, hacž i defkow abo i kamjenjow natwarjeny; niz na tym, hacž huchi khléb a berna tam so wobjeduje abo swinjaza pječeni i wječeri so na blido nanosy; ně, luby cžitarjo, to temu domu jeho wulku wažnoscž spožči, kajke živjenje so w nim wjedže, kak so cži sadžerža, kotrychž Bóh do jeneho doma je w hromadu wjedł a w nim w jenej swójbje sjenocžil. — Za a mój dom, my chzemy temu knjejej služicž, prajesche teho dla Zona a japoschtwoš Pawoł tu dobru radu wudželi: wěr do teho knješa Nesom Khrysta, dha budžesč ty a twój dom sbóžny.

Bomhaj Bóh cži i temu, praji pschědženak. Ssmy dha pak my a nasche domy sbóžne? Kak dha w našim domje a w kšesčizjanskich domach nascheho cžasfa steji? Prjedy hacž se swojimai woczomaj do schěrokeho swěta hladamy a so prashamy, kak so tam dže; prjedy hacž na te wšchelake poděndženja w bergariskim živjenju, w kraju, w naschich gmejnach, na tu harnu, na tu wójnu, na tu njerodu, na tu njewěru, na te wrótne pomyslenja ludži, na te njekmanstwa a lóhystwa swěta spominamy, dha so prjedy w naschich domach pětnje roshladajmy! Ze dha nasche domjaze živjenje

pobožne, ponižne, pokojne, bohabojasne, póžčiwne, sbožomne? Móžemy so teho khwalicž, so swjaty Duch, Duch Boži a Khrystušowmy w nich bydli, so dobrocžiwoscž a swěrnoscž so w nich seikatej, prawdosč a měr so w nich wokošchatej? Ze na kóždym domje, w kotrymž kšesčizjenjo bydla, to wješeke fermuschne napišmo i widženju: tutemu domu je so sbože do- stało?

Slaj! stolpy, na kotrychž so dom saloži, su staršchi; woni su schtomu, džěči halošy! Njejsu stolpy a schtomu shuile, su halošy wšchudžom strowe, so rjane plodny pschinjesku. Wot Boha je staršchim w domach měste knjejistwo poručene a dowěrene. W jeho mjenje a jeho dla, to je swjaty wot njeho wumysleny a postajeny porjad, dyrbitaj nan a macž w domje roskašowacž. Zimaj je přenje a najwobebnišche město w domje pschipošane. Wonaj staj přenjej knjesaj, kotrymajž so ma cžesč a poškuschnoscž wopošacž wote wšchitkich druhich, kotřiz w domje su. Schtwórta kaji to sjawnje pschikasuje: cžesč nana a macžer, so so cži derje pónidže a ty dołho živy budžesč na semi!

To pak je to prashenje, kak dha i tutej kashuju je? Džerži so wona wšchudžom a wote wšchitkich, kotrymž je wot Boha data? Abo njeje wona sazpenja a pod nohi teptana runje kaž jeje džewjecž sotrow, kotrejž i nej na kamjentymaj tasłomaj Mójšašoweho šakonja stejachu. Čžežka i dopjelnenju njeje, ale wjele tyšaz kšesčizjanow je, kotřiz je i loškej myšlu pschestupja.

Džak budž Bohu, su hišcže domy, w kotrychž tuta schtwórta kaji so swěru džerži a dobru placžisnu wobkhowa. Tak hubjenje tola hišcže njeje w kšesčizjansktwe, so bychu wšchudžom nanojo a macžerje na swoje džěči plakač dyrbjeli a skoržicž, so su sazpeni a hniwani wot tych, kotřiz so jim sa tak wjele dobreho džakowacž maja, so je to i njewuprajenju. Pschědženak po Ššerbach wjele wokoło pschidže a ma škladnosč, do wjele domow pohladacž; ale to dyrbi wón wobšwědčicž, luboscž džěčaza, kotraž po naturškim do cžlowškich wutrobow je plodžena, hišcže njeje hašnyła, ale so we wjele blakach i jenajfej swěrnoscžu hori. Wjele, wjele swójbow je, w kotrychž nanojo a macžerje to jim wot Boha pschipošane město

wobtwjerdža, hdžež su lubowani a czeščzeni wot tych, kotrychž won jim je daš. Esu hiščecze slynojo a džowki, kž i ponižnym a pschistojnym waschujom swojich najbliščich pscheczelow, kotrychž na tutej senu maja, w czeščzi dđerža, jim rady a bjes kašanja słuža, jich pschikašanjam bje wscheho pscheczimwenja i pošklichnosczu so podczisnu, jim wschitko wot woczow wot hlabuja a se wschej dżakomnej swěrnosczu na nich wišaja. Esu domy, hdžež woblicža nanow a maczerjow, starych dżedow a womkow we wješełosczzi a a spokojnosczzi so swěcža. Pschetož woni so wot swojich dżeczi a domjazych kaž na rukomaj noscha, hdž su stari a sľabi; woni so se wschěmi potrebnosczemi czešča a žimwenja w lubosczzi wobstaraja a w khorosczach su se wschej swěrnosczu pytani a wothladani; luta dobrota so jim stanje a jim so se sečerpliwosczu setka, hdž wobužni budža a na dżecžaze waschnje pschidnu. Tajke domy tu su, w kotrychž, hdž do nich stupiš, na měcže czujesč a sħoniš, tu ma sħtwórta kašni swoje město: czešč nana a maczer a to sľubjenje so dopjelni, kotrež k njej pschidate je: wono so tebi derje pómžde. Pschetož w nich swjata luboscz swój szeptar wjedže, w nich radoščizny mēr swoje sħidlesčka wupšesčtrěwa a wosšewjaza jednota swój swjaš wokoto wschitkich lubošnje wije. Tajke domy swjatym templam su podobne, w kotrychž sħožna czisħina duške wosšewja; wone su hěty Bože pola człowjekow, městna woprawdžiteho człowjeczneho sħoža a wješela. W nich je, jako bychu tam Boži jandželjo won a nuts sħodžili a swoje njebjeske sħazy w nich wušypowali, a jako bysħtej Božej woczzi nad nimi džen a nóz i lutej hnadu k žohnowanju duške a czešča wotewrjenej stejaej. Wschitko k sħožu dže a tyje, sħtož so wot staršich a dżeczi sapocznje, a hdy by tež cžafne horjo so něhđe na nich dašo, se sħenoczěnyymi mozami sħebi to sħamo sħjescz pomhaja a Wóh tón sħmilny psche wscho napošledk pomha.

Alle wschudžom taš w sħesčezjianskich domach njeje! Wjele bóle so sħa, jako njebychu ludžo tu a tam sħtwórtu kašni wjazy snali. Druhđe wonhlada, jako by wona ženje njebyła data abo by ludžom sħubjena sħla. Sħto so husečisħo sħyschi, dñžli sħrudna sħóržba nanow a maczerjow na jich dżeczi, so su njeposħuschni,

so jich sazpa a hněwaja? Sħto so husečisħo widži, hač sħrudne sħlyš, kotrež so po lizomaj nana a maczerje ronja dla njepešnych dżeczi, kotrež jimaj lutu sħiwodu czinja. Sħdž dżeczi su mólcže, kašku staroscz macž i nimi nima a kašku prózu na nje njenałujuje. Njedopomnja dha so ludžo, kaš czeščto nanej a maczeri panje, jene jenicže dżecžo wotczahnyej a hdyž so jich zyle stablesčto nahromadži, kaške to czešč dżčo, kaške wachowanje a modlenje sħebi to žada! Sħdž paš wone wotroštu, i czim dha tola jich staroscz so saplaczi, kaški dżak sa to swěrnym staršim so dawa? Luby sħyn sħudom sabudže, sħto staj nan a macž sa njeho czimioj a na njeho wažioj, a docžakacz njemóže, so by i jeju knjejsħwa so wumohł. Wón wischo lepje wě, dñžli nan, a i njepschistojnej ryczu so jemu sahe pscheczimi, haj so maczeri lešnje sħmėje, hdyž něsħto pschikašuje, a runje to czimicž so njehanibuje, sħtož sašasħetaj. Ta luba džowczicžka sħwojej maczeri psches hubu jědži, jako by k temu najlěpsche prawo měła a sħwaži so komandirowacz, jako by najwosšebnisħa knjeni była. Sħdž paš staj staršisħki dom wopušczisħaj a do swěta sačahnyšaj, sħaj! kaž i woczow taš i myšlow staj nan a macž pschisħioj. A nimaš hieč a so jeju wo radu prasħecž, Wóh swarnuj, to ničto wjazy njeczini, wsħaš staj kóždy hólz a kóžda hólza nětko mudrisħej, dñžli sħonjenja pošny nan a swěrna macž. So bysħtaj sħyn abo džowka druhdy demoj isħioj abo pišaloj, so prasħecž, kaš so nanej abo maczeri dže — to by bylo, k temu žauje sħ...le nimataj; wsħaš dñrbitaš w tydženju dżekacz a njedžesħi džen rjane reje a pėne towaršwa křwaja. Sħaj wsħaš! w najrjeuisħej sħuknicžzy, i rjanymi bancžikami wuschitej a i kłobuczkom, na kotrymž jeneho lute róže witaja, twoja džowka, kotraž w měcže abo w Draždžanach sa kucharku sħuži, so po hašach a w konzertach hordži, a ty, luba maczerka, doma w twojej isħwicžzy sħedžisħ, a nimaš došč sħušeheho sħlěba k jědži a sħmu cžerpisħ sa twojimi sħachlemi a nimaš czoply bunžl, sħebi sħwojej wosaħjenej nosy sħrěcz. A ty, swěrnny nano, ty wsħaš i nusu twoju staru pišesħu sħebi wupłataš a w lěcže a w sħnje w twojej pomiznej drasče na robotu sħwataš a je czi w sħmi husto došč, jako by cze wótry

wětr hacž na kofceje nashymnicž chyzł — twój luby
 bynl pak hebi seget se sčotym rjeczajškom, lute nowe
 ropry a kholowy wot tołšeho droheho plata a ščtór-
 nje po najnowiškej modže kupuje a kaž młody semjan
 na rejwaršich lubjach s tolerjemi wočoło ho njeta a
 jemu blesčku dobrego wina po drugej wužiije. Wón
 to ma a hebi šaškuzi; šda je wyšoka, čžoho dla nje-
 dyrbjate to wašche džeczi čžinicž? Nječ ho nan a
 macž doma starataj! Napošledk nan a macž ho na-
 rycječž dataj, so próštwu šyna abo džowki dopjelnitaj
 a žentwy dla šwoje kubło abo žiwnoštku s rukow
 puščezžitaj, so ho po tajšim k měrej a na wumješt
 šymytaj. Potom hašle móžetaj šhonicž, ščto ho ji-
 maj stanje! Čžadž huěwanja a čžadž tradanja ho ša
 njeju šapoczňuje; kžždy kruč wumještka, kotryž bjerjetaj,
 ho jimaj s hrošnyimi šlowami hebi. Šdyž čžetaj na-
 pominačž a na šwoje prawo ho powołačž abo drje
 na ščtwórtu kašú dopomnicž — dha hašlej leštrarkfe
 a klještke rycže ššyščecž doštanjetaj, s kotrydžž to
 jene jenož wamaj wěšte budže, so młody lud ničžo
 bóle wamaj njepopiščeje, hacž pošlenju šmjerntnu ho-
 džinku. Powjeda ho, njevěrju pak, so je to móžno
 a wěru, so je rošnjemdrjeny šty šyn šwoju ruku
 šdėhnył a nana nabił a nahraunna džowka šwojej ščė-
 džiwkej macžeržy, kotraž pščas měru dołho je žiwa była,
 s jėdom je šawdała abo ju šadajila. Jedyn móht rjež,
 to šu lute kžč. Ale wěrne je to pščiškowo: ložo nan
 ščėščž džeczi sežiwi, hacž ščėščž džeczi jeneho nana, a
 tež to druge ma šwoju wěštoščž: male džeczi štarščim
 na nohš teptaja, wotroščžene pak na wutrobi. A to,
 wopomniče je jo, ho w nětežiščim čžadžu štawa! Tajka
 hrošnosčž, njepoškuščnosčž, njeđžakomnoščž, tajke ša-
 přecže wščeje luboščeje ho nětk widžicž da! Tak dobre
 ščhule ženje było njejšu, kaž nětk! Tak wjele ženje
 džeczi njejšu wukle, kaž nětk! Tak wjele ho wuczerjo
 njejšu šmozowali, džeczi rošwucžicž kaž džepnišči
 džni! A tola! Šdže wina tčži? Rospomni my hebi
 to šwěru!

Šrudne doščž šu plody, kotrež jazpienje ščtwórt-
 teje kašuje pščinješe. Nanowe požohnowanje džecžom
 kžče twari, ale macžerne poškeče je šašo dele torša.
 Někotryžkuliz njevě, k čžomu a čžoho dla jeho lute
 nješbože pščezčėha, a to je, so se šwojim šamoženjom

a čžadžnym kubłom do přjódka nješčinđže. Wón ho
 džiwa, so njeměr a njepokoj wščėdnje s nim šněda,
 so do dušče prawa wješkeloščž ho nješabudli, so šwoje
 džeczi šanjerodžicž widži! Njevěšč, pščezčelo, s wot-
 kal ho to tebi doštawa? Ščtóż šwojeho nana a
 macžer poškeče, teho šwėža wušašnje šřjedža w čžėm-
 noščži; a ščtóż nana wo wščo pščinješe a macžer
 šacžeri, to je nješanibite a šaklate džecžo; a wočo, kiž
 ho nanej šwėje a šazpi macžeri pošlučacž, to dyrbja
 rapati pšči rėžy wudypacž a młode hodlerje sežracž;
 tak šwjate pišmo praji a štaženje wopišče, kotrež
 čžezži hřčž ša šobu čžehnje, wobekđženy s pščestupje-
 njom ščtwórtje kašuje. Šola někotrych drje roštkacze
 pošđžiščho ho hiba a šu byli, kotřž šu wot šwojeho
 šleho šwėdomuja tyščeni s nobčžemi rowy šwojich
 štarščich horje drapacž chyzli, so bydhu jeju wo wo-
 dačže prošyli, ale wone je pošđže było! Šomyšł
 hebi kžžde šle hrošne džecžo na to pščiškowo, po ko-
 trymž ho praji: ščtóż je nana šazpit a macžer rudžit,
 temu ruka s rowa wuroščže, hdyž ho je pohřbeal.
 Šohladaj wščaf kžždy na šwoju ruku, hdyž hišččže
 žiwy je, a čžni s nej dobrotu tym, kotřž jeho naj-
 lubšči šu na žylym šwėče, a wopokaž luboščž a po-
 škuščnosčž tym, kotrydžž tón šnjes jemu dał je k
 žohnowanju.

Wina tajkeho šrudneho domjazeho žiwjenja, kaž
 ho bjes ščėščžžjanami namaka, hšubšho leži, hacž hebi
 ludžo s wjetičha myšla. Š wjetičha ho praji, so džeczi
 šu loše a ho ške narodža, so ho te naturiše šle po-
 šhilenja se žanej motyku s wutroby wukopacž njehodža.
 Temu napščezžiwo pak šwjate pišmo praji: wy na-
 nojo, njewabče wašče džeczi k huěwej, ale čžehnčže
 te šame horje k počžiwioščži a w napominanju k temu
 šnjesej. Stanje ho to se wščeje šwėrnioščžu a šwė-
 domnoščžu wot boka štarščich? Kaške dha tola je
 wotečehnjenje džeczi w štarščiščim domje? Młoža
 ho džeczi derje radžicž, hdyž wot přenjeje młodoščže
 ničžo dobrego njewidža a nješklyšča wot šwojeho nana
 a wot šwojeje macžerje? Měniš ty, so to rėka k
 počžiwioščži wotečahnyčž, hdyž ho lute lošytwo pščed
 jich woczomaj wobekđže a luta njeroda a blóto w
 domje knježi? Ščto dha wot tajšich džeczi budže,
 kotrež kžždy wječžor widža, so nan pjany domoj

přichůdže, šo šo s maczerju wadži, haj! bije? Rájše dyrbi to plody přichůněčž, hdyž džěcži wot ranja do wjeczora lute klijerške lještrářske šlowa a rycže šlyšcha, kotrež s nanoweho a macžerneho rta šo wufula, hdyž maju poškuchacž na šwarjenje nana a maczerje, kotraj šchulu a zyrkej, wuczerja a duchomneho, wyschnošč a gmejnu, šušodow a druhich wo wšy šanicžujeta; a nješmilnje šudžitaj! Njeboja šo tajzy ludžo hrěcha? Dyrbi to rělacž, džěcži wotčahnyčž? Někatryžkuliz šo drje šhwali: puki ja njełutuju; ja mójeho lóšeho hólza biju, šo to do džewjateje kože čzjuje — a tola šo polepšchowacž njecha! Wěni tón, šo to je džěcži wotčahnyčž, šo je wšchěduje nabije! Wěščez mudry Salomo njeprawje nima, hdyž w šwojich přichšlowach praji: šchtóž šwojeho pruta šchonuje, hidži šwojeho šyna! šchtóž jeho pak lubuje, tón jeho s čzafom šchwika; ale to ma šo s mudroščju štačž, niz s hněwom. Wašče džěcži, wy nanojo a maczerje, po Božej woli dyrbja dobri čzłowjekojo, šwěrne štawy gmejny a kraja, wošewje wěrzazy šchěščzijenjo byčž. Puki je tajše nječzinja, hdyž tež runje šelena plišta njepeřnemu hólzej ničžo nješchodži. To pak dyrbi jenož pošklenja šchtrafa byčž, hdyž ničžo druheho pomhacž njecha. Žly duch twojeho doma dyrbi čzisty a šwjaty byčž. Pobóžnošč a bohobojašnosčž dyrbitaj w nim hořpodu měčž. Wšcho dobre dyrbja kaž strowy powětr do šo šreřbacž w šwojej mlodošči. Špěwacž a džěwacž šaše wufnyčž dyrbja. Na šlowo maju pošchuchacž a luboščž jich š poškuchnošči wabi. Hdyž jenož lute čzěšne wězy widža, dušcha čzista wostanje. Šeli šo jich lubujecže, budža waš lubowacž, a luboščž je dopjeljenje šafonja. Napominanja w lubošči tawšynt krócž wjazy pomhaju, dyžli štajne puki. Puki štwjerdbnu wutrobu a wotročkowsku bojoščž plodža, my pak šmy džězazeho ducha doštali. Š temu dobre wopišmo, kotrež šo w šlowach kaž w škutkach da, wubjernje wjele pomha. Šeli šo šo modlicž nawuřnu, šo widža nana a macžer Bože šlowo lubo měčž, te mišči a š Božemu bliđu šhodžicž, šwěru džělacž, kóždemu to šwoje wostajicž, hdyž šlyšcha přichštojnje a lubošnje rycžecž, dha do džězazyh dušchow šo wšcho dobre šaforjeni a šafošče — a wone šo ložzy wotčahnu w napominanju š temu šnješej. O! šo by šo

to wšchudžom tak mělo! Tehdy by naše domjaze žiwjenje rjenje ščželo; jedny njeby žane še štoržby na šanjerodžene džěcži wjazy hušto šlyšcha. Ššlubjenje šchtwórtjeje kašnje by šo w poškej měře nad štarščimi a jich džěcžimi dopjelnišo: šo šo tebi derje pónđže a ty dořho živy budžesč na šemi!

Hdyž pak w našim domje to šlubjene šbože w měře šo nam doštacž dyrbi, dha wšchitzy, kotřiz w nim bydla, wot ducha luboščze šo dyrbja wodžicž dacž. Š tym pak šo wšchitzy špšchěčzeleni abo šwójbni ličžicž maju. Džěcži dyrbja šo bješ šobu luboščžiwje, šebi pomozne a šlužomnoščžiwje, šnješliwje a čzicheje myšle wopořacž. Šewak přchi wšchelaticž škladnoščžach nejednota a přšchora wudyri, kotraž domjaze žiwjenje škašy. Šchtó njeby wjedžil, šo bratřja a šotry šo hušto bješ šobu šwadža? Čzi jeni čzjedža přeni hlož we wšchěm měčž a te druhe wot šawišče a njepopšchecža šašlepjene, njechadža hubu džeržecž. Wošebje, šchtož pjenješy a druhe čzafne kubla nastupa, niz porědko šo štanje, šo dobre přšchěčželštwjo bješ bratřami a šotřami a druhimi šwójbnyimi do nješpšchěčželštwja šo přšchewobrocži a bratřja a šotry šo tak do přšchory šašchmataju, šo ta čzaf žiwjenja traje. Teho dla dopomnišy šo tola tamneho rjaneho šlowa Dawitoweho: kaš pěšne a lubošne je, šo bratřja a šotry w jenej myšli w hromadže bydla, a Širachowe wuprajenje: šti rjane wězy šu, křž šo Bohu a čzłowěkam špodobaju: hdyž bratřja w jenej myšli šu, šušodžwo šo lubuja a muž a žona šo derje woběudžetej.

Haj! to je wěščez wěřno, šo jenož tehdy domjaze žiwjenje bješ nami šwoje krašne plody a nam lute šbože a žohnowanje přichůněše, hdyž wšchitke štawy jenneho doma, hdyž wšchitzy, kotřichž Wóh přšches šwjastki přšchěčželštwja je šjenocžil, w tajšej lubošči šwoje žiwjenje wjedu, kotraž je ščžerpná a dobrocžiwá, kotraž to šwoje njepyta a šo njeaduwa, kotraž šo njeđa rožhuěwacž a na še njeužli, ale wšcho šnješe, wšcho wěri, wšcheho šo nadžije, wšcho přšchěčžerpi; hdyž na to šu šmyšleni, bješ šobu šwójbu wotřnanjenicž, wo kotrežž rěla: wón je Wóh, my jeho šmy, wón je šlowa, my te štawy, wón je ššlowničko a my hwěšdy, dha špěwajmy š wutrobu šhwalbju, wy

lubi, so žadny bjes lubošcže džen šo nješhubi, pšched
Knjesom stejny kaž jedny we šlubi.

A domjazym pať, lubi cžitarjo, šlušcžeja napo-
šledť tež šlužobni. Tež na nich dyrbimy tu spom-
nicž. Mjedyrbjeli my tym tež, njedyrbjeli cželedži,
kotrejž drubi džen noweho lěta šlušcža, pomhaj Bóh
prajicž? Wot nich wšchaf tež wulki truch sboža a
derjehicža w domach wotwišuje. Někotryžkuliz budže
tu hłowu tšchafcž a šebi myšlicž, to je wostudla a
wohidna wězka, wo cželadnikach rycžecž. Tón a tamny
hošpodar budže rjež, pšchedženako, wójtaj mje na po-
koj s tym, mam wšcheduje doščz nusy a hary, doščz
mjeršanja a hněwanja s cželedžu; k cžomu dha mje
tu pšchi spocžatku noweho lěta s tajšim přėdowanjom
wobcžezujesč! Tón a tam pať cžěšna hošpoša s
lešnym mišnjenjom wocžow mi kiwa a praji: ja cžzu
rady wjedžicž, šcšto dha ma šo wo tej naležnošči
džeržecž, kotruž šym pšchi kšofejowej šchalzy s mojimi
knotrami a šušodžinkami wšchelko rošpomniła a wu-
radžila. Nó dha poškuchajcže, k cžomu ja w tym
pomhaj Bóh praju.

Slě a šrudnje by byto, hdyž njebychu žani dobri
cželadnicy byli. Ššu hólzy tať derje kaž hólzy, ko-
trymž šo kšwalba šwěrnošcže, džėlawošcže, pilnošče,
šprawnošče, špokojnošče a pošlušcnošče šapowjedžicž
nješodži. Pšched nimi ja šwój klobuť šcžahnu a jim
praju pomhaj Bóh wam. Ale w našchim cžášu jich
pšchego mjene bywa. Wulka nusa hižom je, šlužom-
nikow namačacž. Mjeje temu tať, šo je maľo tajkich
hólzow, kotřiž šlužby pytaja a šo pšchistaja? Po-
hladať jenož do nowinow, tam kóždu šobotu, w nēm-
škich kóždy džen w nawješchniku cžitáš: pohoncž abo
wotrocž šo ša wššofu šdu pyta. Kať dha, šo šu
młodži ludžo, kotřiž bychu šo pšchistajili, tať jara
žadni? Wojerštwo, to je wěrnó, wulku hromadu tych
šamych precž bjerje a šerjerje. Ale wjetšchi džěl wot
nich šlužobništwo šazpi a hidži. Kóždy cžze rady
šam s knjesom bycž a šo k murjetštemu džėku abo
k cžěšlištemu abo druhemu pšchiwda, kiž w nětčži-
šchim cžášu škote dno abo tež žane nima. Š hólzami
je runje tať. Wurišo na wšach wošebje na to škorža,
šo je wo nje nusa. Haj! haj! našcže lube młode
holcžki šwój noš kšětro wššofu nošcža. Wone šo ša

to mašane a panzate džėlo w burštim hošpodarštwoje
rjenje podžakuja a, je-li jenož mažno, jaťo kucharci
abo štwińške hólzy abo teho runja do městow cžahnu,
hdžez jim wješeľe žiwjenja pšchi wulkej šdžě kiwa a
jim nadžija kčze, šo wulke knjenje budža, k najmen-
šchemu šcštož wonkomna pšchu nastupa. Nicžo dylki
luta hordošcž, nicžo hacž pjenježna lubošcž! Wonižnoščz
a špokojnoščz, hdže dha stej wostatej? Bjes młodym
ludom šo maľo widžicž datej. Hdžez pať je hordošcž
hłowu a wutrobu šašlepila, tam tež na měščze po-
šlušcnoščz a šwěrnošcž a špokojnoščz šo šhubuja.
Młóže šo jedny džiwacž, šo šebi młody kaž štary cžė-
ladnik nješcža wjeľe prajicž dacž; šo s nim wobkšadžecž
dyrbišč, kaž s kurjazym ještom, šo by cži jutšje bo-
žemje njeprajit a šwoju šlužbu wopušcžicž? Braj
wšchaf, luby buro, hacž to šhonjenje nječžinišč, šo
twój wotrocž šwoje džėlo cžini, ale njerodnje a nje-
šwolniwje, aty šebi njerėrišč jemu šcšto prajicž, do-
kelž tebi šwój šhribet móhť poľasacž? Mjeje temu tať,
šwěrna burška hošpoša, šo twoja šlužomna džomka,
lėdom 16 abo 18 lět štara, hubu trjeba a cži šubny
poľaže, hdyž jej něcšto kažesč abo šakazesč, a ty
wšchitko šebi lubicž dašč, doľelž mohla rjež; božemje,
dajcže mi moju šdu, ja druhdže ľěpšchi blať nama-
kam! Pšches cželadnikow a šlužobneho luda dla we
wjeľe domach luty njeměr, njepokoj, nusa, hněwanje
knjež? Š teho pať ša domjaze žiwjenje a sbože
wulka šcškoda nastanje.

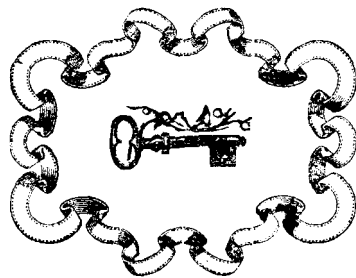
Pšchi tym budž mi dowolene, tež s wami, lubi
hošpodarjo a hošpofy škradžu škowcžko rycžecž. Ša
šo waš prasčam, je na tej nusy s cželadnikami je-
nicžzy šty duch našcého cžáša wina? Miacže wy
žanu winu? Mjewešmicže mi ša što, šo praju: wulku
winu wy šobu na tym nješecže, šo šlužobny lud
tajki je, kaťkiž wón šo poľaže! Šwěcža knježa šwo-
jim poddanam s dobrym wopišnom přjódť? Mjeje
ta štara ponižnoščz našchich wótzow w draščzenju a w
žylšym domjazym žiwjenju a wašchnju žyle šo šhu-
bika! Hdž šo knjes a knjeni — tať dha šo s wjet-
šcža nětko tež pola burow praji, w rjaných šhurejščach
wješu a -še židu a šomotom šo hordža, a wšchitko
na šwonkneho cžėľneho cžłowjeka waža, njedyrbjala
našcža młodošcž pšches to do špntowanja šapanycž?

Hordoseč porodži hordoseč. A temu, kak gramni a nahrabni su buršy hospodarjo a hospošy, so došč krybnyč njemóža; njedyrbjało to pjenježu luboseč mlodeho luda toruicž, kotraž je korjeń wscheho sſeho? Dale na řwěcže tať je, so knježa řebi myřla, hdyž czeleď řwoje czełne mozy nałoži, to je došč; my řwojim řkuzobnym wyřoń sdu damy; je-li so jenož dźelaju a nař njewobkradnu, dha řmy řpotojwu; řchtož hewał cžinja abo cžerja, wo to řo niz prošćł njesta-ramy. Ğacž řu njepózečiwu a w duchomnych wězach lěni, hacž te wschi a t Božemu blidemu dźeja abo niz, hacž po zylch nozach řo wofoło waleja, to móže nam wscho jene być, prajicže wy! Row teži korjeń wscheho sſeho! Wopaf, haj zyle njeprawje to je, lubi ludžo! Wy řeže řwojich poddatych knježa, kaž řesuf řchryřtuř je wasch řnjes. Wy njerjeze niz jenož jich czełne mozy řa pjenjeř řebi najeli, wone řu wam tež po duřchi wot teho řnjesa dowěrjene. Wono njeje jenož, so jim jich sdu, jědž a picže dacže, jich t hjermańej a t bo-žemu dźeřcžu wobdaricže, wy macže jich t dobremu napominać, nad jich duřchemi wachowacž, ř woczbu a ř dobrym wopiřinom kaž řwoje řamřne dźečzi pařeč a wjeřeč. Kaž woni se řwojim czełom wam řkuzža, tať dyrbicže jim řkuzicž po duřchi. Kažkaž czeleď w jenyum domje, tajzy tež knježa a hospodarjo. To je stare wěrne přichłowo! Njeřkoržeže bože dla na tón hubjenny cžař ani na tu hubjenu czeleď, řkoržeže naj-prijedy řami na řo a na te řkupořeže, ř kotrymiz řebi řwoje domjaze žiwjenje řkashježe.

Je-li so my lěpřchi budženty, dha na řwěcže lěpje budže. To płaćzi řa nařch zylu cžař, to njea řebi nařch lud pěńje wopomni! To wořebje budž jako lě-karřtowo řa nařche hubjene domjaze žiwjenje wuřasane. Wy knježa, řchtož prawe je a rune, to wopokařeže wa-řhim řkuzobnym, wřchřim waschřim domjazyim. A wy řkuzobni, budžeže pořřichni we wschěch wězach waschřim czełnym knjesam, niz se řkuzbu přchěd woczomaj abo cžłowjesam t luboseči, ale teho řnjesa dla ř wutrobnej řwěrnořcžu a bohabojořcžu. Je-li so to, řchtož je w řwřatym piřnje ř tajřim řchpruchom prajene, na wo-běmaj bokomaj budže dźeržane, dha řbože budže we wschěch hospodarřtwach a we wschěch domach, tehdy řo dowjelni to řkubjenje: so řo cži derje pónđže a ty

dořho žiwu budžeřch na řemi. A temu pomhaj Wóh wam!

3.

Hudanczka.

Wřchědženaf řebi derje myřli, so řu jeha přchě-czełjo klucže t tym řřjom hudanczřkam namařali, kotrež je řańđzene lěto do protyři řtań. Toła řo njemóže řdźeržeć, so njeby tu něfotre řłowczřka jich dla prajř.

řchtož přenje hudanczřřo nastupa, dha dopomnja wone na to řjane přchřirumanje řnjesa řesom řchryřta, kotrež řo pola Łukasřha w 16. řtamje namařa. Bohaty muž, řiž bě tu řhodžil w purpurřkej a wot droheho płaťa drařcže a řo měł wřchědnje derje w krařnym wjeřelu, běřhe w heli a w cžiwili po řnijerczi a pro-řchěřhe, so by Łazarej, temu tu na řemi řhudemu, tam pař řbóžnemu muřej wotpuřchězene a přchřřasane byřo, řóńečil řwojeho porřta w wodže womaczečž a jemu jeha jařř wothłóđžicž. Toń bohaty řebi po tajřim řada, řchtož hudanczřřo 1 mēni, řapřu, jenicřřu řapřu woddy. Wbohi bohaty muž řo pořđže došč dořlada, řchto je řřombžil, mjenujzy tudy na řemi řo ř mu-drořcžu wo hnadne řubřa Dože řaracž. Teho dla jemu tam na tym pobrachnje, řchtož jeneho řbóžneho cž inicž móže řěpje je, so řo tu na řemi w twojimaj woczomaj tajřa řapřa rořřacža a řelniwocže widžicž da, wona budže tebi tam řetřjena. Njerad pař řo widži tajřa wot tych, kotřiz tudy rađy řwoju řchallu abo řwoju řchłeńečřřu piřa, přchetož, hdyž řo pořřenja na dnje pořaže, wob-řwědečži wona řóńž czełneho wjeřela. ř cžařom pař je řeř, hdyž we wótrym řymřřim ujerřujenju twój noř řapřa přřchicž chže. Dyrbjal pař w lěcžu na poli być, a řapřa ř mřóčelow panje, wěřcže řóđdy

ſwoju głowu ſbėhuje a ſo rozhladnje, hacž jich wjazy njeſchidže, a to je nam druhdy lubo, drudy paſ jara njeľubo. Njecžakaj paſ nihto na tajku kapku, ſo by ſ njebju hladaſ, ale we wſchėm cžaſu myſle poſbėhımy horje a rjeſımy: ſ njebju wutroba, tam maſch ſwo-
jeho ſbėžiſka.

Gudancžko 2 je ſol. Sznadna wėzka je, ale jara nuſna. Szto bychmy byli, hdyž njebychmy ſol mėli. Kaſ trėbna ſa cžėlne žiwjenje je, kaſ ſo w tu-
chinje nałožiwe, kaſ ſo wſcho ſkaſy, ſchtož ſ njej njeje ſacžinjene, to kőzda cžėbna hoſpoſa wė. Ale nawu-
nyč maſch, tu pramu mėru nałožowacž, pſchewjele tu kaž wſchudžom wjele ſchodži. Runje taſ je w du-
chomnych wėzach. Tež ſa duſchu je wėſta ſol trėbna, to rėka wėſta ſchėſcžijanſka mudroſcž, a dar ſwjateho
Ducha. Waſcha rycž budž ſe ſelu ſacžinjena, ſo byſchcže wjedžiłi, kaſ kőzdemu wotmolwicž dyrbicže. Pſchede wſchitkim paſ dopomnicže ſo na to ſłowo teho
knjeſa: wy ſcže ſol teje ſemje; hdyž ſol ſtudnje, ſ cžim ſo budže ſelicž. A nicžomu ſo wjazy njechodži
khiba ſo ſo wonſhynje a wot ludži ſo roſtepže.

Gudancžko 3 je brėſa. Tu je ſtworiczel ſadžił
ſrjedž do ſelenych kečkow, ſo by ſe ſwojej bėkej barbu
holu pſychiła. Wona je ſchtom, kiž prawje rjenje wo-
ſebje w ſerbskim kraju tyje a roſcže. Khoſchczer ju
iſiſa, bėtnar a wojnar ju njeſmilnje bijetaj. Hacž
runje cžłowjeſoju ju cžwiluja a ranja a puſchcžeja,
wona tola ſaſo wubije a cžim huſcžiſcha ſe ſemje a
ſ korjenjow wuroſcže. Wſchitkim je luba, jenož nje-
pėknym džėczom je wohidna, ſo ſo jeje boja, pſchetož
runje wona wė ſe ſwojimi hładkimi, cžėſkimi prucži-
kami na ſadł tych trječicž, kotrež ſu lėnje, nje-
płuſchne a loſe. Konjej płuſcha krjud, wóſłej wuſda
a blaſnej prut na khrıbjet, a hłupoſcž tcži mlodženzej
we wutrobje, ale prut teho khoſtanja wucžeri ju da-
loko wot njeho, haj! prut dawa mudroſcž.

Gudancžko 1.

Bož mje! Bož mje lubowana,
Ty nėł cžėhnjeſch do zuſby!
Dolho ſwėrna namašana,
A cžomu wopuſchcžiſch mje ty?

Szy taſ dolho pſchi naſ była,
Njeje wjazy rjenje tu?
Szy twój dom pſchi mojim mėta,
Gidžiſch ty taſ naſymu?

Njeje twoja cžornochėra
Draſta tebi pſchitrycže,
So ſej njewoſtajiſch mėra,
Bytaſch kraje cžopliſche?

Njeſhy jėdž tu namaſala
W ſerbskim kraju khowalobnym?
Wſchaf ſy jeho wohladała
Płodnoſcž w cžaſu nałėtnym!

Nó! dha cžėhn, hdyž njemžėſch woſtačž,
Cžėhn pſchėſ morjo ſchumjaze,
Lėpſche mėſto njebdžėſch doſtačž,
Hacž we Szerbach mėjeſche!

Wóh cže ſwarmuj, ſo cži žane
Njeſbože ſo njebliži,
So cže nihdže njenadpanje
Njeſchecžel we zuſobi!

Hdyž ſo naſcha ſyma minje,
Nalėcžo ſaſ' rjenje keže,
Twjerdy lóđ na rėkach hinje,
Brėhnyčka ſaſ' wubije,

Wrócž ſo ſ nam do naſchoh' kraja
S džėczimi a ſotrami,
Pomhaj Wóh! cži potom praja
Wſchitzy burja wjeſeli!

Twój blecžł kőzdy tebi khowa,
Gdžėž ty bydlıſch ſ twojimi,
Gdžėž ty ſhonieč budžėſch ſ nowa,
So ſu Szerbja pſchecželni.

Prajcže ludžo, komuž ſtaji,
Eso tu tajke „Bože mje“,
Komuž ſo taſ rjenje praji:
„Wjeſke ſaſowidjenje!“

Młoda pschelcja.

Maschiny sju wunamakane, kotrej pschadu. Te pak sju wina, so so sa pschedzenaka a sa pschelcje hubjene czaŝy nastaka. Pschedzenak, hdyż runje zylu symu wokoło bęha a pschedżeno ludżom wotkupuje, tak mało warbuje, so lědom podusche saplaczi, kotrej rostorha, a hdyż chze pódla trubku kuricz, dha tobať se swojeje móschnje pschisadzi. Pschelcja ma s nim jenajki lóŝ. Wona ŝedzi zylcziki džen a dołhi wjeczor sa kolestom, a hdyż wschitko toło wokoło wobhlada, dha ŝebi lědom wodu warbuje, kotruż pije, ŝwęczenje pak a ŝol k ŝuchim bėrnam wona pschida. Hubjene czaŝy to! Maschinowe pschedżeno to cżini! Prjecż s maschinami! móhł jedyn sawolacz. Te wscho sťaža, wschėm schodža, wscho ruiniruja!

Tola pak njebudżiny tak nahli a njesatamajmy pschafne maschiny bje wscheho pschemyŝlenja. Wone drje sa jedyn džen wjazy napschadu hacż tamshynt pschelcżow sa jedyn tydżeni. Sich pschedżeno pak też je po tym, mjemujży czerike, mjehke a njedżerżi. Lubiche je tola kóždennu tkalzej to, kotrej wustojna ruka pschelcje napschedże, to je twjerde, bóle jenajke, łahodne a pschisprawne, so dżerżi. Po tajkim maja hiŝchėje dženŝa pilne a pschisťojne pschelcje, kotrej ŝo na dobre a czerike pschedżeno wusteja, ŝwoju kħwalbu, warbu a nahladnosć, Woŝebje w hornych wŝach Łużizy, hdyż ŝo damaŝtny plát tkaje, a to niż s maschinami ale s rukomaj, rucżne pschedżeno ŝo pyta a radny kupi a ŝo hiŝchėje tak někať derje saplaczi.

Wo tajkej pschelczi w hornych wŝach pak ŝym njedawno něŝchto ŝlyŝchak, ŝchtoż ja, dokełż pschi tym, móhł rjeż, też tajki hinaki pschedżenak ŝwój skutk ŝobu ma, chżu wam tudy něŝchto wupowjedacz. Wly mi, każ ŝo nadżiju, ŝczėrpliwje pschipoŝłuchajeczje, a to najbóle teho dla, dokełż w žilach tuteje pschelcje ŝo ŝerbisťa krej cżermjeni. Ta historija pak ma ŝo takle.

W hornych wŝach, a tych je, każ wěcże, kħetro wjele, hacż je to w wulkim Šchónawje abo w Šbersbachu abo w Šibawje abo w Oderwiżu było, to wjazy njewėm, — w jenej tajkej wŝy bė młoda towarŝŝta žiwa, kotraž kħwalbu woŝebje dobreje a wuschitneje pschelcje wużiwasche. Sejny nan bė tkalż byl, kiż

damaŝtny plát, a do njeho wschelte wobrašŝi a róże a druhe ŝwarne figury tkajesche. Wón bė dawno wumrjel. Sejna ŝwėrna stara maczerka pak bė se ŝerbisťeho naroda, njewėm prawje, hacż s Madżaneż abo s Krateż, ŝebi nicżo warbowacz njemóžesche, pschetož wona bė wo midjenje pschisťŝta a zyle ŝlepa. Šlepa! Luby Wožo, ŝwarnuj kóždeho tón knjes psched tajkim hubjensťwom. Wobej bėŝchtej kħudej a nicżo njemėjeschtej, kħiba mału kħėżtu, w kotrejż bydlišchtej, a pódla njeje mału ŝahrodku. Milla mėjesche po tajkim ŝwoju hubjenu maczerku žiwicz a sa ŝwój a jejny kħlėb ŝo staracz. Wona pak to s tym dołonja, so doma pschedżesche. Šchėroko a daloko bė jejna wustojnosć w pschedżenju snata, ale wona ŝebi tola s nej jenoż mało ŝaŝłuzi, tak so dyrbjesche s maczerju druhdy nusu cżerpicz. Teho dla huŝto hodżiny ŝtyŝkneje ŝaroscėje pschindżechu, w kotrychż ŝlyŝly niŝku macżachy, kotraž pscheš jejne porŝcziki bėżesche. Pschi tym bė wona pobożna, cżicha, pózcżiwa każ žana holža wo wŝy a žana też rjenischa njebė, dnyli wona. Šwoju ŝlepu macż wona na rukomaj noschesche a teje žobnowanje a to ŝlubjenje ŝchťwórtjeje kaŝnje: cżesć nana a maczeť, so ŝo czi derje pónđže, ju bohatschu cżinjesche, dnyli žane druhe. Ma reje abo do towarŝtwu s druhimi Milla njehodżesche, ale węcżnje doma pola swojeje maczerje wosta, kotrejż wona s Wożeho ŝłowa abo se ŝpėwarskich prjódkežitasche, a kotrejż wona nutrne pschipoŝłuchasche, hdyż ta s noweho a stareho czaŝa ŝwoje ŝhonjenja pomjedasche. Žandżelŝtu ŝczėrpliwosć wona pschi tym ŝjewjesche, pschetož ŝtara maczerka ŝto krócż jene a to ŝamo wosťpetomasche, so wona jejne historije s hıwvy wjedżische. Senu historiju pak ta ŝlepa žónisťa pschezo a pschezo ŝaŝo swojej dżowzy wobŝchėrnje a to kóždy ras s platanjom prjódknjeschesche, kotruż ja wam tu ŝobu dżėlicż dyrbju, so byŝchėje cżim lėpje frosymili, ŝchtoż je ŝo poŝdżischo ŝtało.

Jako bėŝchtaj ŝo nan a macż woženikoj, mėjeschťaj ŝo derje. Wo wŝy bė pschetupż, kiż najlahodniŝchi plát, damaŝtny plát, tkacz dawasche a rjanu ŝdu sa to placżesche. Nan, we tkanju woŝebje wuschitny, ŝwoje dżėko temu pschedawasche a macż, kotraž ŝo na koleŝko wustejesche, pschedżeno k temu pschedżesche.

Jeju warba bē rjana a wonaj šebi pjenjesh nahroma-
 džičtaj. Wot tych pak nau jenož tak wjele šebi wu-
 placičež da, kaž ja najnujšiče wudawki trjebasche.
 Wšičitko druhe wostaji wón pola pščekupza na dan
 stejo. Macž hotowy pšat k njemu donješe, a Milka
 s njej džěšche. Ta pak bē rjane džěčo, so wšičitzy
 ludžo šwoje wješele a spadobanje na njej mejachu.
 Tež knjes pščekupz a jeho knjeni Milku rady mē-
 jeshčaj; a ju, hdyž se šwojej maczerju k nimaj pščiudže,
 nufowashtaj, so s jeju jeničkim šynom po šahrodže
 a po dworje hrajkacž dyrbejšche.

Milzynaj staršchej bēščaj šwojeho pšchichoda
 dla najlěpšcheje nadžije, a dokež jeju kapital bóle
 rožješche, na to myšličščaj, šebi ja te nalutowane
 pjenjesh žiwnoštku kupicž a na njej jenu abo dvě
 kruwje šebi džeržecž. To tež by šo stašo, hdyž njeby
 to lěto 1866 pšchichšo, w kotrymž wikowanje s da-
 mašnym pšatom wulki stork dosta a hdyž njeby k
 temu druhe nješbože pšchichšo, njenujzy so šo teho
 pščekupza ležomnošcž se wšičitimi tworami jenu nož
 wotpali. Pšches to jeho bankerot wudyri a wonaj
 šwój žyty nalutowany kapital šhubičščaj. Nan šo
 teho dla rudžješche, a wumrje. Macž šo a šwoju
 džowku s tym, so pšchedžěšchtej, žiwješche, ale ja někotry
 cžaš wo widženje pščiudže. Hdyž na to špominasche,
 šo šylšy se šlepeju woczow ronjachu a Milka šobu
 pšakasche. Tola pak tak hušto, hacž wo tutym nje-
 šbožu rycžješche, a to šo ja tydžei wjeie krócž sta,
 žane ške šłowcžko na knjesa Š. teho pščekupza, nje-
 prajejšche. Tón wščaj wiinu tuteho nješboža njemē-
 jeshche a bē tak wotšudžik, so se žonu a s džěčžimi se
 wšy bē wuczahnył a ništo njewjedžišche, hdyž!

Na jeho město bē šo ja někotre lěta druhi pšče-
 kupz šažydlit a tón bē wot teho cžaša šem wotebjerat
 dobrego rucžneho pšchedžena, kotrež Milka a druhe
 dobre wješne pšchelcže pšchedžechu. Wón pak abo
 šam wokoło šhodžěšche, so by je wotkupit, abo jeneho
 šwojich wuczomnikow a pomoznikow wupošča, kotšič
 w šuatyh domach pšchedženo hromadžachu a ku-
 powachu.

Žedyn wječor mlody towaršch dó jstwy stupi a
 tuto džěko wobštara. Wón s mišym wotom na Milku
 a jeje macžet pohladny, a bē, jako by šo šylšička we

nim šašybolika. Wón mašo rycžješche a šo s šhwatom
 šašo šdali. Macž bē derje a se wšchej kēžžliwocžju
 na jeho šłowa a rycže poštuchala a jako tón mlody
 cžłowjek s durjemi won bē, praji: ja njemōžu cži rjež,
 kaš hłoš tuteho pšchedženaka temu knjesa pščekupza
 Š. šo runa, pšches kotrehož nješbože šmy wo šwoje
 pjenjesh pšchichšli. Mi bē, jako by wón šam to był.
 Ale to mōžno njeje, pšchetož njeje wěrnō, wón bē
 mlody, a kaš by tón starý knješ tu pšchicž mōhł?
 Milka, kotraž bē k temu haj prajika, njemōžješche pak
 šadžewacž, so stara šlepa macžerka njeby tu žyly šrudnu
 historiju jeje nješboža wot špoczatka hacž do kōnca a
 nowešo pomjedaka.

Wjele cžaša šo minu, tón mlody pšchedženak
 pščiudže, so by Milzynie pšchedženo wotebjerat, kōždy
 tydžei rycžješche pšchedželnje s njej a s macžerku, ale
 na jene došo wón šo wjazy njepokasa, ale na jeho
 město druhi to džěko wobštara. Milka bē šrudna, je-
 dyn njewē, cžeho dla! Mōže bycž, so bē temu přē-
 šchemu hšubšcho do woczow hladala, hacž je mlodej
 holecžzy štrowe! Žedyn džei pak tež knjes duchowny
 dó jstwy stupi, kiž tam a šem tu staru šlepu žōnšku
 wopytawasche. Njenje wot Milki a jeje macžerki po-
 witany wón šo k nimaj šynu a šo s nimaj rošry-
 cžowasche. Wón bē wobštarny šchēžživy knjes a dawno
 wobej šuajješche a jeju štarošcž a nišu. Šo šhwili
 wón šapoczža šo prašhecž: luka macžē, wy drje šo
 hušto na knjesa pščekupza Š. dopomnicže? nješcže
 ženje ničžo wo nim šlyšchala? Ženje, wotmolwi
 wona, wo nim šlyšchala nješšym, ale hušto šama wo
 nim pomjedaka; wón drje je dawno njebo?

Šaj! haj! wón je dawno wumrjeł, rjeknu du-
 chowny, a jeho žona je šo tež minyła, ale jeju šyn
 je živy a temu štaj wobaj staršchej porucžikoj, so dyrbi,
 je-li mōžno, wam wašche pjenjesh, kotrež ječe pšches
 njeju šhubila, šarunacž. Šaj! Milka, wobroči šo
 macž na šwoju džowku, ja šym wēcžnje prajika, so
 štaj pščekupz Š. a jeho knjeni mandželika šprawnoj
 cžłowjekaj! Mětk pak, duchowny dale rycžješche, tutón
 šyn, hacž runje je mlody, tak wjele šebi ja lěto ša-
 škuži, so dže šwojeho nana došh pola waš šaplacičež,
 hdyž tež niž na došo, tola po něčžim, praježe mi, kaš
 wjele dha to bē? Pošdra šta toleť, wotmolwi šlepa,

a stynku swojej ruzy, jako by so modlicz chzynła. Now je poł sta toleť, džešče duchowny a položi te pjenješy maczeri do rukow a kasašče dżowzy: Milka, napisaj mi kwittonku. Wobej, spodzìwanja polnej, njemóžešchtaj so wobarać, bjerješchtaj pjenješy, a s nimi so sa wobaju lèpschi czaš sapoczinasche. Ta ślepa pať kóždžiczi džeń wo tajtm sbožu powjedasche, Božu hnadu khwalo a to czim bóle, jako, prjedy hacž bė so lėto minyło, te śhubjene sto a piecž džešacž toleť w jeje rukomaj bėchu. Gdže pať tutón byn je, njemóžešchtaj na žane wašchnje śhonieć, dokełž so duchowny s tym samolwi, so je jemu sasať, jimaj to pscherabžicž. Tón młody pschedženat, so jeho tať mjenuje, po tym kóždy tydžeń sašo pschińdže po pschedženo a kóždy ras, taž prjedy, s lubosnyui śłowami s Milku rycžesche, so bė ta radošče polna. Zako pať wón sa někotry czaš sašo prjecž wošta a so wjazy njepokasa, dha so jeje wutrobny hłuboka śrudnosć mozowasche. Wona śama njewjedžische, s wotkal to pschińdže, ale śrudna bė hacž do śmjercze.

W tym śamym czašu knjes duchowny sašo pschińdže a s nowa wjazy dyžli pół sta toleť na blido naliczi a, jako Milka a jeje macž njewjedžo, śchto to bneć dyrbi, so jeho prascheschtej, dha wón praji: to je dań sa tón śhubjeny a sašo narunany kapital. A temu pschištaji: to je tola śjawne Bože wodjenje, so je German G. wulke herbštwo scžiniť. Těho njebo nana najštaršči bratr bė w swojim czašu do Ameriki sacžahnył, hdžež je wulke bohatštwo śebi nahromadził. Tón je nježenjeny wumrjet a to samozenje Germanej pschipanje. So by te pjenješy śbėhnył, je tutón młodženž do Ğamburka sapucžował a teho dla wón k wam po pschedženo wjazy njelhodži.

Kóždy móže śebi myšlicž, so tajke powjeseče tej dwė, Milku a jeje maczerku hłuboko hnujachu. Haj! praji ślepa macž, czim mjenje widžu, czim lėpie ja ślyšchu; ja śym wėcznje prajika, so hłóš teho młodeho pschedženata na hłóš knjesa G. je podobny! Gžoho dla dha pať namaj ženje njeje prajik, so wón tón je, kiž je namaj śhudymaj žónžymaj se swojej śprawnosću tajku dobrotu pschihtowat. Wón žadyn džať wot waju sa to mėcž njehasche, teho dla je wón wamaj swoje mjeno samjelať. Džakujtaj so Bohu,

so je wamaj pomhane a so je śynej tajku wutrobu dať a śdžeržať, kotraž to naruna, śchtož je nan bješ winy saminowat. Na to knjes duchowny bože mje praji, ślepa macž pať so sa kchachlemi ruzy stynknywschi wóšje modlesche a na to kóždžiczi džeń wo Božich hnadnych wodženjach wulke a dołhe rycze džeržesche, na kotrež Milka maťo pośluchasche. Melcžo wona swoje koleško wjerczesche a s jeje rjaneju wóczkow hušto śylsiczi bėžachu, bješ tym so wona śama pschi śebi śpychowasche: ach něť wón wjazy njepchińdže, kotrehož woblicžo mi tať lube bė! A tola wón sašo pschińdže! Tydjenje a mėšazy bėchu so minyłe. Tón džeń, na kotrymž bė tón młody pschedženat hewať po pschedženo pschišoł, do jstwy stupi. Ach! knjes Germano, sawoła wona nastrojana a jejnej licžy, śrudžby dla trochu woblednjenej, so sacžerwjenišchtej taž różowe łopjena w nalėcžu. Milka! prajesche wón, njestrožej so; tu masč moju ruku a moju žyłu wutrobu, budž moja sa czaš žiwjenja; ja cze lubo mam a chžu moje samoženje s tobu džełicž, bješ tebe mi ani bohatštwo ani žiwjenje lube njeje!

Śať dołho je traťo, so Milka je haj! prajika, to njewėm, ale to je taž wėšte, so s druheho kucžika jstwy so śłowo ślyšecž da, kotrež na „Śamjeń“ podobne kincžesche.

German je śebi damastnu fabriku kupiť, Milka pať w sadnej jstwe hušto śedži, so by druhdny pschadła, a ślepa womka na starym mješkim stólžu wjele krocž sa džeń rjetnje: śchtož nana a maczer cžesćzi, temu so derje pónđže a wón dołho žiwy budže na semi.

5.

Śladka ruka śtu hubu satyfa.

Ze pónđzelu wokolo pschipołbnja, so Blundarjež Jan k swojemu podwyschkej pschińdže. Macž bė jemu śobotu prajicž daťa, so je njedzelu domkhowanka a wón bė wo „urlob“ prošnył a jón na jedyn džeń do-
stať. We W. pať bėchu reje byłe a Blundarjež Jan bė to sa nusne džeržať, na nje hicž, bė pať czaš skom-
džiť, dokełž so jemu wubjernje doma lubjesche. Gdych něť pola podwyschka so „melbowasche“, dha tón hrošnje

na njeho sathadzesche, wolajo: czocho dla pól dnja posbdzischu pschiindzesch? Ach! kuzes podwyschts, wotwolwi Pluudarjes Jan na to jara poniznje, wy njebudzeczje to ja slo wsacz; hdyz ja wot doma prjecz dzech, dha tajki bylly deschczit dzesch, so . . . Dzerz hubu, na njeho podwyscht sahrima, njebledz tak hlupje; do arresta s tobu! Ach, kuzes podwyschts,

proschesche Jan dale; hlejeje ja mam wschat tu w ruzy wulki rub s jejtami a s nekajtimi bertlkami butr; to je mi moja maczerka sawalika, so bych na was wotedał, a teho dla njejšym na mokrej scheczjezy mohł speschnje marschirowacz. S merom, wotmolwi podwyscht, ja niczo wjazy wjedzicz njecham, je-li so pak hischeje neschto chzesch, pschistaji won, na kuchinu s porstami pokasujo, dha rycz s mojej zonu, je tam nutška; po tym dzi swój pucz; tón krocž njech je tebi wscho spaschzene.

6.

Pschedzenał a Jan so wo nowym czasu, wošebje wo civilnym werowanju rozryczujetaj.

Jan. Pschiindzesch pak sašo te mni? To je tójby, so so njejšy pola mje pokasat!

Pschedž.: Tši abo sachturi leta móža bycz. Nětk pak so dljeje njemóžu teho wostajicz, so njebych so na khwilu k tebi ksynł. Ja chzu rady wjedzicz, sčto pak ty k tym nowym sakonam a wustawjenjam prajisch, kotrež su w běhu saindzenych tšoch lět tudy pola naš sawjedzene!

Jan. Ach! wujo, ty derje wěsch, s kajkej lubosczu na wschēm starym wišam a kat je mi wscho nowe luta hrosnoscz! Wo tajkim móžesch šebi myšlicž, kat mje hlowa a wutroba boli, hdyž na te nowe wězy a sakony spómnu, kotrež zyly šwēt pschemēnicž hroža. Ja šym kaž bludny a hlupy, so njemóžu so do teho namakacz. Šdy by tola tón knjes mje wumohł a s teho njewobstajneho šwēta wupschahnył!

Pschedž. Tak šlē tola njeje, wujo! Ma czo dha tak jara storžisch?

Jan. My mamy nowu wahu a mēru, a do teho so namakacz njemóžu; najmjexje pak so mi lubja te nowe pjenjesy. Wulki džel tych šamych, wošebje tych papjerjanych, je abo budže w krotkim horesbēhnjenu, so so jedyn boji, neschto wot nič bracz, a to, so so wschitko po markach liczi, mi do hlowy njecha.

Pschedž. Spokoj so; kaž šy so s nowej mēru a wahu spscheczelił, tak so tebi s nowymi pjenjesami tež pōndže. Sa leto hinał budžesch ryczecz! Te stare pjenjesy so šhubja, a hdyž tych nowych doscz w kraju budže, dha je bracz a po markach liczicz nawuknješch, so smējesch na tym šwój lōsch.

Jan. My mamy nowy sakon w nastupanju na gmejniske naležnosczje; nowy schulski sakon, nowy sakon dla jētraschczēpjenja a wschelke druge sakony do žiwjenja stupja, kaž tón dla danšidawanja, kotrež su so hałke njedawno po nutšpschiindzewim abo dohchodach wotšazowale. Šłowa so mi wjerczi, hdyž na to wschitko spómnu! Sčto dha šebi wyschnosczje myšla, so wschitko tak pschemēnja!

Pschedž. Stare saindže a wschitko so nowe sežini a k temu je to najnusišche, so my so tež w šnutstowimym šwojeje myšle wobnowimny, a nowi człowjejo budžemy.

Jan. Ach! wostaj mje na pokoj s tym twojim napominanjom! Ja šym mlody byl a so sestarił, a je wschitko derje sčto! nětk pak, hdyž wschubžom lute

nowe węzy wustupja, nowe sakony so dadža, nowe waschnje so postaji, luta nowa njeroda, luta nusa, lute hubjenstwo nastanje! To najhóršce pať so mi sda to bycź, so, kaž blyschu, wot noweho lěta 1876 hem pola naš w Sakskej tón sakon, kiž w Prustej hižom płaczi, do žiwjenja stupi, po kotrymž nichtó nješmje abo njetrjeba so w zyrkwi wěrowacź ani swoje džěczi kšćezicź dacź. To budź Bohu storkzene! I tym so my do stareho póhanstwa wrócizimy, i kotrehož su naschi wótzojo psches ewangelion Jezouš Křysta wumoženi. Praj mi Bože dla, wujo, sčto pať na tym je?

Pšchedź. Wěro je a prawje mašć, so ma so 1. januara 1876 w tym, wot tebe pomjenowanym nastupanju wjele pscheměnicź a něšto zyle noweho na město teho wustajicź, sčtož je psches wjele lěstotkow wobstało. Tola pať so po prawym bojecź njetrebamy, so tajkeho wustawjenja dla zyle kšćezizjansstwo tónz wsacź dyrbjalo. Budže jeniczy na naš ležane, hač my so jako dobri wěrjazy kšćezizjenjo wopokasamy abo niz. Pruha budže so činicz, sčto swoju maczer, tu zyrkej lubo ma, sčto jeje wěrný staw je, sčto niz.

Jan. Praj mi pať tola, hač dha wot něť so jedyn, hdyž chze so ženicz, wjazy w zyrkwi wěrowacź a hač dha žane nowonarodžene džěcjo kupjel swojateje kšćezizizy dostacź nješmě. Pawlez čzeta je mi prajika, so temu tak je, a Měšnarjez knotr je teho sameho mēnjenja.

Pšchedź. Ně wschať! W ludu wschelte zyle wopacžne myšle kuježa. Wulki džěl ujewě a njewěri, so so tutón sakon sawjedže a wjetšchi džěl žaneho pósmacža wo tym nima, sčto wón na sebi ma. Št póblejšchim tež ty kšćesćesć, wujo, a je po tajkim jara nusne, so so ta naležnosć wustaduje. To pať chzu ja i tym činicz, so tebi tudy jedyn list abo jenu rycź wostaju, kotruž wješny duchowny na swoju wofadu je spiskał a w hromadu sestajal, so by stawy teje samoje w tym rošwncžował, sčto a kať budže a kať so sadžerćecź maju.

Tutón list pať ma so tať:

Moja luba wofada! Dohjo sebi sym pschemyšlil, sčto bych činil, hač bych wotčaknył a

mjelczal abo słowo wsal a ryczał. Dohelž so pať čzaš bale bóle bliži, w kotrymž do noweho porjada stupimy; dohelž so wschelte rycze wjebu, kotrež i džělom i wěrosoczju psches jene nješbu a t bludnym myšlam sawjebu, i džělom wutroby i njemusnej hrosu a starosoczju tyscha, dha ja to sa mojn pschiskluschnosć džeržu, wam swěru prajicź, kať so ta wěz ma a was na to, sčtož budže, pschihotowacź. Woskuchajcze teho dla na mje!

Dzeń 6. februara 1875 je sa zyly němski kraj sakon wuschot wo wobswědženju (Beurkundung) parschonsteho sčtanta a wobsanknjenja mandželstwa, kotryž 1. januara 1876 ja Saksku runje tak derje, kaž sa wschitte druhe kraje, kotrež do němsteho kšćezorstwa blyšćeja, mōž dostanje. Tutón sakon, kaž so njebodži přecź, hlybočo do naschich parschonstich, swōjbnych a zrejstlich naležnosćow pschima a wjele teho pscheměni, sčtož hač hem je bylo. Škať to, to chzu spytacź wam tudy roskladowacź.

Wam je snate, kať je we wjele padach nusne, so tón, kiž ma na pschisprawne waschnje a psches hamtske wišmo dopokasacź, hdy a hdyž je so narodžil, sčto jeho staršchi su, kajke mjeno wón wjedže a kajkeho wěruwusnacža wón je. Hač hem bē to tať, so narob kōždeho džěcža duchownemu, jako sastuperzej farskeho sastojnistwa so wosjewicź dyrbjesche, kiž zyrwiniske knihi a w nich register narodženyh a kšćezenyh wjesćz mējesche. Ma farje teho dla kōždy swoje narodne a kšćezěnske wopišmo dosta, hdyž žane trjebasche. Dohelž farar džěczi kšćezicź a do klina kšćezizjanskeje zyrkwje horjebracź ma, dha bu to wote wscheho spoczatka hem sa to pschisprawnišce a krotšce džeržane, so wón te bergarste naležnosće do wěstych, tať mjenowaných zyrkwinskich knihow sapisža a so na grunt tajkeho sapisanja wopišmo mōž swojeho hamta a i pschifozenjom zyrkwinskeho sygela wustajecź mējesche, kotrež psched kōždym šndom pošnu płaczišnu wužiwasche a něť wužiwa. To je psches wjele lěstotkow tať bylo.

Kunje tať mataj dwaj šlubjenaj, kotrajž do swojateho mandželstwa stupicź čzetaj, na faru hieč. Farar ma po krajnych sakonjach a zyrkwinskich wustawjenjach bergarste naležnosće nawoženje a njewěsty pschepytacź

a wuślédźicz, hacź Ńo ženicź Ńmėtaj a hdyń wŃhitko w dobrym rjedźe je, jeju w zyrkwi pŃhipowjeda a Ńo wo to stara, Ńo Ńo teź druhdźe jeju pŃhipowjedanje stanje. Ģdyń Ńo to tŃi króć bjes Ńadźėwanja je Ńtało, dha farat jeju pŃchi Ģnjesowym woltarju w zyrkwi wėruje. Wón ma to Ńwėru do wėŃteho protokolla a do registra w zyrkwinskiach knihach ŃapiŃacz. Tak je to wjele lėtstotkow Ńo mėšo.

Ģdyń we woŃadźe Ńhtó wumrje, dha Ńo teho dla runje tak na faru dźe, Ńo by to Ńo fararej abo duchownemu Ńjewiko a Ńo pohrjeb po ŃŃheszczjanskim waŃhnu wobŃtarał. Farat pať ma porucznoŃeź, do zyrkwinskiach knihow, do registra Ńemrjetych a pohrjebanych, ŃapiŃacz, hdy, hđze, na czo je Ńhtó wumrjel a kať a hdy je wón pohrjebany, Ńo by, je-li trjeba, tak mjenowany „todtenschein“ Ńo móhl wustajicź. Za hnydom pŃchistaju, Ńo tajke farŃke wopiŃma, w kotrychź parŃchonski Ńhtant kóźdeho Ńobustawa woŃady hamtŃzy wobŃwėdźeny bu, pŃchod kóźdym druhim farŃkim abo Ńwėtnym hamtom ŃakonŃku pŃacziŃnu maju.

Tak je to hacź Ńem pola naŃ byko! To wam je derje Ńnate a nihtó wot waŃ drje njeje Ńa nuŃne dźeržať, Ńo Ńo w tym nėŃhtó pŃchemėni. Wly pať do wulkteho nėmŃteho kłėzorŃtwa Ńluskamny a temu Ńo podcziŃnycź mamy, Ńhtoz Ńo powŃchitkowneho lėpŃcheho a Ńboźa dla wot nėmŃteho rajchŃtaga a bundesratha postaji, njech Ńo nam to lubi abo njelubi. Jenajke prawa a jenajke pŃchibŃlusknoŃeźe!

We wjele blaťach nėmŃteho kraja Ńu Ńo w bėhu czaŃa wėzy a naleźnoŃeźe wobhydlerjow jara pŃchemėnile a Ńo zyle hinať maju, hacź w naŃchich wjeŃnych woŃadach. W mėŃtach, woŃebje we wulkich mėŃtach, wobhydlerjo wŃchelkich wėruwŃnaczoŃow hromadźe bydla, haj teź tajzy Ńu, kotŃiź Ńo ł žanemu wėruwŃnaczu njepŃhipoŃnaju. Tego dla je Ńo Ńa njemóźne spóŃnať, Ńo fararjo abo duchowni parŃchonske naleźnoŃeźe ludźi wobŃwėdźa abo Ńo by jim wėrowanje mandźelŃkich Ńo dlėje wostajiko, dokelź wŃchal nėkotryźkuliź Ńo njeby ženicź móhl.

Kať dha pať nėť budźe? praŃhecze Ńo. Ma tuto praŃchenje chzu tak derje hacź móźno je Ńłowami Ńakonja wotmolwicź. WobŃwėdźenje narodow, žėitwony a wotemrjecza ma Ńo jeniczy pŃches ŃawŃkich Ńasto-

nikow (Standesbeamte), kotrychź Ńwėtna wyschnoŃeź kraja wuŃwoli a postaji, Ńtać. Po tajkim budza wėŃte wokrjeŃy postajene, a we kóźdym (Ń wjeŃcha w kóźdej woŃadźe) wėŃty muź porucznoŃeź dostanje, to, Ńhtoz hacź Ńem farat cžinicź mėjesche, wuwjescź, mjenujzy do wėŃtych knihow abo registrow narodny, žėitwony a wumrjecze ŃapiŃacz a wo tym požadane wopiŃma wustajicź.

Kóźdy narod jeneho dźėcza ma Ńo na mėcze abo tola prjedy hacź je Ńo tydźeń minyl, tutemu civilnemu Ńastojnikej ertnje woŃjewicź. To Ńo Ńtać ma pŃches nana, abo pŃches babu abo pŃches lėkarja, hdyń je tón pŃchi porodźe byl abo, dyrbjeli cži Ńadźewani bycź, pŃches kóźdeho, kiź je pódla byl abo pŃches maczer Ńamu, hdyń ŃaŃo Ńtrowa je. Ģ temu ma Ńo Ńobu mjeno, kotreź dźėczo dostacź dyrbi, woŃjewicź, abo hdyń hiŃchcze wuczinjene njeje, tajke Ńo jemu dacź ma, dwaj mėŃazy po tym. Morwonarodźene dźėczi abo po narodźi wotemrjete maju Ńo na drugi dźeń woŃjewicź.

Wotemrjecze cžłowjeka ma Ńo na drugi dźeń ŃawŃskemu Ńastojnikej pŃches nana abo maczer abo pŃches teho, w kotrehoź domje je Ńhtó wumrjel, woŃjewicź. Pohrjeb Ńo njeŃmje prjedy Ńtać, hacź Ńo ŃapiŃanje do registra Ńemrjetych Ńtało njeje.

Ģslubjenaj, kotrajź chzetaj do mandźelŃtwa Ńtupicź, mataj ł ŃawŃskemu Ńastojnikej hić a pŃchod nim Ńo wupoŃacź, Ńo jeju prjodkwoŃaczu je Ńtrowy Ńwėtneho Ńakonja Ńadźėwanje napschecziwo njesteji. Ģdyń je tón wŃhitko pŃchepytať, dha Ńo jeju pŃhipowjedanje ł tym stanje, Ńo Ńo jeju mjeno pŃches dwė nje-dźeli Ńjawnje wupoŃnje abo w nowinach woŃjewi. Njeje-li Ńo Ńa tutón czaŃ žadny Ńadźewoť poŃať, dha móže Ńo mandźelŃtwa wobŃantnycź. To Ńo tak stanje, Ńo Ńlubjenaj ł dwėmaj Ńwėdkomaj ł ŃawŃskemu Ńastojnikať dzetaj, kiź Ńo kóźdeho wot njeju woŃebje praŃcha, hacź chzetaj jedyn druheho mėcź. Ģdyń na to „haj“ prajitaj, wupraj i wón, Ńo Ńtaj po prawdźe do mandźelŃtwa Ńtupikoť, ŃapiŃche jeju do registra a wustaji jimaj na to wopiŃmo. Prjedy hacź Ńo to pŃchod ŃawŃkim Ńastojnikom Ńtało njeje, žadny duchowny žane zyrkwinske wėrowanje wuwjescź njeŃmje. Se-li Ńo to cžini, budźe abo ł pienjesami abo ł jaŃtwom kłostany.

Te same schtrafy su koždyemu hrožene, kiž w prawym czaſu abo s zyla njewosjewi, so je ſo džěcžo naro-
džilo abo so je ſchtó wumrjel. Stawski ſaſtojniſk
ſwoju ſtu wot wotrjeſa, ſa kotruž poſtojeny je,
doſtanje a ſebi ničo žadač nima, khiba tehdy, hdyž
s reſiſtrow netajke wopiſano da.

Rak dha nětk budže, praſcha ſo; se kſchěženjom
a s zyrkwinskim wěrowanjom? Dyrbitej kſchěženiza
a wěrowanje zyle horjeſbėhnjenej byčž? Někoſi to
praja ale woni s tym kža. Pſchetož ſakon w § 82
ſjawnje praji: zyrkwinske pſchiſtlniſchnoſcže w naſtu-
panju kſchěženizy a wěrowanja woſtanu te ſame kaž
ſu dotal byč! To je ſo na žadanje kžžžora se ſa-
myſłom pſchiſtajičto, ſo ničto w tym ſo njeby molit.
Samjelečane pač pſchi tym byčž nječinje, ſo wyſch-
noſčž, hdyž je jenož ſakonej wot 1. februara 1875
dojčž čžinjene, pſchecziwo ničomu ſakroczičž njemōže, kiž
kſchěženje a wěrowanje w zyrkwi ſazpi. Prjedy bė po-
ſtajene, ſo tón, kiž ſwoje džěči njedabče kſchězičž a ſo
njedabče wěrowačž, k temu nuſowany byčž mōžeſche.
Schtóž to nětk nječžini, teho žana ſchtrafa njetrjehi,
ale wón s tym wupraji, ſo na zyrkwinske wuſtawjenja
ničo njedžerži a ſo ſam wot zyrkwije wuſankuje.
Temu je k radženju, ſo s zyrkwije, do kotreſčž ničo
wjazy njedžerži, wuſtupi, ſchtóž wſchak ničomu woba-
rane njeje, ale je wjele wjazy jara ložke ſežinjene.

Rak dha ſo to nětk w naſchich woſhadach ſmėje?
Tak daloko hačž moju woſhadu ſnaju, wſcho pſchi ſta-
rym woſtanje. Wy budžecže drje, jako wſchitkemu
čžłowſkemu wuſtawjenju teho Rnjeſa dla poddani, ſa-
kon wot 1. februara 1875 džeržecž. Hačž runje ſo
wam ſejda, jako by to, ſchtóž je nowe poſtajene, nje-
nuſne bylo, a ſo wam s teho nowa wobecžežnoſčž na-
ſtanje, dha ſo pač tola we wſchēm temu poddacž dyr-
bieže. Na druhih boku mam to dobre dowěrjenje
k mojim woſhadnym, ſo woni, hačž runje jich wyſch-
noſčž k temu njenuſuje, ſo na ſwoje pſchiſtlniſchnoſcže
jako ſtawy zyrkwije depominja. Wy ſeže kſchěſečžijanſka
gmejna a čžecže tajka woſtačž, ſchtóž wam ničto wo-
baracž njemōže a njeſečže. Njedacže ſo w tym mo-
licž a njepoſtuchacže na tyh, kiž waſ s leſnoſcžu k
něčžemu druhemu ſawjeſčž ſpřataja.

Hdyž ſo teho dla w jenyh domje džěcžo na-
rodži, dha njeſkomdžecže to w prawym czaſu ſakonſžy
ſtawſkemu ſaſtojniſkej woſjewicž. Za wſchitkim nanam
radžu, ſo byčhu woni to pſchi ſpocžatku ſami čžinili.
Wy wěſecže, kač wjele na tym leži, ſo ſo mjena prawje
ſapiſajaja. Smōłk w tym mōže na wjele cžaſow
ſchłodu pſchiinjecž. Wy ſeže to ſebi a waſchej ſwōjbje
wānoježi, ſo byſchecže ju pſched ſchłodu wabarnowali.
Stawski ſaſtojniſk s mjenami wobydierjom we wotrjeſu
tak ſnaty njeje, kaž ſarač to bė, a wón je po tajkim
prawje ſapiſacž njemōže, hdyž ſami k njemu nje-
pſchiindžecže. Na druhih, woſhebje na babu ſo ſpuch-
čžecž njemōžecže, dofelž ſama njewė, kač maja ſo
waſche mjena piſacž. Hdyž pač njemōžecže ſami na
ſtawski hamt hiečž, dha k najmjenejchemu te najwažniſche
mjena ſami na papjerku napiſajecže a ju tam poſčełecže.
Sčželi tač ſwoje bėrgariſke pſchiſtlniſchnoſcže dopjelniki,
dha tež džicže a woſjewecže to ſwojemu duchownemu,
ſo by tón njedželu na klėtzy ſa macž a džěcžo džako-
wanje a dobru proſtawu čžinicž wōhł. To je tola
na wſhy kraſna a woſhebna wėž, ſo je zyla woſhada
kaž jena wulka ſamilija, w kotrejž wſchitke ſtawy ſo
ſnaju a na wſchitkim wutrobnje džel bjeru. Njech
to tač woſtanje! To ſebi pač myſlicž njemōžu, ſo
by ſchtó ſwojemu džěſežu ſwjatu kſchěženizy njepo-
pſchal. Sčhto dha jeha k temu mōhlo wabiečž. Sčhto
dha je ſo ſtačto, ſo my ſami ſa ſo a ſa ſwoje džěči s
Božeje huadny w Rchryſtuſu Jeſuſu njebychmy ničo wja-
zy trjebali? Sčhtó nanej abo macžeri to prawo da,
ſwojemu džěſežu to ſapowjedžicž, ſchtóž po ſwojich
bludnych myſlach ſami ſebi wjazy njepopſchejetaj?
Njewupraji wón, kiž ſwoje džěcžo kſchězičž njeda, ſo
je, hačž ſem khar a ludak byl, kiž je ſo w ſwojej
wutrobje dawno wot ſwojeho Boha a Sbowniku džě-
lik, ale jenož dla bojoſeže pſched kſtoſtanjom wot wyſch-
noſcže ſo k gmejnje teho Rnjeſa je džeržak? Ně,
tajke pohōrſchenje w naſchej woſhadže ſo njeſtanje a
dyrbjačto to tola byčž, dha wēmty derje, kač to roſ-
budžicž mamy. Tajki dlėje ſtaw kſchěſečžijanſkeje zyrkwije
woſtačž njemōže, pſchetož wón tón klub roſtorhnje,
kotruž je Bōh w ſwjatej kſchěženizy s nim ſežinik, a
ſazpiwa jeha huadu. Dha njech tež hlada, kač daloko
na ſwoju ruku pſchiindže.

Gdyż ǒo dwaj żenicǒ chzetaj, mataj ł stawiskemu sastojuńkej hieć, kiż ma pschepytaeć, hacź jeju prjodłwfaczu wot bofa śwětneho sakonja sadżewł napschecziwo njestej. Ze-li žadyn sadżewł njeje, dha potou jeju mandżelstwo, jafo po prawdże a po sakonju wobsanfnjene, swoju płacziťość dostanje. Psches swjaśť sakonja staj něłł drje sjenoczenaj a swjasanaj. Budże pak tutón swjaśť tak twjerdy, so jena wutroba a jena duscha budżetaj, so w dobrnych a w slych dnjach jedyn temu druhemu śwěrnaj wostanjetaj a jedyn pola druheho wudżerżitaj? Wschitka wěrna lubość a śwěrnoscź ma swoj forjer w tym, kiż je sam ta lubość a kotrehoż ģmilnoścź a śwěrnoscź wěcznje traje. Wschitko je na jeho żohnowanju a na jeho ģnadże leżane. Wschitka wěra we wutrobje kschesczjianskeho namożenje a kschesczjianskeje njewjesty ģasnje, hdyż ǒo pschi spocżatku swojeho mandżelskeho a domjageho žiwjenja nuczenaj njeczujetaj, psched Woże wobliczo' stupicź a wo jeho żohnowanje prośycź. Tón abo drugi drje praji, to móże ǒo w czisćinje a w mojej komorje stacź, so ǒo ł temu najwyschchemu wołam — to ǒo njetrjeba sjawnje a pschede wschitkimi ludźimi stacź! Saměrnje, to dyrbi ǒo wschědnje a bjes pschestacza stacź. Ale hdyż ty dobrego pscheczela maśch, kiż tebi ģlubi, pój ke mni, ja chzu tebi pomhacź a ty ł njemu rjeknjesch: ģaj! pomhacź ty mi dyrbiśch, tola ja njecham pschińcź, ale chzu tebi na druge waschnje ł wjedženju czinicź, hdyż tebe potrzebam; drusy to wjedżicź njeshmedża, so ty tón by, wot kotrehoż ǒo mi pomoz dostanje, ja ǒo ģanibuju, so ja tebe prośycź dyrbju; praj wschaf, hacź tón dobry pscheczal prawo nima, tebi wotmolwicź, je-li so ǒo mje ģanibujesch, dha ǒo też ģanibuj, wote mnje ģebi pomoz žadacź. Ně wschaf, ja njewěrju, so nawożenia a njewjesta tak ģordaj budżetaj, so ģebi myślitaj, my Wożeho żohnowanja a jeho pomozu w najn mandżelstwie njepotrebamoj. Wonaj wjele sferje, hdyż staj pola stawiskeho sastojuńka pschipopwjedanje wobstarajoj, ł swojemu sarrarjej pónđžetaj, a teho wo to prośycź budżetaj, so by wón jeju w zyrkwi sjawnje pschipopwjedal a do zyrkwinskeje modlitwy ǒobu nutśsanfnyl. Sa to ǒo lohzy žane sadżewanje njenamaka, dofelż dha tola žadyn kschesczjijan žanu židowsku žónsku a žana kschesczi-

jansta njewjesta ģebi žaneho póhana bracz njetrjeba. Gdyż pak je ǒo zyrkwinske pschipopwjedanje itako, dha wobaj ģebi ģlubjenaj tón samy džen, na kotrymž je psched stawiskim sastojuńkom jeju mandżelstwo wobsanfnjene, je swojimi cześnymi kwasnymi ģoscźemi pod swonjenjom swona do zyrkwi pónđžetaj, ǒo tudy pod spěwanjom a modlenjom sjawnje wěrowacź dacź a na to swoju kraśnu ģoscźinu w towarstwie swojich swojbnych a pscheczelow wotdżerżecź budżetaj. Wono je ważne, so woboje, civilne wěrowanje a zyrkwinske wěrowanje ǒo sa jedyn džen stanje, so žane rostorbunjenje do teho swojateho stutka njepschidže. Tak, myślu ģebi, pola naś wostanje.

Gdyż schtó wumrje, dha wschaf ǒo samo rośymi, so jedyn wot stawiskeho sastojuńka ł duchownemu dže, jemu wośjewicź, schtó je ǒo minyl a tak ma ǒo pohrebecać. W tym psches sakon niczo pschewicjene njebudže. Róždemu to samostajene wostanje, swojim lubym semrětym wschitku lubość a cześcź wopofasacź a my ǒo wjeśelicź móžemy, so my na wśach na to dżerżimy, tym, kotliż wuśnyli ģu, cześne pschewođjenje po kschesczjianskim waschnju wuhotowacź.

Też w nastupanju wopisimow kóždy, a sam a živilna wyschnoścź, na duchowneho ǒo wobrocźicź, dlěski czaś uisowany wostanje. Wschetoż wschitko, schtóž je ǒo w tym czaśu do 1. januara 1876 stało, móže ǒo jeno na podłozku zyrkwinskich knihow wobśwědcźicź. Sak dołho budže to wośbeje pschi herbśkich a hypotekśkich należnosćach tracź, njehodži ǒo prajicź. Zyrkwinske knihi budża pak psches duchowneho dale wjedżene.

Ma tajke waschnje bym wam ł krótkimi śłowami po najlěpschim wjedženju rozkladował, tak ǒo ta wěź ł tym nowym sakonjom ma, kiż 1. januara tuteho lěta też w Sakśej do žiwjenja stupi. Gdyż wy ģebi to pěknie pschewyślicze, dha drje pschidacze, so budžemy na wśy psches njón kětro potrecheni, so pak nam ł teho ģiścze dołho tajka wulka schtoda njenastanje, tak ģebi bojajne wutrobny myśla. Wěste je, so ǒo swjaśť rośrěže, kiż ǒo wo stat a zyrkej wije a teju dweju ģromadu wježe. Stat ǒo wot zyrkwi dżeli a ju dlěje w tym podpjeracź a sakitowacź njecha, schtóž je ǒo w běhu śanđžemych lěťtotetow wustajilo.

Tajkich doszcz budze, kotrymž to lubo budze; woni su
šebi wšchaf dawno žadali, so bychu wot zyrkwoje šo
dželtić a swonka njeje žiwi bycz a wumrjecz mōhli.
Nichtō jim to wot nētł wobaracz njebudze. Jenož to
šebi žadamy, so bychu, hdyž šu šebi nētł šwoju
dawno požadanu šwobodu dobyli, kōždemu, kiž jich
myšle njeje, tu šam u šwobodu wostajili, po šwojej
wěrje žiwi bycz. To pak šo nještanje. Wjele bóle
šo tuta šwoboda wot nich ł temu njewužitnje wužiwa
a naložuje, dobry podkōžł wěry podrucyž a se wšchēmi
lešnyimi šhumšchtami tych šlabnych ł njewěrje sa-
wjelcž. Šdyž pak šchtō wobtwjerdži, šo je to wot-
myšlenje wyschnoščje šameje, tajke mucženja ł lešščemu
němšteho kšěžorštwia šaložicž, tōn wěrnoscž njerycži.
Němški kšěžor, tutōn šchēdžiwy knjes, šam je wupra-
jił, šo to jehō wotpohladanje njeje. Wōn je cžaš ži-
wjenja wěrjazy kšeseczijan a žiwy šobustaw zyrkwoje
był. A jehō kanzler Bismarck je šo hušto wuřnał,
šo do ewangeliona Jesom Šhrysta wěri. Wobaj derje
wěštaj, šo je němški kraj šhubjeny, hdyž šo na pěř
njewěry a hrěcha šaloži. Wōnaj chzetaj, šo by lub
bohobojasny był a wostaf, pšchetōž jenož tajki lud je
šwěrnny a požohnowany lud. Šchtōž Boha šo nje-
boji, tōn tež ani kšěžora ani krala njeczeščje. Džeržmy
teho dla twjerdže, šchtōž tutōn šakon prijdōtkišče, ale
džeržmy tež šwěru to pōšnacze naščeje wěry, te wu-
stawjenja a prawišny naščeje zyrkwoje, dha šo Wōh ł
nam pōšnaje se šwojej hnadnej pomozu. Dajmy kšē-
žorej, šchtōž kšěžorowe je, ale tež Bohu, šchtōž Wože
je! Šamjen.

7.

Tōn ki, šo je jemu cžma ša šhribjetom.

Wěšče šo po wōjnje jenu njedželu w delnej Lu-
žiskej kōrcžnje wjele burow seščlo. Wješčitež Šanš
jim wo šwojich wullich štukach powjedasche, kotrež
bēšče w Šranzowskej wuwjedł. To mōžecze wěricž
abo niž, rjeknu wōn, ja šym šo bēdžil jako law a
njejšym žadyn pardon ženje dał; hdyž mje Šranzo-
sojo něhdže wohladachu, dha woni zořachu wołajo:
pōjczje, Wješčitež Šanš tu je, my nicžō njedobudžemy;

7
abo hdyž našč regiment šranzowiškemu wōjřta-
napsche-
cžimo džešče, trjebasche šo jenož wołacz: Wješčitež
Šanš je pōbla, dha žyke retomašy tšēlbu wot šo mje-
tachu a cžēřachu ł mozu, wjedžo, šo je wšchitke wojo-
wanje podarmo a šo pšchēřaja. — Šako bēchmy pola
Šedana rano seštajeni, na jene dobo pruski kōnprynž
pšchēd frontu pšchijēcha a šo praschēšče, ja dha tu
Wješčitež Šanš? Šaj! šawořach ja, tu wōn je. Nō,
rjeknu kōnprynž, dha mōže šo moje dla bitwa šapo-
cžecž. Na to šmy šo bili a njejšmy prjedy šastali,
hačž Napoleon jaty njebē. — Wyrjo pak jemu mōžnje
pšchipiwachu a šlawu na Wješčitež Šanša wu-
nješechu.

8.

Šudancžō 2.

Šdyž na hłowje mam piřmit **K**
Dha šylny muž mje nješe;
Šchtōž we mni mam, bur do mēšta
A ł knješej mlynkej wješe.

Šdyž piřmit **sch** šo pšchistaji,
Dha pucžuju pšchēš wodu,
Ja bydlu tu a cžimju cži
Kaž wužitł, taf tež šchodu.

9.

Šchtō šo w Šurkowskej podawa.

W towarštwje w B., wo kotrymž šym wam loni
powjedaf, ł. wuczeř najnowišče pōdenžjenja w Šur-
kowskej wukładowasche. Wōn šwojim poščucharjam
na krajnej šharcže, kotraž bē pšchēd nimi wupščestrjena,
pořafowasche, hdyž je Šurkowska a hdyž w njej Woř-
nija, Šerzegowina, Šserbija a kraj Čžornohorzow leži.
Šlajcže, rjeknu wōn, tu na kōnzu Šurkowskeje, wot
Konstantinopla, hdyž turkowiški kšěžor abo šultan
bydli, ł wječoru Wořnija a Šerzegowina ležitej.
Tutej dnē turkowskej provincy ł ranju na Šserbiju
štokatej, hdyž wjerč Milan Obrenowicž knježi, ł po-
lonju mataj Čžornohorzow, kotrychž wjerč Miřita

Petromicz Nėhuſch, t kuſodam a t wječoru kaſ t poknozy ſ Dalnaziju, ſhrowaziju a ſ Slavoniju njeſujekſchrej, kotreſ poſleńſche tſi pod knjejtſwom awſtriſkeho kėſzora ſteja. Woſnija a Herzegowina ſtej najrjenſchrej a najplėdniſchrej kruchaj turkowſkeho krajaja. Wobhydlerjo ſu Eſkowjenjo a ſ wjetſchjo kſchefeſzijenjo, grichkiſko-katholiſkeje abo prawoſtawneje wėry, kaſ jich kuſodni Eſerbjo a Eſzornohorzy, tola je tam teſ tójſſchto romiſko-katholiſkich. Zich rycſ je na naſtſu ſerbſku rycſ podobna. Woni ſu pilni ratarjo a ſwija ſo wot ſwojeju rukow dſeła, woraja a wobſnjeja pola a kubłaja ſtót. Doleſ je kraj jara plėdny, bychſ ſo mőhli derje mėcz a ſboſowne ſwjenje wjeſcz; doleſ ſu wiſchaf hewaſ jara ſpokojni a wjele potrjebnoſczow nimaju, hdyſ bychſ wot Turkow taſ ſaſoſnje eſwilowani a eſiſchczeni njebyli. Tuto turkowſke tyranſtſwo je pſches mėru wulke. Turkowſzy knjeſa a ſultanowi ſaſtojniſzy tutch Eſkowjanow pſchefeſchajaju, ſkėłaju a hėrje, hacſ ſwojich ſchłowow dſerſa. Schtōſ ſebi tucſi kſchefeſzijanſzy wobhydlerjo w pocſe ſwojeho woblecſa dobudu a warbujaju, to jim jich knjeſa ſ njeprawdu a ſ mozu bjeru. Woſkuchajecſe jenoſ, kaſ ſo to ſtanje. Tam je hiſchecſe taſ, kaſ junu pola naſ bėſche, ſo mjenujſzy ryczerkublerjo a knjeſa wiſchōn kraj wobſedſa a ſo lud t nim na robotu ſhodſi, ſa to paſ ſanu ſdu w pienjeſach, ale jenoſ wėſtu zyrodu doſtanje a pėbla puki ſ ſchudom. Kaſ junu eſzornym muram w juſnej Amerizy, taſ ſo kſchefeſzijanſkim Eſkowjanam w Turkowſkej hiſchecſe nėtko dſe; weni maja ſo hubjenſcho, dſſi ſchłowojo. Wobſedſet abo knjeſ, kiſ pola a leſzownoſecſe wobſedſi, rėka Aga a je muhamedaniſkeje wėry, ſky a ſurowy muſ, lėni a ſtupy, kiſ kſchefeſzijanow ſazpawa a hidſi. Wot teho ſebi Eſkowjenjo kruch krajaja wotnaja a je wiſchrej prōzu wobdſelaju. Sa to maja poſojzu teho, ſchtoſ ſ pſadow a ſtotu wuwitujaju, temu Agaje dacſ a tōn ſebi wucſini, ſo t nim kōſdy eſaſ pſchitėcz, na jich dworje bydlicſ a ſo wot nich ſeſwicz dacſ mōſe. Nėtk paſ tutōn Aga tſi a ſchtyri krōcz ſa lėto ſ wjele konjemi, ſe ſwojimi ſonami a dſečzimi a ſkſzobnikami pſchitėdſe a bur dyrbi ſa tuch zyrodu a wiſchitko, ſchtoſ ſo trjeba, darmio wobſtaracſ. A hdyſ ſu ſnė tu, dha tutōn Aga niſ

jenoſ poſojzu ſita, kotreſ je ſo domſthowalo, a ſtōtu, kotryſ je ſo wotczahnyſ, kaſ je wucſinjene, ale ſ wjetſcha wiſcho, ſchtoſ bur ma, woſmje ſo, hdyſ je lėto wokoſo, ſa ſwoje dſeła a ſa ſwoju prōzu nicſo nima, hacſ prōſnu mōſchen, prōſnu brōſen, nahi ſwot, hčōd, ſhudobu a nuſu. Womyſleſe ſebi, hacſ dha mōſe najlėpſchi kſchefeſzijan tajſu njeprawdu ſe ſečerpliwocſju ſnjeſcz! Ale to doſcz njeje! Turkowſki ſultan w Konſtantinopoli chſe tola teſ ſwiy bycz a wōn wjele trjeba ſam ſa ſo a ſa ſwoje ſony, a ſa ſwojich ſaſtojniſkow, wojakow a dworjanow. Eſamo ſo roſymy, ſo wōn, kaſ kōſdy druſi wjeſch, wot ſwojich poddanow dawki ſada. Tute dawki paſ ſo, kaſ pola naſ, njeſbėhaja a na wobhydlerjom po nėkajſej prawdſe njerosdſełecja. W Turkowſkej je wot ſtarodawnych eſaſow ſem to waſchije, ſo ſo dawki temu, kiſ najwjaſy ſadſi, pſchenajaja. Tōn, kiſ je ſebi dawki wotnajaſ, rėka paſcha a ſo do tuch provincow poda, ſo by je tam ſbėhaſ a potom knjejtſwu pſchepodaſ. Tōn nėtk poddanam a buram a wobhydlerjam dawki nakladſe a ſamo ſo roſymy, ſo te maſe njeſku. Pſchetoſ wōn chſe teſ wot nich ſobu ſwiy bycz a ſo teſ wiſchre teho, ſchtoſ ſwojemu knjeſej ſultanej wotedač ma, wobohacſicſ. Wo tajſim tute dawki ſe wiſchrej njeprawdoſcſju na burow poſoſi, taſ ſo dyrbja wiſchitko ſapſacſicſ. Kſchefeſzijanſki burik, hdyſ jenoſ je ſebi nėkajſi maſy kruch polow a luki wot knjeſa Agi wotnajaſ, 30 a 40 ſlotych dukatow jaſo dawſ ſa lėto wiſchre teho dacſ dyrbi, ſchtoſ ma temu knjeſej jaſo pachſ wotwjeſcz. Je to prawda? Hdyſ pſchi tajſim dawanju druſdy mōſno njeje, ſo ſo tute dawki wotwjedu, dha ſe wiſchrej ſurowocſju a njeſmilnoſcſju pſchecſzowo kſchefeſzijanam ſaſhadſeja. Turkowſzy dawkiſbėrarjo pſchitėdu a bura njeſmilnje bija a ſchwikajaja, je-li wōn pſacſicſ njemoſe, a ſonu a dſečzi ſurowje eſwilujaja. Taſ bu ſaſdſenu ſymu tajſi wobohi bur na ſchtom tyſnjeny, do eſrijow jemu wodu nalachu a jehō tam w naſhōrſchim mjerſnjenju zyłu uōz woſtajiſchſu, ſo jemu ruzy a nohi woſabuchſu. Druſi bu na kubju poſoſeny a ſpody mokra ſłoma ſapalena, ſo kur jehō ſaduſbycz hrozſche. Eſecſi bu ſ remjenjemi ſwjaſany do kucſika iſtwy eſiſnjeny a dyrbjeſche tam pſchitėadowacſ, kaſ ſo Turkojo na jehō ſonu a wot-

roščene džomki dachu a te k wškej kurwarskej hanibje nujomachu. Wone šo njehodži wopisacž, kajke tym podobne njeprawdosceje maja tucži wbošy kšheščezijanszy ludžo tam czerpicž. Komu chzedža šwoju nufu štoržicž? šchtó je, kiž by tu prawo šudžiti? Turkowški pašcha tajšeho, kiž šo wobczěžuje, do jastwa cžišnje abo našchwicacž da! Wysche teho šu tutym turkowškim wyšokim knježim zyrkwoje kšheščezijanow k pohóršckej. Šich duchownych, woštarje, šwonj, šwoje czata šwjaty, kšchize a taš dale woni wušmédhuj a hanja. Schule žane nješju, a hdy by šchtó wo nje prošhecž šo šwažik, tón by do jastwa cžišnjenu a nabity byl. Žony a džěcži, wošebje holzy, šo jim š gwaktom wotwojedu a rubja a Turkojo š nimi šwoju hanibu cžerja a jich nufuja k muhamedanskej wěrje pšchistupicž. W podtkóczowanju kšheščezijanskeje wěry a w cžwilowanju poddanow žane nješy a žanu měru nješnaju. Pašcha Mahmed Ali chzysche w Bosniji wulki jěšor mēcž wušuschenu. Kšheščezijanszy wobhdlerjo buchju k tutemu džělu nufowani, š tym polubjenjom, šo tutón jěšor, 1000 jutrow wulki, šami ša šo dostanu. Woni dmě lěcže špróžniwoje džělachju a žaneje šdy ša to njedostachu. Šdyž bě wšcho hoto, dostachu dowolnošć, tyhle tawšynt jutrow wobšycž a woni to š wješelom cžinjachju, pšchetož rjane žně jim jich dwělětnu prózu šaplacžicž lubjachju. Dha prjedy, hacž žně domoj khowachu, někotři turkowšzy knježa pšchindžechju, prajizy, tón kraj je naš, te žně nam škusheja a wbošy kšheščezijeno, jašo šo na tutu njeprawdu špytachju wobczěžowacž a škoržbu pšched turkowškim šudom wješecž, najrjenišche pušči ša to dostachu a buchju k wješelětnemu jastwu šatamani.

Možemy šo džiwacž, šo tucži ludžo tajšeho tyrantstwa šyczi, šo wobaracž a šo teho dla pšchecžiwicž šapocžinaju? Šchtyri lěštotetki, praja woni, ta hubjena rajah, to je kšheščezijanski lud w Turkowškej, pod cžěžkim pšchahom žašocži. My njemožemy dlěje tuto turkowške tyrantstwo, tutu šurowošć, š kotrejž woni naš hacž na krej wuzyzaju, tutu njeprawdosć, š kotrejž naš podtkóczuja a cžwiluja, šnjescž. Šrěch a haniba je ša žyžu Europišku, ša wšchitkich kšheščezijanskich europiškich kšěžorow, kralow a wječow, šo woni w nęcžyšchim cžajšu czerpja a pšchihladaju, šo šo nam

tu w Turkowškej tajša njeprawda štawa. W šwojich krajach woni tajke wězy, kaž šo tudy podawaju, njebychu wuwjedli; jich poddani šebi to njebychu lubicž dali. Woni derje wjedža, kaš šo nam hubjenje dže, ale woni tu kšrobkošć nimaju šo do teho měšhecž, turkowškemu šultanej tajku njeprawdu šakafacž a nam pomhacž. Těho dla, dokelž my cžlowjekoj šmy a žadyn škót, dokelž nam ničtó pomhacž njecha, dha my ša brónjemi pšchimamy a šebi šami pomhacž chzemy.

Nimaja cžile ludžo w Herzegowinje a we Bosniji žyle prawje, hdyž taš rycža a cžinja? Dyrbja dha šebi je šrony šwojich muhamedanskich cžwilowarjow wšcho lubicž dacž? Šaj! woni šu šo šběhnyli, šu šo na to šjenocžili, šo chzedža radšcho wumrjecž, hacž pod tajkim pšchahom dlěje žiwi bycž. Nemale wot Jana 1875 šem, najprjedy w Herzegowinje a měšaz pošdžišcho w Bosniji šo šběž šapocžinajše. Šštowjenjo šu šo š Turkami bili a jich rošehnali, hdžž šu móšli. Šběžkarjow bě najprjedy jara mašo. Ale, hdyž běchn cži tu a tam dobyli, hdyž powješecž wo šběžku po horach w šušodnych krajach šo roššchěrješche, šo pšchezo wjazy wojowarjow k nim pšchiwda. Woni šebi šwojich nawjedowarjow wušwolichju a bješ nimi tón najwjazy wuwolany je wěšty Lubibraticž, k kotremuž je šo pšchifanknyš šeko Kulowicž a pop Žarko. Šškoda je, šo bješ nimi wopředka prawa pšchjenošć njebě, taš šo kóždy se šwojimi cžrjódami jow a tam wuštupi. Ale bješ tymi šběžkarjemi šamymi šo horliwy duch pošajuje, woni šo pšches ničšo wottrašchicž njedadža, woni šultanej w Konstantinopoli pšchiwokaju: tu našch wójnu, ty nješpšhecželo Ššerbowštwa, ty šy našchu šwobodu, našche derjehicže, našchu cžescž, našche prawo š nohomaj šteptaš; ty našche próštwy, našche wobczěžowanja nješjy wušlyšchaš, ty šy nješmuty pšchihladowaš, kaš my pšches twojich šaštojnifow šmy byli cžwilowani, hidženi, pšchescžehani a na krej wuzyzani; nětk my šebi to dlěje lubicž njedamy, ale mšodži kaš štari š šjenocženyymi mozami wo šwoje dobre prawo wojujemy, kotrejž ty nam, twojim poddanam, šy ša powjedžik.

Šdyž turkowški kšěžor wo tym škushešche, šo šo lud šběha, dha pšchi předku wěricž njechajše, šo je to

wérno. Tola pať poča řo pomaťu hibacź a tam wojakow řlacź, řo bychu řběžť podtkočili. Ćzi pať něťť ř nješmilnej řurowořczu w Bořniji a w Herzegowinie řakhadźeja, wřby a měřta řpala a kraj do cźiřta wupuřcza, mužow, řony a dźećzi morduja.

A řSerbija, řchto ta cźini? Ćžornohorzy, nješkwataja woni řwojim řłowjanskim brattam na pomez? Ćžoho dla dħa cźi wřchitzy řo nješbėhnu, řo bychu řo ma to řjenoczili, turkowskeho tyrana ře řchije wotbyeź. Řřchi řrėdku řo drje řdascħe, jako by Milan Obrenowicz řo wobdźėlicź chyzť. Řeho zylė wójřko bu w kraja hromadn řčehnjene a pod broni řtajene. Ćaj! řam Mikita, cźornohorřki wjeřć, lubjeřche, řo ře řwojim ludom řo ře řwojich ħorow dele puřchcźicź a řobu řřchecźiwo Turkam wojowacź budźe. Derje zylė cźrjėdy dobrowolnych mlodych wojowarjow ře řSerbije a ř Ćžornych Ćor do Bořniřkeje doliny řo podachu a do rynthow řbėžřarjow řtupichu. Milan pať a Mikita nješřhidźeřchtaj; wjele bėle řwoje wójřka doma wotřajtaj! Ćžoho dla? to Bėh wė. Řeřak řo to rořřařnicź ħodźi. Ruřowřki řhėžor je řimaj to pjeća řakafa. Ća wėz njeje řiřchcėje po řeho řdaczu zylje řrafa. Ćzi řtjo řhėžorjo, ruřowřki, awřtriřki a nємřki řu wėřty řlub ħjeř řobu řčiniłi, řo řana wójna něťť nařtacź nješuje. Ćzi řu řebi wumyřłili, řo řhzedźa turkowskeho řhėžora narycėeź a ř temu nawabicź, řo by řłowjanskim poddanam řich dobre prawo dať a řich řřorźřam na mėrne wařchnje wotpomať. Řeho dla řu řwojich řonřulow abo pėřřtanow w tamnych řrajach ř řbėžřarjam pėřřali, řo bychu cźi řim prajili, na czo řo wobcėeźuja a turkowski řhėžor je řeneho řwojich ministrów postajil, řiź by ř nimi řjednať. Do teho czařa pať to niź pėřřřka pomaťo njeje. řbėžřarjo praja, řo Turkam a turkowskemu řhėžorej njewėrja, řo je řim tėn řiźom tamřynt řrėcź řlubil, řo řhze řim řėpřřchu řwobodu a řich dobre prawo dacź, ale řo je řich přchezo wujebať. Řjeř tym woni dale wojuja, a wjazy turkowskich wojakow na niź cėehnje, ale řbėžřka řadyn tėnz njeje. Mėřow, řo tėn řrėcź w tamnych řrajach řchecėřijanskzy řřlowjenjo nićzo njedobudu, řo řwoju řrej zylė podarmo přcheliwaju. Ćaj! wono řo wėřtořcźn prajicź ħodźi, řo, řak doľħo ħacź řSerbjo a Ćžornohorzy řo ř Bořniřakami a ře řwo-

jimi brattami w Herzegowinje nješjenoczja a po řakřim ħjeř tym turkowszy wojazy ř mozu wuřtupowacź mőza, tėn zylė řbėžť řabėži, řaź woda do pėřka. Tola pať je teź to wėřte, řo nješpokojnořcź řchecėřijanom w Turkowskeje rořcėe a přchibjera, řo řadyn prawy mėř tam wjazy njebudźe. Tu a tam płonijo teħo řakozeneħo wohnja přchezo ř nowa wudyrri. řadusħeny a zylė řahařħeny řutėn wohen řenje njebudźe. To pať teħo dla niź, doľeź řo do pėřdka widźicź da, řo Turkojo ře řwojeje dźiwjeje muħamjedanřkeje řurowořczu řutych řchecėřijanskich wobydlerjow cźwiliwacź budźa. Woni nješřastanu palicź, rubicź, mordowacź a puřcėicź, řaź to něťť řiźom cźinja.

ř zylė pať řo czař bliźi, řo turkowske řhėžorřtvo rořpanje! Wone je něťť řiźom na morře cėėlo podobne. Ruřbojo řewoź na prawy czař řakaju, řo bychu to řamo pohřebali! Řařhorřche je, řchtoź řo w najnowiřchim czařu dale bėle pokařuje, mjemuzzy to, řo turkowskemu řnjeřerřtvo řadyn lud a řadyn kraj a řadyn cźłowjeř řadyn czerwjeny pjenjeřť wjazy poźčicź njecha a teź njemėze. Tėn kraj ma teřto doľħa, řo w bliźřchim czařu bankeřot wudyrri. Dani woni něťť řiźom pľacźicź njemőza a řu to njedawno řwojim wėřiczelam, řiź řu řim ħacź doľal poźčewali, wřřewili. Ćećzi wėřiczeljo pať řu najbėle řendźelczenjo a řranzowřojo, teź Mėmzy a Awřtriřzy. řow budźe wjele millionow pjenjeř řhnbjennyh. řdyź pať Turkowske řhėžorřtvo řanyh pjenjeř wjazy nima, teź řane wjazy poźčene njedostanje a řchto dħa řhze řotom řapocėeź? řak dħa řhze řiřchcėje řnjeřřtvo dale wjeřeź? ř cźim dħa řwojich řařtojniłow, wőřbje wojakow pľacźicź? řjebudźe cźi na rubjenje a wupuřczenje pokařani? řjedyrbi přches to powřchitřomny řbėžť nařtacź. řdyź řak doľko budźe, řotom budźe řo ruřke a awřtriřke řnjeřerřřtvo do teħo řyřacź dyrřbjeć a řnadź kraj wobřadźitej a mėř cźinicź řpyřatej. řdyź pať w kraju budźetej, ř njeħo wjazy njeřoriđbetej. ř teħo mőze pať mulka wójna nařtacź, to je derje mőřno, doľeź to řranzowřojo a řendźelczenjo nješřhidadźa. Ale teħdy je pėřlenja ħodźina muħamjedanřkeje turkowskeje krapnořcėe w Eurořiřkeje řita. řotom budźe řeřacź: dźi, won ř tobu, pėłmėřazo, ř Eurořiřkeje; řladaj wřřať, ħacź řo w Ařiřkeje mőřeř ħeřřeć; tu řane mėřto

wjazy sa tebeje nijeje! My wschitzy pak chzemy šobu šwój hłóš sběhnyč: prjecz s tobu, turkowške tyrantstwo; meue tekel upharsim, ty šy wažena, Turkowšta, a lóhka namafana, ty dyrbišch wumrjecz a kónz wsacz.

Druhy, kotšiz šu tež teho mēnjenja, šo turkowške knještwo w Europje dołho wjazy tracz niemóže, myšla šebi, šo šnadž šo poštanjene Bošnija a Herzegowina na to wašchnje škónčzi, kaž je šo to něhdy w nastupanju Šserbija stalo. Mjenujzy Šserbija dosta poknu šwobodnoščz a nima s turkowškim sultanou a jeho šastojnikami niczo wjazy čžinicž, hacz šo kóžde léto wěšty

pienjes do sultanoweje kašy poščezle. Tak mohlo tež w Bošniji a Herzegowinje bycz a bychu Rušowšta, Awštria, Němšta, Franzowšta a Šendželšta loško doščz temu pšchšwolili; pšchetož žana družej ani najmjeišči kruč turkowškeho kraja nijepopišheje a bychu teho dla wschitke ša to byle, šo by Bošnija a Herzegowina jenož Bošnjakam a Herzegowinžam škušchaka. Tak by šaložk t wójnje hjes tymi wulkimi knježimi wotwobroczeny byl, bošnikškim a herzegowinškim kšchecžžjanam by pouhane bylo a by šo rjany, pišdny kraj Turkam s ruki wutorchnył. Ššnadž šo tak štanje.

9.

Dwojake prawo.

Bur: Ššto dha mi na mojej kuzy wschu trawu škónzujecze? To šebi lubičz njedam!

Knješ hontwjer: Džerž hubu, buriko, ja šym šebi tu hoštww ša drohe pienjesh wotwajak, a po

tajkim mam prawo, šhodžicž a honicž, hdyž a hdyž ja čžu.

Knješ hontwjer: Ššto dha je tebi, hjesbóžny buru, do

myšlow pšchšchto, šo mi s kóšu nahi wotřšujesh?

Bur: Luka je moja a ja mam prawo šyž, hdyž a hdyž ja čžu.

Sudanczko. 3.

Bij mje, dha cze biju;
 Bij mje, dha ſo liju;
 Hoń mje, dha cze honju;
 Swoń mje, dha ſo swonju.

Piſyka liſchku jeba.

Wulka liſchka huſto wjetſchju liſchku w jamje namaka. Tak ſo junkrócz leſnemu burej ſ nekajkim reſnikom dżeſche, kiż bē hiſchcze leſniſchi ſchelma, dżyli bur. Tutón reſnik huſto do wſy pſchijēdže, hđež mējeſche bur ſwoje kubſo. Wón mējeſche rjaneho konja, kotryž ſo burej jara lubjeſche. Tón ſo reſnika kōždy raſ praſcheſche, hacž dha njeby jemu tuteho konja pſchedaſ. Ně, wotmolwi reſnik, to je mój najleſpſchi tón, a ja jeho njepraſchedam a hdy bych dwaj krócz tak wjele ſa njeho doſtaſ, hacž je winojty. Zedyn džen ſo reſnik a bur w korežnje trjedžitaj. Bur wo nicžim njeryczi, hacž wo tym konju a reſnika naryczecž pyta, ſo by jeho jemu tutón woſtajiſ. Reſnik ſebi tu wēž dołho pſchemyſli. Zako paſ widži, ſo je burej wjele na tym konju ležane, myſli ſebi, jeho žadanje dopelnicz a rjeknje: ty ſy ſ přenjemu ſlyſchaſ, ſo ja teho konja njepraſchedam, ſ druhemu paſ mi ſa njeho njedaſch, ſchtož ſebi žadam. Na to bur wotmolwi: luby reſniko, mēniſch dha, ſo ja tejko pjenjeſ nimam, ſo njemóhſ tajſeho konja ſaplaczičž; praj mi, ſchto chzeſch mēcz a ſpytaj, hacž jeho tebi njemotkupju! Ně dha, praji na to reſnik, je-li ſo mi pół ſta dukatow daſch, dha ja jeho tebi woſtaju. Rón bē drje pjecz a dwazeczi dukatow winojty a to bur pětnje wjedžiſche. Teho dla wón ſ reſnikaj praji: moje dla, bratiſko, ſo by widžiſ, kaſ wjele je mi na tym konju ležane, dha chzu tebi pjecz a ſchtyrzezi dukatow dacž; pjecz a dwazeczi tebi dženſa ſaplacžu, te ſbytkne dwazeczi paſ maſch wote mnje na ſwjateho Zenicha doſtač. Reſnik pſchi ſebi myſli: buriko, my chzemy widžicž, ſchto wjetſchi ſchelma je, ja abo ty, a wotmolwi: luby pſcheczjelko, mi na tym nicžo njeleži, hdy

mje ſaplacziſch, hdy bych jenož ſwjateho Zenicha ſuaſ! ſteji tón tež w protyzy? To ſo wē, rjeknje bur, ſo ſwjaty Zenich w protyzy ſteji, hewaſ wón žadyn ſwjaty njeby byſ! Ně, dha moje dla, ja ſym ſ tym ſpokojom, wotmolwi reſnik, ale ty dyrbiſch mi to ſ piſmom wobſwēdzcicž, ſo mi dwazeczi dukatow winojty woſtanjeſch a te na ſwjateho Zenicha ſaplaczičž chzeſch. Bur beſche ſ temu ſwóluiwy a na to liptok pija. Poſojzu worcziny chze bur ſaplaczičž, ale reſnik jemu wobara, prajzy: ně wſchaſ, ja ſym 25 dukatow doſtaſ a teho dla je ſdóbne, ſo ja liptok pfacžu. Burej ſo to wubjernje ſpodobaſche a wón ſebi myſleſche, ſo je jelenja popanyſ, — beſche to paſ jenož koſa. Reſnik ſebi potom 25 dukatow do ſaka tykny a pódla tež to piſmo a džeſche ſwój pucz domoj.

Zako něk džen wſchitkich ſwjatych pſchińdže a je ſo leđom tydžen pominyſ, reſnik ſaſo do wſy ſo wróczi, ſo by te ſbytkne pjenjeſ doſtaſ. Wón do korežny dže a po bura a po tydch druhich poſežele, kotřiž pſchi tej kupi bechu pódla byli. Wſchitzy ſ ſhwaſtkom pſchińdžechu. Bur, jako dó iſtwy ſtupi, reſnikaj pſchecznje rufu da a ſo jeho praſcha, ſchto jeho ſem wjedže. To drje nekak wuhódaſch, luby buriko, wotmolwi tón, ja ſym pſchiſchoſ, ſo bych te ſbytkne pjenjeſ doſtaſ, kotrež ſy mi po tym, wot tebe wuſtajenym piſnje winojty. Hoſo! rjeknje bur, tón poſtajeny džen hiſchcžen ſchadžaſ njeje, tež tak rucže nje pſchińdže, kaž ſebi myſliſch. Na to reſnik praji: luby pſcheczjelko, ta wēž má ſo po mojim ſdacžu hinaſ. Zako moj tu kup w hromadže ſčiničmoj, ſym ſo ja tebe wopraſchaſ, hacž je Zenich žadyn ſwjaty a ty ſy to wobtwjerdžiſ a prajiſ, ſo wón w protyzy ſteji. Něk paſ ſym wſchudžom w protyzy pytaſ, njeſſym paſ ani w ſerbſkej ani w němiſkej žaneho ſwjateho Zenicha ſ mjenom ponijenowaneho namaſkaſ. Wſched tydženjom je něk džen wſchitkich ſwjatych byſ; dokełž paſ ſwjaty Zenich, kaž ſy ty prajiſ, ſ ſwajtym ſlyſcha, dha ſo ja molicž njedam, ſo by w protyzy njeſtejaſ; pſchetož wjele ič je, kotřiž ſo w Italſkej, w Franzoſkej a w Awſtriji a w druhich krajač ſa ſwjatych czeſcža a w protyzy wēſty džen wuſtajeny nimaja; tym je teho dla džen wſchitkich

šwjatych pošwjeczeny a šwjaty Zenich je šobu pódla.

Zako bšchtaj potom te a druge rycze wjedłoj, šo bur na šudniški hamt powoła a řešniš bšche s tyun s pokojont, šo by ta wěz tam wušbudžena była. Wobnaj teho dla w hromadže škoržešchtaj a šudniš po prawdže šudžišche, prajizy, šo ma bur řešnišej sa teho wot njeho kupjeneho konja te šbytkne pjenjesh sapłaczicz a wysche teho hišcheže, dokelž je špytał, jebanstwo hnačž, džebačž dukatow jako kšostanje wotwjesčž. Tu bu liškta pšches liškku šhebana, kaž je to prawje a šdobnje.

12.

Něcžeje horjo, něcžeji šmėch.

We Žitawje je šabrikant, kiž wjele šwojich tworow do Čěškeje pšchedawa. Loni wón mlodeho pšchekupšeho towaršcha do Čzech pošla, kiž by tam sa njeho pjenjesh šběhnył a hladał, hačž njeby wjazy tworow móhł wotbyčž. Temu mlodemu čłowjetej šo pak jara slė džěšche, pšchetož wón čěškeje rycze móžny nejběšche. Wón do jeneho města pšchidžje, hdžej šo wutrychicž njemóžeje. Rady by wón něšchtu šjedł, pšchetož wón bě šo zyke dopošnje po železnizy wješł a bě hłodny, ale nihdžen žadyn hoščenž ani žanu restauraziju njenadeidže. Pšchipadnje na jeneho čłowjeka trjechi, kiž šo jemu šdajche Němž byčž. Wón jemu pomhaj Wóh praji a tón šo jemu pšcheczeluje němški džakowasche. Teho wón prošy, šo by jemu někajki hoščenž abo restauraziju pokazal, hdžej móhł něšchtu pošnědacž. Haj! lubje rady, tón wotmolwi a rjekny: džicže jenož po tej dołhej hašy horje, dha pšchi jeje kónzu na kšěžu trjehicže, na kotrejž je wonka blachowe šnamjo widžecž; to je dobry hoščenž s restauraziju, tam šastupčje a wy budžecže nanajlěpje s jedžu a s picžom wobstarany. Zako tón mlody pšchekupž daloko doščž po tej dołhej hašy je krocžil, wuhladu wón jenu kšěžu s blachowym šnamjenjom, na kotrymž něšchtu w čěškej rycži napišane stej. Wón šebi myšli, šo je to tón pošnamjenjenu hoščenž a stupi do štwy. Bě to pak štwu badarja, kiž ludžom brodu truha a kónki staji, žiku puščeža a šuby torcha.

Šdnyž bšche mlody Němž šastupil, stanje knjes badař se šwojeho stólza a myšli šebi tať derje, kaž jeho towaršchojo a wuczomnizy, šo čže zušniš brodu truhanu abo wlošy tšihane mēcž. Woni šo jeho teho dla po čěškej rycži wopraščeja, s čžim dha bychu jemu pošlužecž móhli. Dokelž jim žaneho šłowčža wotmolwicž njewě, dha s porštami na hubu pokazje, šo by s tajkim šnamjenjom pošnamjenil, šchtu čže, mjenuizy něšchtu jěščž. Badař šebi pak se šwojimi ludžimi to tať wukladuje, šo temu wobohe mu mlodženzej šuby bola a šo čže bolazy šub wutorhnjenu mēcž. Po tajkim jemu někajki stólž njedaloko wot blida stajichu a jeho nušowachu, šo na njón šhnyčž. Na mēcže pak tež mišchr badař pšchistupi, někajke widlicžki abo nóż w ruzy džeržo, s čžimž jemu runy pučž do huby čže. Šdnyž naštróžany pšchekupški to widži, šapocznje šo wobaračž a žakošnje wołacž. Na to mišchr badař šwojim towaršcham šwinje, šo dyrbja teho woboheho čłowjeka twjerdže džeržecž, dokelž wón najškerje wulke bolosče čžerpi. To šo stanje a dołho njetraje, dha je šub wutorhnjenu, čžehož dla pak tón mlody zušomniš němšy šwari a šakruje, dokelž niž jenož ničjo njebě do huby k jedži dostał, ale bě wjele wjazy šub pšchecžiwu šwojej woli na nježadane waschnje s huby wotbył.

Šo tajkim dobre njeje, šo jedyn do kóždeho hoščenža abo do kóždeje restaurazije šauidže.

13.

Nješwěrnosče sapłata.

Zako w lěče 1813 w tehdomnišchej wojnje hjes Bruskej a Franzowškej džělba franzowšeho wójška do Šchlesyňsteje pšchicžahny, běchu tež němšy wozazy tať mjenowaneho rheinskeho šwajška pódla a jedyn offizier došta junu šwartiru pola jeneho rycžekublerja, kotryž jemu jenu štwu pšchipołasa, w kotrejž wjele rjanych a drohich wobrasow wišasche. Wone šo šdajche, šo šo te wobrašy temu offizierej jara špodobaja a po někotrych dnjach šo wón šwojeho hošpodarja praščeje, hačž jemu njeby jedyn wot tych wobrasow daril. Hošpodař rjekny, šo čže to jara rad ščžinicž

a sawostaji jemu, so by šebi tón wubraŕ, kotryž šo jemu najlěpje spodoba.

Šdyž paŕ je nam sawostajene, so šměny šebi něhdže dar šami wubracž, dha pšchistojnje njeje, so jedny najlěpšchu wěž wošnje. Na to bě šo, kaž šo šdašče, tón offizier tež dopomnił, pšchetož wón běšče šebi bješ wščeŕmi wobrasami štoro tón najhubjeŕšči wubraŕ. Ale to temu ryczerkublerjej na žane waschuje prawje njebė a wón jemu ryczeršče, so by šebi tola jedyn druhi lěpšči wobras wšał. Wlój knješ wyschto, rjeŕny wot š widounym njeměrom, cžeho dla chjezče šebi runje najhubjeŕšči wobras wšacž, wšnicže tola tóale abo tamón, taj staj dže wjele rjeŕšče. Tón offizier paŕ na to njepošlučasče a šdašče šo, so wón tež ani proščka njewidži, kał strach jeho hospodarja dale a bóle pšchibjera. Wón bje-wščeŕch dalschich rycžow wobras, kotryž bě šebi wubraŕ, se šcžěny wšał. Tam paŕ šo w muri, hđžež bě tón wobras wišak, wulki wofry blał potaša. Ščto ma to bjež? praščešče šo wyschł, jako by njemdry bŕł, šwojeho šmjercžblėdeho hospodarja, a štorcži tał šylnje do murje, so něotre zyhle wupadžeču a běšče widžečž, so bėču tam te hałle pšchėd króttim cžašom šamurjowane. Šady nich w muri w jenej džerje tčžachu pjenješy a wšhelke drohe wěžy, kiž hospodarjej šluščachu. Tón šebi nětko myšlešče, so je wiščo šhubjene abo

so šebi offizier š najrijeŕšchemu wošnje, ščto a kał wjele šo jemu spodoba. Wón šo hižom š cžichej wutrobu do teho podda a chzyšče jenož wjedžečž, kał je tón wyschł wjedžečž móht, so šu w muri šady wobrasa pjenješy. Offizier wotmolwi: Ja teho, kiž je mi to prałš, hnydom šem pšchwoješč dam, pšchetož ja dyrbja jemu wšchak tež myto ja to wuplacžicž. Dołho njetraješče a wyschłowy šlužobnił pšchwojedže teho murjerja, — kiž bě ryczerkublerjowe pjenješy a drohe wěžy šam do teje murje šamurjował.

Wón bě tu wěž temu offizierej pšcheradžił a njebė to tola žalošna nješwěrnoscž wot muža, kotryž bě hižom prjedy ja šwoje džečo što tolet doštał!

Wlój, tajta nješwěrnoscž tež šwoju šaplata dosta. Tón wyschł da jeho na to won na dwór domješč a jemu tam se šylnej ruku 100, ja praju što puřow nalicžicž, kiž drje njekšincžachu, ale jenož tał wrješčachu a njebė žadyn hubjeny a falschny bješ nimi, kaž jedyn to druhdy bješ pjenješami namaša. A tón offizierej potom ryczerkublerjej wšče jeho pjenješy a drohe wěžy šašo da. — Woboje, ščtož je wón šcžinił, je šhwalobne a my kóždemu, kiž we wójŕškim cžašu zušych wojařow do kwartiry doštanje, š wutroby pšchewemu, so by tež tajkeho hoščža doštał a so by šo kóždemu pšcheradnikej tajke myto wuplacžilo.